مون توکي پيار ڪيو

ڪهاڻيون

پوپٽي هيرانندائي

donated from
Suleman A. Memon's
personal library

پاران ايم ايچ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.
Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.

مون توکي پيار ڪيو

ڪهاڻيون

پوپٽي هيراننداڻي

نيو فيلڊس پبليڪيشنس
ٽنڊو ولي محمد، حيدرآباد، سنڌ.

نيو فيلڊس پبليڪيشنس جو **سٺهون** ڪتاب

ڇپائيندڙ — نيو فيلڊس پبليڪيشنس
ٽنڊو ولي محمد، حيدرآباد، سنڌ.

ٻيون ايڊيشن — نومبر 1984ع

ڇپيندڙ — شهباز پرنٽرس پريس، نزد تلڪ چاڙهي،
سامهون سلطاني مسجد، حيدرآباد، سنڌ.

ٽائيٽل ڪئليگرافي — فتاح

پهريون ايڊيشن — مئي 1975ع

ڇپائيندڙ — پوپٽي هيرانندائي

ڇپيندڙ — سريچند ـ ڊي ـ آهوجا، ڪومل پرنٽرس
ڪوپري ڪالوني، ٿاڻا (مهاراشٽرا)

قيمت -/12 رپيا

(سڀئي حق ۽ واسطا قائم)

MUN TOKHE PYAR KAYO (Short Stories) by POPATI HIRANANDANI. Published by New Fields Publications, Tando Wali Mohd. Hyderabad Sind. Pakistan. First Edition May 1975. Second Edition November 1984. Price Per Copy Rs: 12/-

فهرست

صفحو

١.	مهاڳ	٤
٢.	مون توکي پيار ڪيو	٩
٣.	دل جو ڦهلاءُ ۽ من جي سوڙهه	٢٣
٤.	سرهو سرهو پيار جنهنجو تکو تکو وار	٣٨
٥.	هيءَ ڪلئوپيٽرا ۽ هوءَ	٤١
٦.	دائمي پياس دائمي تلاش	٥٠
٧.	منهنجي ناني	٦١
٨.	برهما جي پل	٦٨
٩.	سوني آما	٨٢
١٠.	هيءَ ذات پرواني جي	٨٨
١١.	مان بي وفا نه آهيان	٩٣
١٢.	ڊائري	٩٩
١٣.	ڪاربون اڪيون	١٠٦
١٤.	هائجڪنگ	١٢٠

مهاڳ

آديءَ جو حڪم ٿيو ته ڪتاب تي مهاڳ لکان ۽ مان ”اوم نمو شوايه“ چئي لکڻ شروع ٿي ڪريان. ڇاڪاڻ ته ٿي ته نه اٿم تنقيد جو ڏانءُ ۽ نه ئي وري ماڳ جي مهاڳ تي هلڻ جو هنر ۽ نه ئي خيالن کي پين جا ٽيڪا ڏيڻ وارو شارٽ ڪٽ. جڏهين ته شارٽ ڪٽ جو رواج ادب ۾ تيزيءَ سان وڌي رهيو آهي. اِها ٽيڪنڪ اڪثر تڏهين ڪم آئبي آهي جڏهين گوڳڙوءَ ڏان متي لاهڻي هوندي آهي يا ان حالت ۾ جڏهين صاحب ڪتاب کي پورو پڙهيو نه ويو هجي. مون ته رکو پوپٽيءَ جون ڪهاڻيون پڙهيون آهن پر ڪيس به پڙهيو آهي. منهنجي لاءِ اِهو وڏو اعزاز آهي جو مان هند سنڌ جي مقبول ۽ معتبر ليکڪا جي لکڻين تي پنهنجا خيال ظاهر ڪريان.

پوپٽي هيرانندڻيءَ جي شخصيت توڙي فن پڙهندڙن کان لڪل ناهي. هوءَ گذريل ڪيترن سالن کان سنڌي ڪهاڻيءَ ۾ طبع آزمائي ڪري رهي آهي. ان کانسواءِ هن آدب جي پين ڪيترين ئي صنفن تي قلم هلايو آهي. سندس تنقيدي ڪتابن، مضمونن ۽ ناولن کي ادب ۾ منفرد مقام حاصل ٿيل آهي.

بيدار ذهن، آزاد خيال ۽ مذهبي بغض کان آجي ليکڪا پوپٽيءَ سدائين انسان ذات جي ترقي ۽ ڀلائيءَ لاءِ سوچيو

آهي ۽ ڪين اونداهيءَ مان روشنيءَ ۾ آڻڻ جا جتن ڪيا آهن. بنا ڪنهن سهاري ۽ آسري، هن ادب ۾ پنهنجو پاڻ مڃائي ڏيکاريو آهي.

پوئينءَ جي ڪابہ تحرير اجائي ناهي، هن جي هر ڪهاڻيءَ مان پڙهندڙ ڪجهہ نہ ڪجهہ ضرور حاصل ڪري ٿو. ڪٿي موضوع جي نزاڪت ۽ نرالپ هوندي تہ ڪٿي ڪردارنگاريءَ جو ڪمال يا انداز بيان جي انفراديت- ڪڏهين تہ هوءَ اهڙا ڪامياب "گر" ڳڏائي وينڊي آهي جيڪي پڙهندڙ ڪي سورنهن آنا دل سان لڳندا آهن ۽ هو ان تي سختيءَ سان عملُ ڪندو آهي.

هن جي ڪهاڻين ۾ سماج جي سچي ۽ خوبصورت عڪاسي ڪيل هوندي آهي، زندگيءَ جي جهلڪ، اندر جي تڙپ ۽ اُمنگون هونديون آهن سندس اِهي جذبا پڙهندڙ جي سوچ سمجهہ ۾ هلچل پيدا ڪن ٿا اهائي هنجي فن جي وڏي خوبي آهي خاص ڪري سندس طنز يا مڪالما ۽ تشبيهون تہ اصل ڦهر ڪندڙ آهن، جن جي سچائي تير جيئان هيانءُ ڪسيو وڃي، تڏهين ئي حقيقت جي تلخين جو صحيح اندازو ٿيندو آهي پر اِهو سچ زهر جيئان ڪؤڙو رڳو انهن لاءِ هوندو آهي جيڪي ان ۾ پنهنجو عڪس ڏسن. ٻين ڪي تہ اِهو زهر پريو سچ امرت پيو لڳي. هوءَ اهڙيون حقيقتون ڪيئن ٿي بيان ڪري؟ ان جو منهنجي خيال ۾ هڪ ئي جواب آهي تہ هن تمام گهڻو پوکيو آهي ۽ لڳاتار پوکڻ هن جي من ۽ ذهن کي ڪندن بڻائي ڇڏيو آهي جنهن کي ڪڏهين بہ ڪس نہ

ٿي لڳي سگهي.

پوپٽيءَ جو فن سندس ڳوڙهي شاهدي، حساس طبيعت ۽ انساني همدرديءَ سان شرشار دل جو نتيجو آهي. مرد جي خود غرضين ۽ عورت جي فطرت جي باري ۾ هن جو مشاهدو ڀرپور آهي. خاص ڪري عورت جي زندگيءَ ۾ ٿيندڙ انيڪ حادثا، خواهشون، اڻ پورا ارمان، ناڪاميون ناانصافيون، هن جي ڪهاڻين کي نت نوان موضوع بخشين ٿا. هوءَ اندر جي آدمن کي جنهن جرئت سان پيش ڪري ٿي اهي لاجواب آهن.

اهڙيون ڪيتريون ئي تلخ حقيقتون نمايان خوبيون بڻجي سندس خوبصورت ڪهاڻين جي مجموعن ۾ نظر اچن ٿيون. اهڙيون خوبصورت ڪهاڻيون پڙهڻ جو ڪڏهين ڪڏهين ئي وجهه ملندو آهي.

سندس هڪ ڪهاڻيءَ **”مون ڌوڪي پيار ڪيو“** پڙهي هئم. ڪهاڻيءَ ۾ عورت جي هڪ طرفي چاهت واري ڀرپور، جذبن جو اظهار آهي جنهن ۾ ليکڪا پيار جي معاملي ۾، عورتن جي سوچ کي هڪ جهڙو ثابت ڪندي به ان جي منفرد حيثيت کي پڻ تسليم ڪيو آهي. پوپٽيءَ جي ڪهاڻين جي عورت پيار جي پوڄا ڪرڻ وارن مان آهي- پيار، جيڪو هڪ دفعو ڪنهن لاءِ هن جي دل ۾ پيدا ٿئي ٿو ته ان خزاني تي هوءَ ناڳ بڻجي پهرو ڏئي ٿي. پيار جي تڙپ جو اظهار ليکڪا جن گفتن ذريعي ڪيو آهي اهي پيار جي ساگر ۾ غرق ٿيڻ کانسواءِ جيڪر لکي نه سگهجن. سچي ليکڪ جي اهائي نشاني

آهي ته هو ڪردار ۾ ائين پهچي ۽ جذب ٿي وڃي ٿو جڻ اهو سڀ هن تي ٿي وهيو واپريو هجي. يا پست، ليکڪ کي سچي جذ بن جي ترجماني ڪرڻ لاءِ ان ڪردار ۾ جذب ٿيڻو ٿو پوي. بلڪل ائين جيئن ڪو اداڪار، ڪردار جي مناسبت سان پنهنجو رول نڀائيندو آهي.

عورت جي اندر جي سونهن ۽ سخا جي ترجماني ڪندي **"سوني امان"** جهڙي ڪهاڻي، ورها ڱي کان اڳ واري حالت جي دکدائڪ پسچاڻيءَ تي **"منهنجي ذاتي"** جهڙي ڪهاڻي، هانگ ڪانگ ۽ سينگاپور جي ماحول ۾ ٻڌائي **"ڪاريون اکيون"** ۽ **"هاءِ جڪنگ"** جهڙيون ڪهاڻيون. **"هي ءَ ذات پرواني جي"** جهڙيون ذاتي ڪهاڻي ان طرح جدا جدا قسم جو موضوع کڻي دلچسپ ڪهاڻيون لکي ٿي. ڪٿهين چيندڙ مڪالمن جاندار تشبيهن ۽ اعليٰ سوچ واري، بلند پايي جي ڪهاڻي **"برهما جي پل"** کڻي ٿي جنهن ۾ هڪ ونشيا جي اڻ پورين خواهشن جي عڪاسي ڪيل آهي ته هن سان گڏ انهن حالتن جو به جائزو ورتل آهي ته معاشري ۾ ونشيا جو جنم ڪيئن ٿو ٿئي؟ ان جو ذميدار ڪير آهي؟ جڏهين ته اِهي پلون نه برهما ٿو قبول ڪري ۽ نه انسان!

آهڙيءَ طرح پوپٽيءَ جون ڪي ٻيون ڪهاڻيون به آهن جن کي پنهنجي علحده نمايان حيثيت آهي، ڪيس ٻين جا تاثرات جهڙا جي جيڪا قدرتي سگهه حاصل آهي سا هن جي بيحد احساس دل جي ظاهر پڻ آهي جيڪا ڇڻ ڪو

هن ڏانهن به سڀني ڪرڻ جو ڪڙڪو ٻڌيو وڃي.
مونکي پڪ آهي ته هميشه جيان سندس پڙهندڙ هن ڪتاب جي به دل سان آجيان ڪندا.

ماهتاب محبوب
حيدرآباد سنڌ

۱۴ جنوري ۱۹۸۳ع

مون توکي پيار ڪيو

منهنجو مڱڻو ٿي چڪو هو.

ٿيندڙ پتي مون ڏٺو هو. عام هندستاني استريءَ جيان مان پنهنجي دل ۾ هن لاءِ هڪ اهڙو احساس پيدا ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ لڳيس جنهن مان سڀ جو سڀ لهرون اٿي، ان هڪ شخص جي چوڌاري ڦرن ۽ ڦرن بہ اهڙيءَ طرح جيئن منهنجي دل جي جذبات ائين گهري ٿي وڃي، جيئن پاڻيءَ جي گول گول ڦرڻ سان هڪ اونهي ڪڏ ٺهي پوندي آهي.

پر جيستائين منهنجي دل مان جذبات جون لهرون اٿي هنجي چوڌاري ڦرن ٿي ڦرن، تيستائين **نون** اچي وئين!

منهنجي مڱڻي کان نيڪ ٿي ڏينهن پوءِ تون اسانجي فلئٽ جي سامهون واري فلئٽ ۾ هڪڙو ڪمرو مسواڙ تي وٺي اچي رهئين، تون آئين ۽ مان بي اختيار توکي پيار ڪري ويٺيس.

استري پيار ڇو ڪندي آهي؟ ڇا هرڪنهن استريءَ جي پيار ڪرڻ جو سبب ساڳيو هوندو آهي؟ استريءَ ۾ ماتاپڻو آهي، ان ڪري ڪنهن پرش جي مجبوريءَ تي ڪيس قياس اچي ويندو آهي جو قياس ممتا جي صورت اختيار ڪندو آهي. استري گهر جي سنهين ٿلهين ڳالهين ڪرڻ جو شونق رکي ٿي. ان ڪري ڪنهن بيگاني جي رليل گهر کي سنڀالڻ جي اپلاڪا وچان ان بيگاني لاءِ سندس دل ۾ موه پيدا ٿي

ويندو آهي. استريءَ جي عصمت تي سندس مرضيءَ خلاف حملو ٿئي ۽ ڪو پنهنجي شرافت ۽ ٻانهن جي ٻل سان ڪيس بچائي وٺي ته ان ”ڪنهن“ جي مورتي سندس من تي اُڪرجي ويندي آهي. استري، استري آهي. ڪنهن پرش جي مذڪرپڻي سان سينگاريل مورت ڏسي ۽ هن جي مرداني حشمت پسي اوءَ هن جي قدمن ۾ جهڪڻ لاءِ تيار ٿي ويندي آهي. دماغي ڏيا سان سينگاريل ٻا ڪلا جي ديوي کي پوڄيندڙ مثان هرڪا هاري ويهندڙ ٻه ته جهجهون ئي آهن.

ڪاليج ۾ پڙهندي گهڻين ئي اهڙين ڇوڪرين کي ڏٺو هئم جي (Dabate) ۾ رواني‌ءَ سان ڳالهائيندڙ يا مئگيزن ۾ سٺو لکندڙ پنيان ديوانيون هونديون هيون. منهنجي هڪ ساهيڙيءَ پنجيتاليهه ورهين جي هڪ گجراتيءَ سان صرف ان ڪري شادي ڪئي ڇاڪاڻ ته هو هڪ سٺو شاعر هو.

پر منهنجي پيار جو سبب مونکان ڳولهيندي به نه ٿو لڀي. نه تون سڪندر اعظم جيان لوهي بدن ڪٺي گهوڙي تي چڙهي نڪرندو هئين ۽ نه تون چترڪار يا سنگيتڪار هئين. نه تو ڪڏهين منهنجي اڳيان رنو هو ۽ نه ڪنهن بدمعاش ڪڏهين منهنجي عزت تي حملو ڪيو هو. تنهن جي ڏن سمپتي ڏسي منهنجو من للچائجي ويو هو، ائين به ته نه آهي. خبر هيم ته تون پنهنجي لاءِ پاڻ ئي ڪجهه رڌي وٺندو آهين. تڏهن به خبر ناهي ڇو تون منهنجي رڳ رڳ ۾، من جي هڪ هڪ خيال ۾ ۽ دل جي هرهڪ ترنگ ۾ سمائجي وئين!

مونکي تنهنجي اچڻ وڃڻ جي وقتن جي ڄاڻ هئي. صبح

جو نوين ٻجي گهران نڪرندو هئين ۽ منجهند جو هڪ لڳي پنجويهہ منٽ ٿيندا هئا تہ گهر ۾ گهڙندو هئين. وري ٽي ٻجي نڪرندو هئين ۽ شام جو ساڍي ستين ٻجي گهر ايندو هئين. پوءِ هڪ ٻئي پنيان تنهنجا ٽي چار دوست ايندا هئا ۽ تون انهن سان ٻاهر هليو ويندو هئين.

ڪڏهن ڪڏهن تون رات جو دير سان موٽندو هئين. جيستائين تون نہ اچين تيستائين مونکي ننڊ ئي نہ ايندي هئي. تنهنجي اچڻ جي آهٽ ٻڌي منهنجي بيچيني دور ٿي ويندي هئي ۽ منهنجون اکيون ٻوٽجي ونديون هيون.

هيءَ ڳالهہ پڙهي، تون شايد کلي ويهين ۽ انکي هڪ بنايل ڪوڙ سمجهين. پر خبر اٿيئي تہ پيار جي جادوءَ جي اثر هيٺ دماغ جي دليل ڏ وڙائڻ واري طاقت سان گهڻجي وڃي ٿي پر ٻين سڀني حواسن جي شڪتي نهايت ئي تيز ٿي ويندي آهي.

تو مونسان ڪڏهين بہ نہ ڳالهايو هو، پوءِ بہ مان تنهنجي دوستن جي وچ مان تنهنجو آواز سولائيءَ سان سڃاڻي وٺندي هيس. تنهنجي چابي ڦيرائي دروازو کولڻ جي نموني يا در بند ڪرڻ واري نڪاءَ جي نموني کي بہ چڱيءَ طرح سڃاڻان. تون لفٽ وٽ هيٺ يا مٿي بيهي، گهنڊڻي وڄائيندو هئين تہ مونکي معلوم ٿي ويندو هو تہ توکي ئي لفٽ گهربل آهي ۽ تون ئي ان نموني گهنڊڻي وڄائي رهيو آهين. پهريـن آهستي ۽ ٿـوري وقت وارو زور پوءِ دٻاءَ ۽ گهڻي وقت وارو زور....

تون هونئن ته نهايت ئي شانت ۽ گنڀير نظر ايندو هئين پر مونکي پاڻ ڏانهن نهاريندو ڏسي تنهنجي چپن تي شرارت ڀري مشڪراهٽ هلي ايندي هئي ۽ اکين ۾ مستيءَ ڀريو چمڪو!

۽ مان؟ محبت منهنجي دل جي سطح تي ڦهلجڻ بدران دل ۾ اونهو هيٺ هلي ويئي هئي. توکي ڏسي منهنجي عجيب حالت ٿي ويندي هئي. ائين لڳندو هو ته تون ٿورو ئي وڌيڪ قريب اچي وئين ته منهنجي جذبات، خون بڻجي منهنجي نس نس مان ڦاٽي ٻاهر نڪري ايندي يا شايد منهنجي رڳ رڳ مان بجليءَ جي ڌارا نڪري مونکي ڀسم ڪري ڇڏيندي.

ڪئين دفعا انسنا ڏاهي مون توسان ڳالهائڻ جي ڪوشش ڪئي. هر بار منهنجا چپ چريا پر منجهائن آواز نڪري نه سگهيو. مون تنهنجي راهه ۾ اکيون وڇائي تو لاءِ واجهايو. توکي ايندو ڏسي منهنجي دل تنهنجي عبادت ڪرڻ لڳندي هئي ۽ منهنجون اکيون سجدو ڪندي جهڪي ويندو هيون!

توکي اها ڄاڻ هئي ته تنهنجي مورتي ڪٿي براجمان ٿي چڪي آهي؟ شايد هجيئي به .... پر تون انهن پرشن منجهان آهين جنکي استريءَ جيان پنهنجي هڪ عصمت ٿيندي آهي، عصمت ـ جا هو صرف پنهنجي چاهت مٿان ئي لٽائيندا آهن!

۽ تنهنجي چاهت؟هڪ دفعي توکي هڪ سندر ڇوڪريءَ سان ڏٺم. تون پنيرو هئين ۽ هن سان کلي ڳالهائي رهيو هئين. تو هنجي ڪلهي تي هٿ رکيو. بس، منهنجي جذبات جو

سيلاب جلن بڻجي وهي هليو. آگ گهڻن ئي قسمن جي ٿيندي آهي، سورج جي ساڙيندڙ اُس، بادل جي تڙڦائيندڙ وڄ، پاڻيءَ ۾ سمايل ٿڌي باھ، سرير ۾ ان پڇائيندڙ جنرا گني — پر استريءَ جي دل جي هيءَ جلن سڀ کنهن نموني جي تپت کان وڌيڪ تڙ رکندي آهي. اُن وقت جڏهين تون هن کي ساڻ ڪري پنهنجي گهر اندر گهڙئين تڏهين مان جڻ ڇيهون ڇيهون ٿي پيس. جيئن نہ ريشمي ڪپڙي کي پٽر تي سٽيو آهي تہ اوُ ليڙون ليڙون ٿي پوندو آهي تيئن منهنجو من ڇڄي تندون تارا ٿي پيو. گهڙيءَ من کي سمجهايم تہ هوءَ تنهنجي ڪا متياڻي به ٿي سگهي ٿي، ائين بہ پاڻ کي چيم تہ آخر تون منهنجو ڇا لڳين؟ منهنجو تو تي ڪهڙو اختيار آهي؟ پر....

مون ڏاڍي ڪوشش ڪئي تہ تنهنجو خيال منهنجي من ۾ اچيئي نہ. پر اوُ آيو ئوروئي ٿئي؟ اهو تہ منهنجي من ۾ ائين اٽڪي پيو هو جيئن مڇيءَ جي وات ۾ ڪنڊي اٽڪندي آهي! بس، مان لڇي رهي هيس. منهنجو سرير ۽ منهنجي آتما ٻئي گڏجي، ملي هڪ ٿي تولاءِ تڙڦي رهيا هئا. منهنجا ڪن، منهنجون اکيون، منهنجو من ۽ منهنجي اندر پيو جيڪي ڪجهہ هو، تولاءِ واجهائيندا هئا.

مونکي ائين لڳندو هو جڻ مونکي ڪنهن بہ اڌ ڪري ڇڏيو آهي ۽ تون منهنجو ٻيو اڌ آهين. تون جڻ ٻيو "مان" هئين، جڻ تون منهنجي زندگيءَ جو نچوڙ هئين.

پر تون انهن سڀني ڳالهين کان بيخبر هئين! منهنجو من هزارين اکيون بڻجي توڏانهن نهاريندو هو پر تون هڪ نگاهہ

به مونڌانهن ڪين اچليندو هئين. ڪنهنجي پيار سان ايڏو انياءُ ڪيو آهي؟

منهنجي دل چيو ته پنهنجوسمورو دامن آنسن سان پري، تنهنجي اکيان ڦهلائي توکان پيار جي ڀيک پنان. پر منهنجي من مونکي چئيو: ”پيار ڇا دان ۾ وٺڻ جهڙي چيز آهي؟“

مان دامن ڦهلايان ها ته تون منهنجي جهوليءَ ۾ قياس آچلين ها ۽ پنهيان نهارڻ بنا اڳتي هليو وڃين ها يا شايد پاڻوه ۽ همدردي گڏي، نرميءَ سان پيش اچي، منهنجي دل ۾ چپيل ڪنديءَ کي ٻاهر ڪڍڻ جي ڪوشش ڪرين ها. ائين به ٿي سگهيو ٿئي ته تون منهنجي گودڙيءَ ۾ پيار جي لپ آچلي بکيا ڏيندڙ جو ايمان ڪٺي رمندو رهين ها. پر مان ڀيک پنندڙن مان نه آهيان. پنهنجي پريم راڄڌانيءَ ۾ مونکي بيکاري ۽ بادشاه جو رشتو منظور نه هو.

مون پنهنجي پيار جي نصيب سان سمجهوتو ڪرڻ جو پهه ڪيو ۽ داهن بڻجڻ جي تياري ڪرڻ لڳس! پنهنجي آساتيل تمنائن کي مون آنسن جو پاڻي پياريو ۽ پنهنجي گهتيل ارمانن کي مشڪراهٽن جون پوشاڪون پاتم. منهنجي شاديءَ جي تاريخ مقرر ٿي ويئي.

شاديءَ جو ڏينهن به اچي پهتو! هڪ پاسي گوڙهن جي موتين سان منهنجي دل سينگارجي رهي هئي ۽ ٻئي پاسي سون ۽ هيرن سان منهنجي ڳچي ۽ ٻانهون! هڪ پاسي تڙفجي تجلي ۾جرڪندڙ منهنجا ارمانهئا ٻئي طرف رنگين ۽ ريشمي ڪپڙن سان سينگاريل منهنجو بدن هو! هنن ٻنهي

نمونن جي سينگار ۽ سجاوت منهنجي من جي ڪهڙي حالت بڻائي، بس، مان ئي ٿي ڄاڻان!

مان در مان ٻاهر نڪتس. منهنجي دل جو درد غبار بڻجي منهنجي اکين اڳيان ڦهلجي ويو! بجلين جي تيز روشنيءَ ۾ به مون ڏاڍو ڪارو ڏٺو!

سامهون تنهنجو دروازو بند هو. مون تنهنجيءَ چائنٺ وٽ هڪ سوغات رکي! سوکڙي توکي ڏيڻ کپندي هئي. ٻيو نه ته هڪ دعائي ڏين ها! پر تنهنجيءَ ذات ۾ اهڙو رواج ڪٿي؟

خبر اٿيئي توکي ڪهڙي سوکڙي ڏنم، وڃڻ ويل؟ هڪ شڪايت ئي ڏنم، ”ظالم! مون جهڙو پيار ٻيءَ ڪنهن وٽان نه ملندءِ!“

منهنجو هٿ ٻئي جي هٿ ۾ مضبوطيءَ سان جهليل هو. ان ڇهاءَ مون ۾ نه ڏڪڻي پيدا ڪئي ۽ نه ڪا لرزش ئي آندي. توکان پري وڃڻ جي خيال منهنجي دل جي دک دک کي منهنجي اوندڙين وٽ آڻي ڇڏيو هو. آها دک دک آتي اهڙي زور سان متڙڪا هڻي رهي هئي جو مون ۾ ڪجهه ڏسڻ ۽ ٻڌڻ جي طاقت ئي ڪانه رهي هئي!

پانيڻ ويڌي پڙهي، ساهڙين ڪليوپٽي، مڱڻ مائٽن به ڪجهه چيو پئي پر مان ڇڻ نيم بيهوش هيس. آپريشن ڪرڻ مهل جيئن بدن جي ڪنهن ڀاڱي کي سڃي هڻي اهڙو نستو ڪري ڇڏيندا آهن جو ان ٽڪر کي ڪپڻ وقت به ائين سمجهبو آهي ڄڻ منهنجي نه پر ٻئي ڪنهن جي عضوي کي ڪپي رهيا آهن، تيئن منهنجو من به اهڙو نستو بڻجي پيو هو جو

مون ائين پئي سمجهيو ڄڻ منهنجو نه، پيءُ ڪنهن جو ڌي وواهه ٿي رهيو آهي!

مون ڦيرا به ڏنا، پر منهنجي دل جي آنسن منهنجا پراڻ پڇائي پت ڪري ڇڏيا هئا. ان ڪري قدم کڻڻ ۾ مونکي نهايت گهڻي تڪليف ٿي رهي هئي.

شادي ٿي ويئي!

ان ڪانپوءِ ڇا ٿيو سو ڪيئن ٻڌايانءِ؟

تون استري هجين ها ته منهنجي ڳالهه سمجهي به سگهين ها. تون پرش آهين. مرد سولائيءَ سان شرير ۽ من کي هڪ ٻئي کان الڳ ڀيهاري، پيار هڪڙيءَ سان ۽ شريرڪ سنبند ٻيءَ سان رکي هلي ويندو آهي! پر مان....

پلا ايترو ته ضرور ڄاڻندو هوندين ته استري ۽ پرش جي سنبند ۾ بجليءَ جي ڌارا جو اثر تڏهين پيدا ٿيندو آهي جڏهين اهي ٻئي دل جي رشتي ڪري چقمق واري ڪشش سان هڪ ٻئي طرف ڇڪبا آهن. جيئن باهه جي پٿرن جي گسڻ سان چڻگون نڪرنديون آهن تيئن پريم جي مستيءَ سان ڀريل دلين وارا سرير اهڙي آتش پيدا ڪندا آهن جو انجي سهاري سندن زندگي پوري ميزان تي ٽڪي بيهندي آهي.

سماجڪ روايت جو ذڪر نه ٿي ڪريان پر دل جي اونهي احساس بابت ٿي ڪجهه چوان ٿي. ڏينهن ۾ ڏهه پيرا هنجي يعني پنهنجي پتيءَ جي حاضريءَ ۾، تنهنجو تصور ڪندي مان فرض ۽ ڌرم جي دائري سان ٻاهر نڪري

اينديي هئس!

هي سڀ ٻڌي ڏون چرڪي ويو هوندين. گڏوگڏ ڪجهه ايمان ڳالهه خوشي به محسوس ڪندو هوندين.

پر مون هڪ اهڙي شخص جي ايمان ۽ خوشيءَ کي چوٽ هنئين آهي جو پنهنجي فرض کي منزل ٻڌائي سڏو ڏي سڏو هلڻ جو عادي آهي. شروعات ۾ پنهنجن ٻنهي هٿن ۾ منهنجو منهن جهلي هو منهنجي اکين ۾ پنهنجو عڪس ڏسڻ جي ڪوشش ڪندو هو. پر اکين ۾ پتليون آهن ۽ پتلين جي سوراخن مان دل ڏسڻ ۾ ايندي آهي. منهنجي دل جي تخت تي پنهنجي مورتي ويٺل نه ڏسي هي اداس ٿي ويندو هو. مون چاهيو ٿي ته اڻين نه ٿئي. هڪ ٻي قصور ۽ سڌي انسان کي اداس ۽ ويڳاڻو ٻڌائڻ لاءِ جوابدار ٻڌجي مان پاڻ کي ڏوهارڻ سمجهي رهي هيس. مون تنهنجي مورتيءَ کي ڊاهي ڍيڇڻ جي ڪوشش ڪئي. پر مان ڪامياب نه ٿيس. خبر ناهي اها مورتي ڍيٺ آهي يا منهنجي دل اهڙي ڪنهن ڌاتوءَ جي ٺهيل آهي جنهن ۾ هوءَ اونهو اڪرجي ويئي آهي. منهنجو پاڻ تي ڪوبه وس هلي نه ٿو سگهي. مان ٻنهي شخصيتن جي وچ ۾ پيسجي رهي آهيان.

شايد مان انهن جي برادريءَ سان ڳنڍيل آهيان جنجي دنيا پيار جي محور جي چوڌاري ڦرندي آهي، جي پيار جي باغيچي ۾ هڪوار پير رکن ته پوءِ موت جي وادي ۾ پهچڻ تائين پيار ڪندا ٿي رهن.

محبت جي منزل پائڻ جي مونکي ڪابه اميد ڪانهي

تڏهين به مان راهه تان هلنديءَ رهي آهيان. پيار جي خزاني مان مونکي ڪي ڪين مليو آهي پوءِ به مون پاڻ کي ڪڏهين به ڪنگال ڪين سمجهيو آهي. پريم جي تڙف مونکي زندگي ۽ موت جي وچ ۾ لٽڪائيندي رهي آهي پر مونکي ڪابه شڪايت ڪانهي.

مونکي ڪڪو ڇانو. ڪجهه جهڙا هنڙا ۽ مکڻ جهڙو مکڙو ڪٿي جڏهين هو پنهنجون ننڍڙيون اکيون کولي نهارڻ لڳو تڏهين مون ائين ٿي سمجهيو ته منهنجي هستيءَ جو هڪ حصو پنهنجو پاڻ ۾ مڪمل بڻجي منهنجي سامهون آيو آهي. منهنجي باقي بچيل هستي سڏڪي پيئي ان وقت هنکي پنهنجي ڇاتيءَ سان لڳائي مان خوشي ۽ غم جي انتم سيما وٽ پهچي ويس ۽ پنهنجو پاڻ کي ڀلائي وينس.

نه ...... هنجي شڪل تو جهڙي نه آهي. آ ڪاٿي هجي ها ته مان ائين ٿي چوان ها ته هنجي شڪل هوبهو توجهڙي آهي. پر هيءَ ڪهاڻي نه آهي. هو پنهنجي پيءُ تي ويو آهي نس پس جهڙو پيءُ.

مون چيو, "مان هنجو نالو آوت رکنديس." دل ۾ هڪ ديبل تمنا هئي ته توکي تنهنجي نالي سان سڏيان, ان سڏ ۾ پيار جو امبرت ملايان, اهو امبرت منهنجي دل مان نڪري منهنجي وات مان آواز بنجي لهرائي ۽ اهو آواز منهنجي ڪنن سان ٽڪرائي اندر گهڙي ته منهنجي نس نس ۾ امبرت جي بوند ٽپڪي پوي ۽ مان جهومي اٿان!

"آوت؟ اڙي اهو به ڪو نالو آهي؟ اهڙو جهونو زماني

جي دز مان لنيل! تنهن ڪانسواء آتوُ نالي وارا ڇوڪرا سڀ ڪريل ٿيندا آهن!" منهنجي گهوٽ مخالفت ڪندي چيو. پر مون ضد ڪيو. "منهنجو ڪڪو آهي. مان ٿي سندس نالو رکنديس" امنگه وچان مان هنجي هٿن مٿان منهن رکي هنجي ڪومل ڳل سان پنهنجو ڳل آهستگيءَ سان گسائي آتو چئي وينيس، "منهنجو آتوُ" اهو سڏ، اهو آواز، منهنجي چپن مان نه بلڪ منهنجن پراڻن مان ٿي نڪتو.

منهنجا ڪن دوکو ته نٿا کائين.؟ ائين پيئي سمجهان ته تون ٺهڪ ڏيئي کلين وينو. تنهنجي کل ۾ ٺٺولي آهي. چڻ چوين ٿو "تنهنجو پيار غير ـ قدرتي آهي، غير فطرتي. ڪٿي پريتم ڪٿي پٽ؟"

پر اڙي او پرش! تون به ڪن کولي ٻڌي وٺ. فرائڊ هجي چاهي سندس بابو، استريءَ جي ديواني محبت ڪسي سمجهڻ مذاق نه آهي. منهنجي توسان محبت آهي. منهنجيءَ دل کي صرف پلوتا وس وهڻ ايندو آهي. فتوا ڏيڻ يا فيصلو ڪرڻ منهنجوڪم نه آهي. اهي حساب ڪتاب رکڻ تنهنجي حصي ۾ آهن.

هڪ ڳالهه ٻڌايان.؟ تو اڃان شادي نه ڪئي آهي، اهو ڇاڪي مان هڪ عجيب قسم جي ترپتي محسوس ڪري رهي آهيان!

منهنجي هيءَ غير روايتي ڳالهه ٻڌي تون شايد مونکي ٺوڪين ۽ چئين ته تنهنجو پيار سوارٿي آهي. مان پڇان ٿي ته ڇا پيار نسوارٿ ٿيندو آهي؟ خبر ناهي ڇو، دماغ سان ٿي

هلڻ جو عادتي هوندي.پرش حقيقي دنيا کي نظرانداز ڪري هڪ ڪلپناتمڪ آدرش سنسار ۾ گهمڻ پسند ڪندو آهي.

خير....مونکي توکي ٻڌائڻو هو ته مون هڪ سپنو لڌو آهي. مون ڏٺو....

نه....پهرئين منهنجي هن بابت ٻڌ.

منهنجو هيءُ آهي نه؟ يعني منهنجو پتي، نهايت جذباتي آهي. ڪو ليڪچر ٻڌي اچي ته سڄو ڏينهن اوپاريل ياچيون ڪائي. ڪو دوست ڪجهه ٻڌائيس ته هفتي ۾ ٻه ڏينهن ورت رکڻ شروع ڪندو. ڪو ڪتاب پڙهي ته مهاتما وانگر سومر سومر ڏينهن مون ورت رکندو.

سو تنهن ڏينهن خبر ناهي ڇا ٿيس، مونکي چيائين، ”مان ڪا ساڌنا ٿو ڪريان.مونکي استريءَ کان پري رهڻو آهي- تون سنڀال ڪج. مونکي ڇهج نه....“

پرشن لاءِ سندن استري پريوگ شالا مثل هوندي آهي جنهنتي هو هر قسم جون آزمائشون ڪندا رهندا آهن. پر هنکي هن نموني جي خفتي شايد منهنجي من ڏي ٻڌايو هو. ان ڏوهه کان ٻچي اڪيون هيٺ ڪري مون هنجي آ گيا مٿي تي رکي ۽ هن کان پري هٽي ويس.

ڪالهه رات جو مان هن وٽ کير جو گلاس کڻي ويس. روز ٿي کڻي ويندي آهيان. پر نه ڄاڻ مونکي ڇا ٿيو؟ هو پدم آسڻ واري مدار ۾ ويهي، ڪو پستڪ گود ۾ رکي ڌيان سان پڙهي رهيو هو. منهنجي دل ۾ خواهش جي هڪ وير آئي. ڇڻ ميڻڪا جو ڪو انش مون ۾ سمائجي هاڻ ڦڻ

ڪيڏي جاڳي آئيو هو. ٽيبل تي گلاس رکڻ بدران مان گلاس هٿ ۾ جهلي سندس پرسان وڃي ويٺس. سندس پٺيءَ تي سون پنهنجو مٿو رکيو. منهنجو ائين ڪرڻ ۽ هنجو مونکي ٿيلهو ڏيڻ ....

گلاس ته نه پڳو جو چانديءَ جو ٿهيل هو پر منهنجي اندر خبر ناهي ڪهڙي چيز ترڪو کائي ڀڄي پيئي!

آف! مان ڪٿي جي به نه آهيان. نه ڪنهن تي پيار جو زور رکي اڌڪار جتائي سگهان ٿي ۽ نه ڪنهن تي سماجڪ نيم جي پابندي وجهي ڪانئس حق چڪي سگهان ٿي.

ڪير جو گلاس منهنجي نرڙسان ٽڪريو ۽ منهنجي سينڌ وٽان رت جي هڪ ننڍي ليڪ وهي هلي.

هن مونکي ڇهيو به ڪونه. استريءَ جي پهاڇن جي قطار ڪيڏي نه لمبي آهي! سماج، ساڌنا، مجبوري، آدرش.

مان پاڻيهي اٿيس ۽ اچي پنهنجي بستري تي ليٽيس. استريءَ جي شرير ۽ من جي بناوت ۾ ايشور ڪهڙيون ڪهڙيون چيزون ڪٿب آنديون آهن، هنجي سهن شڪتيءَ جي حد ڪهڙي آهي، ڇا ڪوئي ڄاڻي سگهيو آهي؟

نه .... مون ان وقت رنو ڪونه. روئڻ لاءِ آنسون کپن ۽ آنسن لاءِ پاڻي. دل جڏهين دکم جي بنيءَ ۾ جلي تڏهين دونهون اٿي، جو اکين تائين ايندي پاڻيءَ جي صورت وٺي. پر منهنجي اندر دکم ڪونه هو. ڇا هو؟ ان ڀاو کي ڇا سڏبو؟ مونکي معلوم نه آهي.

خبر ناهي ڪهڙي مهل مونکي ننڊ کڻي ويئي. سپنوڏنم

هڪ. منهنجي سيني مان اڃا به رت ٽپڪي رهيو آهي .... مان مري ويئي آهيان .... تون منهنجي موت بابت ٻڌي هليو آيو آهين. منهنجي لاش وٽ ويهي، منهنجو سر گود ۾ کڻي منهنجي سيني چمي رهيو آهين ....

صبح ٿي ويو. مان جاڳي هيس پر مون اکيون نه کوليون. ڊپ پئي لڳم ته متان تون ڪليل اکين رستي منهنجي دل مان نڪري ڀڄي نه وڃين!

هاڻ اکيون کوليون اٿم....توکان پڇان ٿي ته تون منهنجي موت تي ايندين؟ اوهه .... منهنجو جيئڻ ۽ مرڻ سڦل ٿي ويندو پوء. توکي ان روپ ۾ حاصل ڪرڻ لاء مان خوشي سان مرنديس.

نه .... نه اڃا متان اچين. صرف خواب ۾ آيو آهين ته منهنجي انگ انگ ۾ خوشبوء ڦهلجي ويئي آهي. جي سچ پچ اچي وئين .... ته مونکي ڊپ آهي، متان مان ان وقت مٿل مان زنده نه ٿي پوان!

نه مون وٽ نه اچ، منهنجي جيئري نه ۽ منهنجي مئي به نه ....

مون توکي پيار ڪيو آهي. انوکو ۽ مڪمل پيار. منهنجي هڪ ئي چاهنا آهي .... ٻئي جنم ۾ به توکي ائين ئي پيار ڪريان .... بلڪل هن طرح .... تون منهنجو پاڙيسري ٿين ۽ مان تنهنجي اڏواقف پاڙيسرڻ.

دل جو ٿڌڪار ۽ من جي سوڙهه

هريش اسپتال ۾ آيو ته سڀني پر هو ڏاڍو منجهيل هو.
اڄ ٿي نه، جڏهن کان هن جئسيڪا جي گرپوتي هئڻ
جي خبر ٻڌي هئي تڏهين کان هنجومن ٻوساٽ محسوس
ڪري رهيو هو. هن کي ائين لڳي رهيو هو ڄڻ ميندي لڳل
مشڪندڙ شام اوچتو اداس ٿي ويئي آهي. صبح وارو سوني
گلاب جيان مهڪندڙ سج به ڪومائجي ويو هو. ڏرتسي
آڪاش جي هيتري ٿڌڪار هئڻ جي باوجود هو من ۾ سوڙهه
محسوس ڪري رهيو هو.

اڳي رات جو جيڪي تارا پيارا پيارا ڏيئا پياپاسندا هئا سي
هاڻ ڪنهن ڏکئي ۽ منجهيل حساب جي انگن وانگر لڳي
رهيا هئا. کيس خبر ئي نه ٿي پيئي ته انهن انگن جو جوڙ
ڪريان يا ڪٽ؟ ونڊ يا ضرب ڪرڻ سان به جواب نه ٿي
نڪتو. حساب ڪندي ڪندي هن جي رات گذرندي هئي.
صبح جو هو موڳو ۽ ٿڪل ٻڌجي ئي آٿندو هو.

جسيءَ جي گرپ ٿيڻ واري خبر پوندي ئي هن ايڪسپريس
ڊليوريءَ رستي بنگلور ۾ خط لکي موڪليو. جواب ناچڻ
تي موڪل وٺي هو پاڻ بنگلور هليو ويو. پر سندس مسئلو
حل نه ٿيو. پانيائين ته ڪونه ڪو بهانو ڪري بمبئيءَ کان
ٻاهر ئي رهي پوان. پر آخر ڪٽي پنڪندو وتي؟ ۽ سو به
ڪيستائين پنڪي؟

بمبئيءَ ۾ واپس اچڻ تي هنکي لڳو ته گلن جي وچمان گذرندڙ زندگي اوچتو موڙ کائي ڪٽرپڙ رستي تان هلڻ لڳي آهي. اڳي جو هنکي پنهنجو گهر سرڪس جي راجا اندر جي محل جو هڪ حصو لڳندو هو، هاڻ هڪ غفا ڀاسي رهيو هو. غفا–جنهن ۾ لنگهه کان گذري اندر وڃڻ بعد واپس موٽڻ وقت سڀ واهون ڇڻ بند ٿي ويئون هيون!

پڇڻ تي هنجي هڪ واقفڪار ڊاڪٽر رامچند چيو، ”ائين ممڪن آهي ته ڪونه.... اهڙو اتفاق مون ته نه ٻڌو آهي.... پر ڇو؟ تون اهڙيون ڳالهيون ڇو پيو پڇين؟“

هريش چوڻ تي هو ”تهپوءجئسيڪا....“ پر هوپنهنجي ڳالهه کائي ويو.

هنکي خيال آيو تهجئسيڪا کي چوان ته ”ٻارڪيرائي ڇڏ“ پر هوءَ ضرور پڇندي ته ”ڇو؟“ تڏهن ڇا چوانس ته ”ٻار منهنجو ناهي؟“

هوءَ ضرور پڇندي ته ”ڪيئن ٿو سمجهين ته تنهنجو ناهي؟“.... پر هيءَ ته هڪ سنگين الزام آهي؟ ڪنهن تي؟ هن تي يا مون تي؟

جئسيڪا سندس پر ۾ ئي ستي پيئي هئي. مسلسل ساهه کڻڻ سان سندس ڇاتي هيٺ مٿي ٿي رهي هئي. هنجو سينو اڳي کان ڪجهه وڌيڪ ڀريل ڀسڻي لڳو. هنجي پيٽ تي نگاهه پوندي ئي هريش جي دماغ مٿان وحشانيت جو ڀوت سوار ٿي ويو. هن جئسيڪا جي ڳچيءَ ڏانهن هٿي هٿ وڌايا.... سندس هٿ جون آڱريون ڍلجي ويئون ....سينجي

ويئون ....

جئسيڪا پاسو ورايو. سندس هڪ هٿ ڪاڏيءَ هيٺان هو ۽ ٻيو ڳچيءَ ۾ منهن مٿان. ٽنگون ٽوريون مٿي ڪري، ڪرونڊڙي ٿي هن ڇڻ پيٽ جي رکيا ڪري ورتي!

هريش جو سڄو شرير پگهر سان شل ٿي ويو. سندس نڙي سڪي ويئي!

اُٿي، ڪمري کان ٻاهر اچي ٽٽپڪن ڪٽي منهن ۽ ڇاتيءَ جو پگهر اُگهڻ لڳو. هن پاڻي پيتو. پيتو نه، ڇڻ ڏوگهيو.

پوءِ بالڪنيءَ ۾ پيل آرام ڪرسيءَ تي ئي ويهي رهيو. هو اندر وڃي نه سگهيو.

صبح جو ڪيس خيال آيو ته جئسيڪا کي سڀ ڪجهه ٻڌايان. ٻڌائڻ ۾ ڇا هي؟ منهنجي زال ئي ته آهي!

پر جڏهين جئسيڪا سندس سامهون آئي تڏهين هنجي زبان کلي نه سگهي. گهڻوئي پاڻ کي سمجهايائين، ”ڇئي ڏي. مان نه چوندس ته ڪير چوندو؟ هنکي نه ٻڌائبو ته ڪنهنکي ٻڌائبو؟“

پر ڇا هينئر ٻڌائبو؟ بهتر ڪين هو ته ڪيس شاديءَ کان اڳ ۾ ئي ٻڌايان ها؟

آف .... ”تنهن کان ته شادي ئي نه ڪريان ها!“

جئين جئين جئسيڪا جو پيٽ ٻاهر ٿي نڪرندو آيو تئين تئين هريش جو من اندر مسندو ٿي ويو.

اسپتال ۾ هريش ڪمري جي ٻاهران ئي ويٺو هو. ويٺو

ڇا ٻيئو ٻه نه هو! هو تهايت پريشان هو.

نرس ٻاهر نڪتي. هن هريش کي واڌايون ڏنيون. هريش جا هٿ پير ٿڌا ٿي ويا! هن ائين ٻه نه پڇيو ته ڇوڪرو ڄائو آهي يا ڇوڪري؟ (پٽياڏيءَ ته هو سڌي ئي نه ٿي سگهيو!) نرس کي تڪڙ هئي تڏهن ٻه هن ڪنڌ پٺيان آڇلي هلڪو ٽهڪ ڏيندي چيو، ”لڪي گاءِ! اِٽ اِز بوني بواءِ.“

هريش ائين محسوس ڪيو ڄڻ هن سالن کان پاڻي نه پيتو آهي. هن پنهنجن سڪل چپن مٿان جڀ ڦيرائي ڏڪندڙ ٽنگن سان هو اندر گهڙيو.

جئسيڪا جي پيلي چهري تي هڪ فاتحا جو فخر هو. سندس ڪمزور اکين ۾ چمڪ هئي. هنجي چپن مان رت گم ٿي ويو هو جنهنڪري آهي ڪارسرا پئي لڳا پر انهن تي هڪ عجيب مشڪ کيلي رهي هئي.

اڌ ڪلاڪ بعد نارٿ ڪوٽ نرسنگ هوم جي ڪمري نمبر چوويهين ۾ ماءُ ۽ ٻار ڪجهي آيا. هڪ ڪن لاءِ پتا هئڻ جو فخر هريش جي دل ۾ ائين گهڙي آيو جيئن صبح جي هير جو هلڪو جهونڪو دريءَ اندر گهڙي اچي. پر وري ساڳي ٻوساٽ ڇانئجي وچي!

ڪمري ۾ جئسيڪا جي ماءُ ۽ ننڍي ڀيڻ اڳ ۾ ئي ويٺيون هيون. ٻڌاپو نئين ۽ تازي زندگيءَ کي ڏسي مچلي ويندو آهي. جئسيڪا جي ماءُ جڀ ڪيڏي ٻار کي الائي ڇا ڇا چوڻ لڳي. هن ٻالڪ جي نرم نرم ڳلن تي آڱريون گهمايون. پوءِ کيس ڳراٽڙي پاتائين. هنجو نرم، نرم ڪچڙو

۽ ننڍڙو بدن پنهنجي منهن وٽ آڻي هوءَ گد گد ٿيڻ لڳي.

جئسيڪا جي پيٽ ڳليءَ کي پيٽوئي اڳيان ڪجهه حجاب ٿي رهيو هو. هن ٻار ڪنيو ۽ آهستي صرف هڪ دفعو هن جي ڳل تي مٺي ڏنائين .... هاڪي .... ٻنا آواز واري مٺي ....

هريش جي ٻڌي آئي. جئسيڪا جي پيٽ ڪان ڪپڙي ۾ ويڙهيل ٻار وٺي هن پنهنجي هنج ۾ ڪنيو. ”اڙي! نانوءَ تي ويو آهي! نس ٻس جهڙو نانوءُ وينو آهي. آهي ٿي اکيون .... آها ٿي ڪاڏي ....“

هريش چرڪ پريو! سندس دماغ تي چڻ ڪنهن ڌڪ هنيو .... زوردار ڌڪ .... پنهنجي ڪم فهميءَ تي هنکي عجب لڳو. ”مونکي اهڙو خيال ڇو ڪين آيو؟“

گهر اچي هو چپ چاپ ليٽي پيو. دک، ڪروڌ، نفرت ۽ پيو ٻہ ڪجهه هنجي من کي ويڙهي ويو! پاسا ورائيندي ڪيس ياد آيو ....

آپوس انب اچان تازو ئي نڪتا هئا. پندرهن ريئي درزن جي حساب سان هي ڇهه‌انب‌وٺي آيو. فرج مان انب ڪيدي جئسيڪا چليو ۽ وڍيو. ”نانوءُ! انب کائيندين؟“ هن پليٽ نانوءَ جي هٿ ۾ ڏني. ڳالهه بلڪل خسيس هئي پر هريش کي ان وقت ڏاڍا خار لڳا هئا. ”پهرين مونکي ڏي ها ڪين! ....“

ٻئي دفعي شام جو هريش آفيس مان موٽيو. نانوءَ کي بخار هو. جئسيڪا نانوءَ جي مٿي تي ٿڌي پاڻيءَ جي پٽي

رکي رهي هئي .... هريش سڏ ڪيو .... ”جسي!“ جواب نه آيو. هريش ڏانوءَ واري ڪمري ۾ گهڙندي واڪي سان سڏ ڪيو، ”جئسيڪا!“

جئسيڪا پنيري هئي. سامهون ڦري چيائين، ”واڪو واڪاڻ ڇو لڳائي اٿيئي؟ اڃا هينئر ته اک لڳي اٿس.“ هريش من ئي من ۾ چيو هو، ”هنجو ايترو خيال! ۽ منهنجو....“

ٻيون دفعو --- هريش ڪپڙا مٽائي اچي بستري تي ليٽيو. جئسيڪا ڪمري ۾ آئي. هريش ڪيس پاڻ ڏانهن ڇڪيو ....

ٻاهريون در کلڻ ۽ بند ٿيڻ جو آواز آيو .... جئسيڪا پاڻ ڇڏائيندي چيو، ”ڏانوءَ کي ماني ڏيئي ٿي اچان .... ڪڏهن ٿو گرم ماني کائي ....“

ڏانوءَ کي ته گرم ماني ملي پر هريش جو اُمنگ ٺرو ٿي ويو! هو ٻاسو ورائي سمهي پيو!....

يادگيريون جڏهن اسهيه ٿيون تڏهن هريش آٿي وينو هن ڏند ڪرٽيا. ”اڄ اچڻ ڏينس .... پيڻ چو --- کي!“

هو بالڪنيءَ ۾ ائين ٿي اچ وڃ ڪرڻ لڳو جيئن زوُ جي پڃري ۾ ڪو جهنگلي جانور ڪندو آهي.

در کليو ٿي مس ته هيءُ وڃي ڏانوءَ مٿان ڪڙڪيو. ”حرامي! ڪميڻا! جنهن ٿالهيءَ ۾ کائيس اُن ۾ ئي ڏنگه ڪرين؟ نڪر منهنجي گهر کان ٻاهر!“

روئڻهارڪو منهن ڪري، عجب ڳاڙهو ٻپ وچان ڏانوءَ چيو، ”ڇان؟“

هريش کيس زوردار چماٽ هنئي. نانوءَ روئي ڏنو. ”دادا مون ڇا ڪيو؟“

هريش کي ٿهائين وڌيڪ غصو لڳو. ”دادا جا پٽ! اڃا تو پڇين ته مون ڇا ڪيو؟اڃا کهڙي ڏوڙ پائيندين؟ نڪر ٻاهر .... اصل پيرن اُگهاڙو نڪر ....“ هڪ هٿ سان هريش سندس ڪن پڪڙيو ۽ ٻئي سان پٺيءَ وٽان ڌڪو ڏيئي کيس در وٽ وٺي آيو. در کوليو، هن کي ڌڪي ٻاهر ڪڍي دروازو بند ڪري ڇڏيو!

در ٻاهران روئڻ جو دردناڪ آواز آيو .... ائين جڻ ڪو گلر اونائيندو آهي ....

ڪمري ڏانهن موٽندي هريش جا ٻئي هٿ پاسن کان ڪري پيا! هو اهڙو ٿڪو هو جڻ کي ڪلاڪ سانده هٿوڙيون هنيون هئائين. سندس چپن جي ٻنهي ڪنڊن وٽ گجي مڙيل هئي ....

پاڙي جي جن ٻه ماڻهن کي خبر پيئي تن هريش کي نالائق ۽ ڪميڻو ڪري سڏيو. سامهون مڪان ۾ رهندڙ زال چيو، ”ڪهڙو سمو آيو آهي! پاءُ وٽ پاءُ نه رهندو ته ڌهين ڪيڏانهن ويندو؟“ سندس مڙس ٿوري عجب ۾ گهٽي ڪاوڙ ملائي چيو، ”پنهنجو پار ڇايس ته پاءُ کي ڪڍي ڇڏيائين! متس بار ٿورو ئي هو؟ موهن بجليءَ واري وٽ ٿورو گهڻو ڪم ڪري، هٿ پير هلائي پيو پنهنجو قوت گذران ڪيندو هو.“

انهن ڏينهن جشيڪا گهر ۾ آئي. ”نانو ڪٿي آهي؟ اسپتال ۾ هڪ دفعو ٻه ڪيس ڪونه وٺي آئين.... گهڻا دفعا

چيوماڻهو ته وڏي اچينس؟ تو هلڻ لاءِ چيس يا ڇيس ٿي ڪونه؟"

هريش پنهنجي ئي سوالن جو جواب نه ڏنو. هن وري پڇيو، "هيڏي سهل ڪيڏانهن ويو هوندو؟"

هريش جئسيڪا جي سهڻين اکين ۾ نهاريو. سندس ڇپن نه پر اکين ڳالهايو. "تون ڪريل آهين، ڪميڻي آهين...."

جئسيڪا هيڪڙ هتڪڙ بنا سڌو نهاريو. هريش کي لڳو جڻ چوي ٿي، "تون به گهٽ ناهين...."

"ماڻهن کي جيڪر خبر پوي ته"

"اول ڪين تون پنهنجي ته خبر پئاءِ...."

هريش جون اکيون مجبور ٿيڻ جي جهڪي ويئون.

جئسيڪا جڻ ديٽ ٿيڻ جي پيئي هئي. هن وري به ساڳيو سوال ڪيو. "پر به ويو ڪيڏانهن؟ پيبوءَ کي ڏنو به نه اٿس !"

هاڻ هريش کي غصو لڳو، "مغزچو ڪاڏو اٿيئي؟ حرامي ڪتي نه ڪتي پيو هوندو؟"

"پيو هوندو؟ سڳي پاءُ لاءِ ايترو به خيال ...." هريش کي لڳو چاڻ طوفان شروع ٿيو. ان طوفان کان هو ٻنو ٿي. ان ڪري گوشو ڪاڏي ٿئي ڪمري ۾ هليو ويو....

جئسيڪا سمجهي نه سگهي ته هيءُ بدلجي ڇو ويو آهي؟ شاديءَ وقت ته نانوءَ جي پيارت ڪئي هئائين، "سمجهج هيءُ منهنجو پاءُ نه پر پٽ آهي...."

هريش ڪيس پڙايو هو ته نانڪ چاڻو هو ته ڏاڍو سهڻو

هو. پيريءَ ۾ چاول پٽ ۾ اما جو جنسي ساهه هو. ”منهنجي نانوڙي!“ چئي پيئي ٻرندي هئي....

ٿورو وڏو ٿيو ته اڳي کان به گهڻو سهڻو لڳندو هو. اڳي نه صرف اڇو هو ۽ هاڻ؟ گهنڊيداروار.... ڇوڪرين جهڙيون وڏيون پنبڙين واريون اکيون.... نڪ نزاڪيدار، ڪاڏي زيبدار .... چڻ سنگمرمر مان ڪنهن بت- تراش ٻال- مورتي تراشي ورتي هئي جا جادوءَ وس سڄو بنجي پيئي هئي....

پاڙيوارن جو ته هو ڪرشن هو. ”نانو نچي ڏيکار .... نانوءَ چؤ هڪ ٻه ٽي .... نانو راڳ ڳاءِ ....“ نانو ڪرشن جيان ڪارو نه هو ته ڇا ٿي پيو؟ هو ته موهيندر نه؟ جوان توڙي ٻڍيون زالون ڪيس هنج ۾ کڻي ڦيريون پائينديون هيون يا کيس جليبيون ۽ توشا کارائينديون هيون.

جنهن ٿي نانوءَ ڪشور اوستا ۾ قدم ڌريو، گوپيون هن جي چوگرد ڦرڻ لڳيون. پاڙي ۾ ڪن کيس پياءُ ڪيو. ڪن شششي ڪپور سڏيو! اسڪول ۾ ڪي کيس ڪتاب ڏيئي وينديون هيون ته ڪي ڪانئس ڪاپيون وٺي وينديون هيون.

ڏياري هئي .... پاسي ۾ رميش پائي ٺڪر جي بنگليءَ ۾ هميشه جيان باروت جا ٽوڪرا آيا. نانوءَ گهر ۾ اندر گهڙندو هو ته ٺڪر جي ڌيءُ هنسا کي پينگهه ۾ وينل ڏسندو هو ۽ گهر کان ٻاهر ايندو هو تڏهن به هوءَ ڇوٽي هٿ ۾ جهلي وارن کي وراڪا ڏيندي نظر ايندي هئي.

هنسا پنهنجي نندي ڀاءُ کي چيو، ”اميش! نانوءَ کي

ڪوني اچ! چئينس ته هنسا چوي ٿي ته اچي ڦتاڪا ٻاري ڏيکار ....“

گوپيءَ جو معصوم موهه ۾ ڪرشن جو ابوجهه سنيهه! نانؤ ڪيئن نه وچي؟ ’صل پڇندو ويو. ڦبن ۾ ڦتاڪن جي سترنگي شعاع ۾ نانؤءَ کي اڻين لڳو ڄڻ ساڻهون هنسا نه ٻر لعل پري ويني آهي. ان پريءَ وٽان شاباش ملڻ جي فخر پري لاپرواهيءَ وچان ٻم ٻارڻ وقت هو شايد تمام ويجهو بيٺو يا باروت ڪان پري ٿي نه ٿيو، ڪيئن چئجي؟

ڌماڪو ٿيو ۽ گڏوگڏ چٽڪون نانوءَ جي مکه کي وڪوڙي ويئون!

نانوءَ بيو ته سچو ساڳيوئي هو پر سندس منهن صفا بدلجي، ويو! لسو ڳل ماس جون ڳنڍيون بڻجي پيو، ڪاڏي بي ڊولي ٿي پيئي ۽ ڇهنبدار نڪ جو ننڍڙو ڇتر اڏامي ويو!

لکه حيلا هلاياسين پر نانؤ اسڪول وڃڻ کان نابري واري ويٺو. ”هھڙي شڪل سان اسڪول ڪيئن ويندس؟“ بابا چيس ته ”ٻه اکر پيٽ ۾ پيا هوندء ته ڪم ايندء ... ٻاڙن تي ڪهڙو ڀروسو؟ ٻاڃايون ايندءيون ته ٻيهڻ ٻه ڪونه ڏينديئه....“ جواب ۾ نانؤ اهڙي ڏکه مان روئيندو هو جو امان چوندي هئي، ”چڏي ڏيوس. جيڪي هوندس ڀاڳه ۾.... سڀ آڱريون برابر ناهن.... هڪ نه ٻي ٻاڃائيءَ جي من ۾ ٻڳوان اچي ويهندو ....“

امان بابا هئا ته نانوءَ جا سڀ انگل آرا پورا ٿيندا هئا

.... اهي ويا ته چمن جي زال چتري ڏينهن ۾ هڪ دفعو ضرور چوندي هئي، ”مٺن مان اڇي ڦاٽي آهيان .... سو به ڪو سنوان سوڌا هجن؟ هڪڙو ته مٺو آهي ڪوڙهيو.... شڪل ڏسينس ته ماني نه وڻي....“

نانوءَ جي شڪل بابت اهڙا لفظ ٻڌي به چمن چپ رهندو هو پر مان قسم کڻندو هوس ته جي منهنجي زال نانوءَ جي شڪل جو مذاق آڏائيندي ته سندس شڪل ئي نه ڏسندس ....

ءُ اڄ؟ اڄ ڪيس ڇا ٿي ويو آهي؟ اڄ ڏي نه .... گهڻن ڏينهن کان موکي ءُ اداس پيو لڳي .... اصل ورڇي پيو .... مونکان ته ڇڻ سؤ ڪوهه دور پيو ڀڄي .... آخر ڇو؟

هريش جهڙو تهڙو گرم ڪٽي ماني کاڌي. ”اڄ ڏاڍي گرمي آهي!“

”گرمي؟“ جئسيڪا عجب وچان چيو.

هريش ٻاهر هليو ويو. پر ٻاهر به ته ٻوسات هئي!

”پلئسٽڪ سرجري ترقي ڪري ويئي آهي .... نانوءَ جو منهن ٺهي پوندو.... جيترو خرچ ايندو؛ مان ڪندس .... پئسو پئسو ڪري ميڙيم .... نانو تو هي ڇا ڪيو؟ تنهنجي ڪري مون شادي ئي نه ٿي ڪئي. ڪيم، تڏهين به تنهنجي ڪري.... ۽ تون؟ هن طرح جي ڪميڻائي ڪبي آهي؟“

ءُ جئسيڪا؟ اهڙي سباجهي سدوري صورت ءُ ههڙي دغاباز! هي ڀڳوان! ڪهڙي پاسي ٽيڪ ڏيئي سهاري جي اميد ڪريان؟ سنسار ۾ صرف ٻن ڄڻن ڪي ئي پنهنجو سمجهيم

.... ۽ ٻنهي هڪ ٻئي کي پنهنجو ڪري مونکي ڌاريو ٻڌائي ڇڏيو!

اڙي! نانو! جسي ته نيٺ ٻه پرائي هئي .... تون ته منهنجو آهين .... منهنجو پنهنجو .... تو ڪيئن ٿي ائين ڪيو؟

صبح جو هو آفيس ويو. هر گهڙيءَ مٿي کي هٿ ڏيئي ويهي ٿي رهيو .... آڱرين ۾ سگريٽ جهلي الائي ڪيتي ڪم ٿي پئي ويو ايستائين .... جيستائين سندس آڱرين کي سيڪ نه ٿي آيو ....

ڏينهن سڄو گذري ويو پر هنکان ڪوبه ڪم ٿي نه سگهيو.... شام جو عادتي نيم کان گهلجي اچي فرسٽ ڪلاس ۾ چڙهيو ....

اوچتو پرينءَ پر سندس نظر پيئي ....

ڊاڪٽر مهاديون! هن کان ڇرڪ نڪتي. هو آمالڪ آئيو ۽ وڃي ڊاڪٽر جي سامهون ويٺو. "هلو ڊاڪٽر!"

ڊاڪٽر ڪيس نه سڃاتو. اڻ لکو مشڪي آهستي چيائين. "هلو." "مان اوهان سان ملڻ لاءِ ٻنگلور آيو هوس .... ڪنهن خاص ڪم لاءِ .... پر ٻڌم ته اوهين هندستان کان ٻاهر ويل آهيو ...."

"ها، فرئنڪفرٽ ۾ ميڊيڪل ڪانفرنس اٽينڊ ڪرڻي هئي. اتان وري امريڪا هليو ويس." ۽ هو ڊاءِ جي ڳنڍ کي ٽائيٽ ڪرڻ لڳو. ٽنگه ٽنگه تي چاڙهي سٽر تي هٿ گهمائيندي چيائين، "اوهان کي مونسان ڪا صلاح ڪرڻي

آهي؟" بشرت جي ڪيسي مان وزٽنگ ڪارڊ ڪيندي لاپرواهيءَ سان هريش ڏانهن اڇلڻ وانگر وڌايائين. "مون هينئر بمبئيءَ ۾ پنهنجي ڪلنڪ کولي آهي...."

هريش ڊاڪٽر جو رعب ڏسي ٿورو ڪجهه هيسجي ويو. پر ڪيس هن ٿي ڊاڪٽر جي مدد کپندي هئي. ان ڪري چپ ڪيئن رهي؟ نڙي صاف ڪندي چيائين، "مونکي ٻار آهي.... پر اهو منهنجو ٿي نٿو سگهي چاڪاڻ ته ...."

ڊاڪٽر "هو هو يا ها ها" ڪري کين کليو پر هريش کي لڳو ڄڻ هن جي ٽيڏي مشڪ وريل تلوار جيان ٽيڪ منهنجي ڳچيءَ جي وچ تي نشان رکي ڇڏي ويئي آهي....

اسٽيشن ويجهي اچي رهي هئي. ٽرين جي گتي ڌيمي ٿيندي پئي ويئي....

هريش ٽڪڙ ۾ چيو، "اوهانجو دوست رگهوناٿن آهي نه؟ ايگزيڪيوٽو انجنيئر؟ بئنگلور ۾ ڪار ائڪسيڊنٽ ٿيو هو.... ٻه سال اڳ ماڻ...."

"اوهين اچجو.... مان اوهانجو رڪارڊ ڏسندس." چئي ڊاڪٽر اٿيو.

"منهنجي لاءِ هيءَ نهايت اهم ڳالهه آهي ڊاڪٽر...."
هريش ڄڻ ليلائيندي چيو.

ڊاڪٽر پورو سمجهيو ته ڪونه پوءِ به هن هريش جي پٺيءَ تي ٿپڪي هڻڻ واري انداز ۾ ڏڪ هنيو، "ينگ مئن ڊوُ ڪم ٽ مي، آءِ ول سال-و يوئر پرابلم.... او- ڪي؟"
ڊاڪٽر ٽڪڙو وڌي ٿپو ڏيئي لهي ويو!

وزٽنگ هورس ڇئين ڪان شروع ٿيا پر هريش ساڍي ٽي بجي ڪلنڪ وٽ پهچي ويو. ٻاهر چڪر هڻي نيٺ پوڻين ڇئين بجي وڃي اندر ويٺو.

جئين ئي ڊاڪٽر وزٽنگ روم ۾ گهڙي اندر پنهنجيءَ ڪيبن ۾ ويو، تئين ئي هريش کي سڏ ٿيو.

”مسٽر ناٿاڻي! ويري ساري! اوهانجو رڪارڊ ڏسندي ئي (ميز تي رکيل فائيل ڏانهن اشارو ڪري) مونکي سڀ ڪجهه ياد آيو.... معاف ڪجو .... ٽرين ۾ مان اوهانکي سڃاڻي نه سگهيس .... رگهوناٿ کي ويجهڙائيءَ ۾ گذيا آهيو؟“

هريش اُٻهرائيءَ وچان چيو، ”ها .... ها، مان زخمي ٿي پيو هوس. رگهوناٿ مونکي اوهان وٽ ڪٺائي آيو.... اوهان منهنجو آپريشن ڪيو هو .... منهنجو مطلب آهي اوهانکي ڪرڻو پيو هو .... اوهان چيو ته شايد مان پيءُ بڻجي نه سگهان ....“

ڊاڪٽر کلي چيو، ”مون ’شايد‘ چيو هو پر اوهين بڻجي ٿي ويا ته ڏاڍو سٺو ٿيو. ڏسو رپورٽ ۾ ڇا لکيل آهي؟ ڳالهه هيءَ آهي ته مونکي ....“

هريش اُٿي بيٺو هو.... رپورٽ جي هڪ پيج تي رکيل آ گر واري سٽ پڙهي، ڊاڪٽر سان هٿ ملائڻ لڳو ....

”ٿئنڪيو ڊاڪٽر .... ٿئنڪيو ويري مچ .... ٿئنڪيو....“

ڊاڪٽر چوندو رهيو، ”شادي ڪرڻ کان اڳ چيڪ اپ ڪرايو ها ته ....ڇئو ته هينئر به .... (سامهون پيل ميز ڏانهن آ گر ڪڻي) پر جڏهن ثبوت ئي ملي ويو تڏهن ....“

ڊاڪٽر پنهنجي اگزئمنيشن ٽيبل ڏانهن نهاريو ٿي مس هو تہ هريش در کان ٻاهر هليو ويو.

نانو موهن اليڪٽريشن جي ڪيبن واري دڪان ۾ ٻاهر نڪتل تختي تي ٻاسيرو وينو هو.

”نانوءَ جا ٻچا! حرامي! گهر هلين ٿو يا؟“

هن پيري هريش جي نڙيءَ ۾ سؤ سؤ گهوڙها اٿڪيل هئا .... هن نانوءَ کي ٻاڪر پاتو ....

ٻاڪر جي ڀيڪڙ ۾ اچي نانو سوچي رهيو هو، ”دادا جي پيار جي ڦهلاءَ ۾ ايتري سوڙهہ ڇو آئي هئي؟“ ●

سرهو سرهو پيار جهڙو ٽڪو ٽڪو وار

گرديو هوٽيل ۾ منهنجي پر واري ڪمري ۾ هڪ جوڙو رهيو پيو هو. شام جو ڪتهڙي تي ٻانهون رکي ٻيئا هئا ٻئي.

جوان چيو، ”هوا تي لڳي ته تنهنجي ريشمي بدن تي هيءُ ڪڙتو ڪيئن لهرائي. دل تي چوي ته مان جيڪر اهو ڪڙتو ٿي پوان.“

جوانڙيءَ چيو، ”هوا تنهنجي ڪارن وارن سان پريل ڇاتيءَ جو پسينو ٿي سڪائي. دل تي چوي ته مان جيڪر اها هوا ٿي پوان.“

منهنجي من چپن جي سرهي مشڪ کي اندر ڇڪي ورتو. پل ته سمجهن ته مان پنجابي ڀاشا نٿي سمجهان، پل بيءُفڪر ٿي پيار جهڙي سرهي سٺي چيز مائين!

ٻئي ڏينهن اهو جوڙو هليو ويو. هڪ ٻيو جوڙو اچي رهيو ان ڪمري ۾. ڪنوار جو نالو هو ماڻڪ ڪؤر. صبح سويل مون کيس اچي، ڪڙاهه پرساد ڏنو ته چيائين سپاٽي مان به توسان گڏ هلنديس.

ماڻڪ ڪؤر گوڏا ۽ ڪنڌ جهڪائي مٿو ٽيڪي منهن مٿي ڪيو ته آساديوار ڳائيندڙ جوان سان سندس اکيون ٽڪرائجي ويون!

چار اکيون ڪيڏي مهل، ڪٿي ۽ ڪنهن سان ٿو ٽڪرايان، اهو پيار جو ديوتا ڏسي ٿي ڪين! ڳالن جي ڪمان ۽ درد

جو تير ڪنيو پيو ڦري، مستي چڙهيس ته نشان چٽهو ڇڏي!
پيار ڀرين ٻنو، پوءِ مشڪيائين ۽ ان ڪانپوءِ تڙڦيو!
ٻئي ڏينهن ماڻڪ ڪؤر گلابي بخمل جو ڪڙتو پهريو ۽ مٿانئس ستارن سان پريل چني وڌي. سونهن لهرائڻ لڳي ته عشق ۾ زبردست اُچل آئي. ڳائيندڙ جوان جون اکيون مون ۾ پرجي ويون! پيچ ٻنيءَ جي مهل مڪ. تي آساديوار ۽ دلين ۾ نئون اجنبي پيار! جهڙو سٽيم شوم سندرم جو روپ!
ماڻڪ ڪؤر کي چيم، توکي ”هير“ ڳائڻ اچي؟ چيائين مونکي ”ماهي“ ڳائڻ وڻندو آهي ۽ هوءَ ڳائڻ لڳي.

گڏي آئي هٿه ٽيشن تي
ماهي ميرا ويکڻ دي
ماهي ويکڻ دي....

آواز مٺو، ديهاتي پريت ۽ اڻ آزمودگار دل! سڄون ساڳيون ساڳيون هيون پر ماڻڪ انهن ۾ جان وجهي ڇڏي!
ماڻڪ چيو- ”ٻه ڏينهن مسوريءَ وينداسين پوءِ ٻن ڏينهن لاءِ هتي اچي ڏياري ڪري وينداسين؟“
مسوريءَ وڃڻ واري ڏينهن ٻه هوءَ مٿو ٽيڪي پوءِ ويئي. اکين موڪلايو ۽ ان موڪلائڻ ۾ وري اچڻ جي واعدي جو آسرو هو.

هڪ ڏينهن گذريو ۽ ٻيو ٻه گذريو. مان گرداوري ۾ گهڙان ته هو منهنجي پنيان نهاري! ان اميد ۾ ته ڪاري بادل وٽ ڪٿي نه ڪٿي بجلي ضرور هوندي!
منهنجي دل جو درد اکين مٿي ڪنڌن وٽ بوندون بڻجي

سمي ايندو هو ته منهنجو دم گهٽجڻ لڳندو هو. پيلا نديءَ جي ڏارا وهي ته ڏسي سگهجي ٿي پر هيءَ پهاڙ جو سمنڊ ڪير ڏسي سگهندو؟

مون گرداوريءَ ۾ وجهڻ ئي ڇڏي ڏنو!

هڪ شام جو اتان لنگهنديءَ هن مونکي ڏسي ورتو. سندس اکين ڏوراپو ڏيندي چيو، ”اهڙو وڻي ڇو آئينءَ هنکي؟ هاڻي مان انهن خاموش اشارن ۽ اکين جي ٻاتين کي ڪٿي کڻن جيئان؟“

۽ وات مان نڪتس ”اڪ گهڙي نه ملتي تـا ڪلجڳ هوتا، هڻ ڪد مليڻي، پريه....

هيءَ ڪلئوپٽرا ۽ هوءَ....

هوءَ کلي رهي هئي .... ڏند ٻاهر.... هٿ گوڏي تي-ڪنڌ ڪڏهين اڳيان هيٺ ٿئي ڪريو ڪڏهن پٺيان....

هنجي عمر پندرهن سورهن سال ٿـي لڳي. بمبئيءَ جي ويجهو واري ڪنهن ڳوٺ مان آيل ٿـي ڏٺي چاڪاڻ تـه سندس رنگ بمبئيءَ ۾ رهندڙن جيان بيسٽي ڪين هو. سندس ڳلن ۾ هلڪي ڳاڙهاڻ هئي. عام مرهٽن جيان اڳيان ڏند ٻاهر نڪتل هئس پر جوانيءَ جي تازگيءَ ڪري سٺي پئي لڳي.

موچي- جنهن جي دڪان تي هوءَ ويٺي هئي. هن کي گنپيرتا سان ڏسي رهيو هو. هنجي آزمودگار اکين خبر ناهي ڇا پئي سوچيو؟ شايد سوچيو هجين تہ "اڄ کلي ٿي، سڀاڻي روئندي." يا شايد ائين تہ "اڄ جوان آهي، سڀان مون وانگر پيري تي ويندي."... يا ائين بہ ٿي سگهي ٿو تہ انهن حسرت وچان چيو هجين "تون کلين ٿين! آهہ.... اسين تہ روئي بہ نٿيون سگهون!"

مونکي ائين لڳو ڄڻ موچيءَ جي دل چئي رهي آهي، "ڪاش! اڄ مان بہ جوان هجان ها تہ هن سان گڏ مان بہ هئين کلان ها.... ۽ پوءِ آسمان جا تارا هيٺ لهي اچن ها.... منهنجي دل جي ٿڌي دنيا ۾ آس جو ترڪو هجي ها ۽ مان زندگيءَ جي ڌارا جي تيز گتي محسوس ڪريان ها...."

هوءَ ٺهڪ ڏيئي رهي هئي....

هنجي ڪل ٻڌي مونکي هڪ ٻي ڪل ياد اچي رهي هئي اسٽيلا اسڪوُرا جي ڪل....

مان هانگڪانگ کان "ايشيا" جهاز ۾ موٽي رهي هيس هوءَ منهنجي ڪيبن ۾ هئي.... عزيز دوستن سان موڪلائيندي ڪلاڪ ڏيڍ ٻيهي ٻيهي مان ٿڪجي پيئي هيس ان ڪري ڪيبن ۾ اچي مان ليٽي پيس پنهنجي برٿ تي.... مون کي ليٽندو ڏسي هوءَ کلڻ لڳي....

"ها.......ها........هي........هي.......جهاز ۾ ڇا ليٽڻ آئي آهين؟" مون گهٽين کي ٿي کلندو ڏٺو هو.... کلڻ وارين جا چهرا.... اکيون ۽ چپ ٻه.... ڪنهن جون اکيون ٻه کلنديون آهن ته ڪنهنجا صرف ڏند!

پر هنکي کلندو ڏسي انگلينڊ جي ڪنهن رئيس جي باغ ۾ بهار ٽڙيل گلاب ياد آيو....! گلاب. جو ايترو تازو ايترو موهيندڙ ۽ ايترو گلابي هو جو ڪوبه گلاب تازگيءَ ۽ رنگت ۾ هن سان برميچي نه ٿي سگهيو. هنجو چهرو سوني گلاب جيان هو. آهو چهرو اهڙو روشن هو ۽ هنجا وار اهڙا ڪارا جو کلڻ مهل جڏهين آهي وار مک تي ٻئي پيا ته ائين ٿئي لڳو چڻ سج تي ڪنهنجو پاڇو پيو لهرائي!

هانگڪانگ ۾ هوٽلون گهمي ۽ راتين واريون پارٽيون ڪاڻ ڪري مونکي سستيءَ ۽ ننڊ پٽي گهيريو. منجهند جو ٻه ماني کائي مان اچي آهليس. هنجو برٿ منهنجي برٿ جي هيٺان هو. ٻئي مان ڪجهه ڪيڏي مون ڏانهن وڌائي هن چيو، هن فراڪ تي ٻئي هٿي ڏيندينءَ؟ مون "ها" ڪري

ڪانئس پڇي ورتا. هوءَ ٻاهر هلي ويئي. ڪيبن ۾ چار ڄڻيون هيون‌سين. سامهون مٿئين برٿ تي هڪ پنجاپڻ هئي جا دهلي جي لامنسٽريءَ ۾ ڪنهن وڏي عهدي تي هئي. هن مونکي ڏ.ڪائيندڙ پنهنجپائيءَ سان چيو، ”هنجو ڪم ڇو تي ڪرين؟ تون اڃا هانگ ڪانگ مان نئن چڙهي آهين. اسين هن ڪي بمبئيءَ کان سنگاپور، آتان کان هانگ‌ڪانگ ۽ جپان تائين ڏسندا آيا آهيون.... ڇوڪري اصل ويل آهي.... اصل چٽ مئدان!“

پنجاپڻ جي هيٺان جيڪا وڏوا سنڌياڻي ويٺي هئي، سا منهنجي ڳالهه ٻڌي پيلي تي ويئي! (مون ڄاتان هوءَ ٻه هانگ ڪانگ مان ئي چڙهي هئي)

رات جو ٻڪچر ڏسي مونيون‌سين ته ڪيبن ۾ گهڙڻ سان انٽيمينٽ پرفيوم جي سرهاڻ ويڙهي ويئي. اسانجو سڄو بدن نڪ ٻنجي پاڻکي معتبر ڪرڻ لڳو.

اندر اسٽيلا سنيري رهي هئي.

سميڌا (پنجاپڻ جو نالو) عجيب انداز سان مشڪيو. اسٽيلا ٻاهر ويئي ته سميڌا ٺهڪ ڏيئي چيو، ”ڪلئوپٽرا!“ مون چيو، ”سميڌا! جيڪڏهن ايجپٽ جي راڻي اسٽيلا جهڙي هئي ته ويچاري سيزر يا انٿونيءَ کي کهڙو ڏوهه ڏيئي سگهبو!“

سنڌياڻيءَ منهن تي ڪري چادر وڌي! صبح جو نيرن ڪائي آياسين ته اسٽيلا مون ڏانهن منهن ڪري چيو ”شاپنگ ڪرڻ هلنديءَ؟“ مون چيومانس ”مونکي ته ڪجهه به وٺڻو

ڪونهي. توکي شايد ڪجهه وڻيو هجي ته پل هل."

شاپڪيپر اسٽيلا کي ڏسي گنڀيرتا سان اٿي بيٺو. هو چپ چاپ اٿين کڻو هو جڻ حيدرآباد دکن ۾ سالار ميوزم ۾ رکيل سنگمرمر مان تراشيل اٽالين جوان جو ڪو بت آهي! هنکي ڏسي مسلمان کي زليخا وارو يوسف ياد اچي ها ۽ هندوءَ کي رتيءَ جو پتي ڪامديو!

پر اسٽيلا نه هن جي سونهن ڏانهن ڏٺو ۽ نه هنجي گنڀيرتا جي ڪا پرواه ڪئي! هوءَ سڌو سئمنگ ڪاسٽيوم وارن هئنگرس ڏانهن ويئي ۽ انهن کي اٿلائي پٿلائي ڏسڻ لڳي. هڪ ڇهڇ سائي رنگ جو ڪاسٽيوم کڻي هوءَ ڊريسنگ روم ۾ ويئي ۽ ڪپڙا بدلائي ڪاسٽيوم پهري ٻاهر آئي. هوءَ پنهنجي ڪليل ڳچيءَ ۽ ڪلهن تي هٿ گهمائڻ لڳي.

مونکي لڳو ته هوءَ ان اٽالين جوان کي چيڙائي رهي آهي! هوءَ اکين جي ڪنڊن مان هنجي چهري تي لهندڙ چڙهندڙ پاون کي ڏسي رهي هئي .... جوان جي منهن تي واري واري سان دک.... حسرت ۽ لالسا جا پاو اچي وڃي رهيا هئا ۽ هنجي اکين ۾ هڪ گهڙيءَ گهايل هرڻيءَ واري نگاه تري رهي هئي ته ٻيءَ گهڙيءَ بکهڙ واري چيندڙ ڦاڙيندڙ نگاه!

اسٽيلا جو مک ۽ سائو ڪاسٽيوم اٿين لڳي رهيو هو جڻ ڪو ايراني طوطو آهي.... ڇهڇ ساوا کنڀ ۽ ڳاڙهي سهڻي چهنب! شاپڪيپر پٺي ڏيئي ڪٻٽ ۾ چيزون ريڙهڻ لڳو .... شيلا شيشي مٿان پٺسا ڦٽا ڪيا ۽ ڪپڙا کڻي هلي آئي!

مميتا پڌايو ته شروعات ۾ هوءَ ان شاپڪيپر تي مهربان

هئي. هاڻ ڪئپٽن جو پاڪ ڪوليو اٿس. صبح جو سويل مان ڊيڪ تي هلي ويندي هيس. ڪي ڪرسٽانس وينيون هونديون هيون.... ۽ مان پاڻيءَ جي لهرن تي افق جا رنگ ناچ ڪندا ڏسڻ ۾ محو ٿي ويندي هيس! سمنڊ جون لهرون.... آڪاش جي نيلاڻ....۽.... سونهري رنگ، جهازن جي چرپر ۽ چوڌاري ماڻهن....! فضا ۾ هڪ قسم جو خمار پرجي ويندو هو ان وقت.

سورج اڀرڻ تي هو ته مان هيٺ لهڻ لاءِ آئيس. اوچتو ڏٺم اسٽيلا ڪٿان اچي رهي هئي! مان بلڪل سندس سامهون هيس پر هن مونکي ڏٺو به ڪين! نيم بيهوشيءَ ۾ هوءَ جهومندي لئي ۽ هلي وئي! ڪيس پلين گلن وارو گائون پيو هو. ائين لڳي رهيو هو چڻ ڪا اپسرا راهه پلجي ڌرتيءَ تي پٽڪي رهي آهي.

ستن ڏينهن بعد شام جو جهاز سينگاپور پهتو. اتي هڪ ڏينهن لاءِ ترسڻو هو.

ٻئي ڏينهن شام جو واپس موٽياسين. گهڻو ڪري سڀ مسافر ڊيڪ تي ئي هئا.... ڪي ڳاڙهيون سايون ڪاغذي نوڙيون جهلي بيٺا هئا ۽ ڪي رومال لڏائي رهيا هئا.... جهاز جي ڏاڪڻ مٿي ڪڍڻ لاءِ حق ٿي ڪوليائون ته اسٽيلا ڊوڙندي آئي.... سندس پٺيان ٿي جوان هئا.... هر هڪ ڪي هٿ ۾ دفتريءَ جي ڊگهي پيٽي هئي....

اسٽيلا هٿ مٿي ڪنيو ۽ واڪو ڪري چيو "پليز وويٽ" هوءَ ڏاڪڻ تي چڙهي رهي هئي ته مٿي بيٺلن مان ڪن "ها ها" جو ڪليل آواز پٽي ڪيو ۽ هيٺ بيٺلن مان ڪن سيٽيون

پٺي وڃايون.

اسٽيلا جي پٺيان اسين ٻه ڪيبن ۾ گهڙياسين. هن گهڙندي فخر وچان چيزون ڏيکاريون. هڪ پيتي ۾ ٽوپلا هئا.... ٻيءَ ۾ جتيون ۽ تينءَ ۾ پلاسٽڪ جا گل....

هوءَ انهن چيزن ڏانهن ترپتيءَ جي هڪ عجيب نگاه اڇلي رهي هئي.

سميدا طنزي مشڪ مشڪي رهي هئي. اسٽيلا هڪ ٽوپلو ڪڍي ڏاڍي پاسي واريءَ ٽنڊ تي رکيو. سنڌياڻيءَ ڊگهو ساهه ڪنيو ۽ آهستي آهستي سنڌيءَ ۾ چيو، ”چري! ڏاڍي چاٽي ۽ وٺي چاٽي اچي!“ ڪولمبو ۾ ٻه ٽيڪ اٿين ٽيو.... شيلا ۽ پٺيان جوان.... جوانن جي هنن ۾ دٻا ۽ پيتيون.... پيتين ۾ فراڪ .... ۽ فراڪ تي ليس ۽ گل!

”اسٽيلا! پر تون هيتريون شيون ڪسٽمس مان لنگهائيندينءَ ڪيئن؟“ مون پڇيو.

هوءَ کلڻ لڳي. ”تون سنڌياڻي جو ساڻ آهين؟ مان اڪ پيتينديس ۽ ڪسٽمس آفيسر مونکي ڇڏي توکي پڪڙيندو!“ ٽيو ٻه اٿين.... هوءَ پنجن منٽن اندر سڀني پيتين سوڌي ٻاهر هلي ويئي. مان ٻن ٻئگن جي پاسي ۾ پورا پنج ڪلاڪ ڪڙي رهيس، بعد ۾ هڪ ڪلاڪ پيو ٻه جڏهين ٻئگ مان هڪ هڪ چيز ڪڍي آفيسر چنبي ڏسي رهيو هو.

ها.... سو ڳالهه تي ڪير ته هوءَ مرهٽي ڇوڪري وارن ۾ گلابي ربين ۽ اکين ۾ ڪجل پائي هر روز ايراني هوٽل وٽ بيهندي هئي ۽ کلندي هئي.

ٻه سال پوءِ ٻه هوءَ ايراني هوٽل وٽ ڏٺم .... پر هاڻي هوءَ بيٺل نه ويٺل هئي. سندس ٻر ۾ ننڍڙو ٻار هو جنهن کي دوا جي شيشيءَ جهڙي ننڍڙيءَ سوڙهيءَ ٻوتل جنهن ۾ چوُپڻي پيل هئي ان مان کير پيئاري رهي هئي. خبر ناهي پاڻيءَ کي کير جو رنگ ڏنل هو يا کير کي پاڻي ٻڻائڻ جو يتن ڪيل هو!

ٻالڪا جون ننگون ٻانهون اينٽريون سنهڙيون هيون جو جڏهين هوءَ چري پري ٿي تڏهين ڪيئين جٽان ٿي لڳي. هنجي ننڍڙي سوڙهي منهن ۾ اکيون تمام وڏيون پئي لڳيون چڻ آهو منهن انسان جو نه پر ڪنهن ڏيڏر جو هو! ٻالڪا پنهنجي ماءُ جي گناهه جيان ننگي ٿي هئي! بعد ۾ مون هنکي وڌندو ڏٺو .... رلندو ڏٺو .... ۽ پننده ٻه ڏٺو!

دهليءَ ۾ ڪانفرنس ٿيڻي هئي جنهن جي سلسلي ۾ مان ۽ منهنجي هم پيشور ساهيڙي پٽلي ويئون هيوسين. شام جو هڪ نماءَ ٽي وڃي رهيون هيوسين ته اسانجي ٻر ۾ هڪ سترهين ارڙهين ورهين جو نينگر ڪار مان اچي لٿو.

هنکي ڏسي، مان ٻيهي ويس!

پٽليءَ سمجهيو ته مختلف جنس جو حسن ڏسي مونکي هن عمر ۾ ڪو دورو پيو آهي، هوءَ کلڻ لڳي، "ساجهر ٿي پاڻ سنڀالين ها نه ڍرڪندي عمر ۾ اهڙي حالت نه ٿئي ٿي ها!" هن منهنجي منهن اڳيان چپٽي وڄائي مونکي سجاڳ ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي.

پر مان الائي ڪٿي پهچي هيس .... "مون هنکي ڏٺو

آهي؟ ڪٿي؟" بجليءَ جي چمڪي جيان مونکي ايشيا جهاز ياد آيو ۽ ياد آئي جهاز جي ڪليوپترا استيلا! پتليءَ مونکي ٻانهن کان پڪڙڻ جي ڪوشش ڪئي پر مان هن جوان وٽ پهچي ئي ويئي هيس.

"ايڪسڪيوس مي ينگ بواءِ! آر يو ان ايني ووي ڪنيڪٽيڊ وٽ مس استيلاسڪورا؟" مون چيو.

(Excuse me, young boy. Are you in any way connected with Miss steela squara?)

واءِ؟ آفڪورس! شي از ماءِ مدر. يو نو هر؟ شي از رائيٽ هيئر ان دي ڪار.

(Why? of course! She is my mother. You know her? She is right here in the Car!)

هو ڪار ڏانهن وڌيو ۽ مان به ساڻس وڌيس. اُڌادي دل ٿي ته پڇانس "هو از يوئر فادر؟ دي اٽالين شاپ ڪيپر آر دي ڪئپٽن؟"

(Who is your father? the Italian shopkeeper? or the Captain?)

پر پاڻ کي روڪي ورتم.

ڪار ۾ استيلا ويٺي هئي. امپالا ڪار ۾! ڪيس ڳاڙهي بخمل جو ڪرٽ پيو هو. هوءَ جوان جي ماءُ نه پيئي لڳي رهي هئي سا به جاڙي ڀيڻ!

جوان جي منهن تي ماءُ جي غلطيءَ يا گناهه جي احساس جو پاڇو نه بلڪ فخر جو چمڪو هو.

اسٽيلا مونکي ڏسي ڪليو ”تون ٻڌي چوتي ويئي آهين؟ ايتري ۾ ها .... هـا .... هئم .... هئم .... هي .... هـي .... !“ ۽ هنجو چهرو ٽڙي پيو .... سوني گلاب جيان!

دائمي پياس دائمي تلاش

منهنجو نالو: ائمپيسيبل، منهنجو بدن: ڊگهو ۽ چلڪندڙ، منهنجو رنگ: ڀورو ۽ ڪارو، منهنجون اکيون: گول ۽ چمڪندڙ، منهنجو هلڻ: جهڙو ڪونج جو اڏڻ، منهنجو روپ: لڀائيندڙ — پر مان انسان نه آهيان.

اِنسان نه آهيان، اها نهايت سٺي ڳالهه آهي. چاڪاڻ ته انساني مشين ڪان مون واري مشين گهڻي بهتر آهي. منهنجي مشين ڪڏهين ڪنهنجي شرير کي ضربيندي آهي. پر انساني مشين سرير اندر سمايل ڀاونائن کي چيريندي ڦاڙيندي آهي ۽ معصوم احساسن کي گهٽي، پوساتي، تڙڦائي مارينديآهي.

سامهون ئي ڏسو: ننڍڙو ڪتڙو برسات ۽ هوا جي گڏيل حملي کان بچڻ لاءِ پاڻکي سوڙهو ڪري هن دڪان جي ٻاهران ڏيوڍيءَ ۾ ڪروندڙو سروندڙو ٿيو وٺو هو. مالڪ گهڙندي ئي کيس هڪ لت ڏڪاءُ ڪئي ۽ نوڪر مالڪ کي خوش ڪرڻ لاءِ کيس لت سان ئي ڪري پري ڦٽو ڪيو آهي! ننڍڙي جان درد وچان ڪيڪرائي رهي آهي ۽ پرسان بيٺل ماڻهو مشڪرائي رهيا آهن.

منهنجي ننڍڙي مڌو به ائين ئي ڪيڪرائي رهي هئي. هنجي دل رکي رکي ڦٿڪي ٿي ۽ هوءَ روئي ٿي ڏني.

اوهين مڌوءَ کي نه سڃاڻو؟ اڙي هوءَ منهنجي مالڪ جي ڪنڪي آهي. امتحان ۾ ناپاس ٿي آهي. ان ڪري روئي

ويٺي. سندس روئڻ ۾ هڪ قسم جي بيڪسي آهي. بيڪسي جا زخميل احساس مان پيدا ٿيندي آهي.

”بي حياءِ! بد ذات! ڪميڻي! گهڻا دفعا چيو ٿيمانءِ ته آهستي ڳالهاءِ؟ هينءَ ڳلو ڇو ٿي ڦاڙين؟“

موت ۾ موهنيءَ اڃان به وڌو ڪڙڪو ڪيو، ”ٻاهر ڏيان اهڙي گهر کي! مورڳو ئي ڳلو پيو گهٽجي هتي!“ هن هٿ ۾ جهليل ٿالهي ميز تي ڦٽي ڪئي.

لعلچند ڏند ڪرٽڻ لڳو. هن ميز تان ٿالهي کڻي، زور سان پري پٽ تي اڇلي. پوءِ ڪرسي تان اُٿيو. اندر ڪمري ۾ وڃي ڪوٽ ڪنيائين. ڪوٽ ۾ ٻانهن وجهندي ٻاهر آيو ۽ ڊرائيور کي سڏ ڪيائين. پيو دفعو وڏي آواز سان چيائين، ”گرڌاري! گاڏي ٻاهر نڪالو.“ ٻاهريون در اُڇل سان بند ڪري ٻاهر نڪري اچ وڃ ڪرڻ لڳو. ڪار گراج کان ٻاهر آئي ۽ هو چڙهي روانو ٿي ويو.

ساري رات موهني ان جهڳڙي جي ڪؤڙاڻ محسوس ڪندي، ڪراهيندي رهي. ساري رات لعلچند غصي جي زهر کي پيئندو بازاري عورت جي جسم سان کيليندو رهيو.

ائين هميشه ٿيندو رهيو آهي.

اوهين سمجهندا هوندا ته لعلچند ناريءَ جي سرير سان کيلڻ جو شوقين آهي پر حقيقت ڪجهه ٻي آهي. هو هڪ چڏي ٻي، ٻي ڇڏي ٽين، ٽين ڇڏي چوٿين، ائين استريءَ جي جسم کي ٻهلائيندڙ سامان جيان ڪتب آڻيندو رهيو آهي. سامان، جو بدلائي سگهبو آهي. ريڙهي سگهبو آهي ۽ پڇي

سگهيو آهي. پر اٿين هو ان لاءِ نٿو ڪري ته هن کي ان راند جو شوق آهي، پر انهيءَ ڪري جو ڪيس ڪو بدلو چڪائڻو آهي. هنکي شايد استري ذات کان نفرت آهي. يا شايد هو ڪنهن چيز جي تلاش ۾ آهي. اها تلاش کيس رنگن ۽ وسترن سان لپٽيل عورتن جي درن تي ڀٽڪائيندي رهي ٿي.

اٿين به ٿي سگهيٽو ته هنجي دل ۾ ڪو گهرو خال هجي. خال-جنهن کي پرڻ لاءِ هو در در ڀندو رهي ٿو.

انسان جي هيءَ ڪهڙي اترپتي آهي؟ هيءَ ڪهڙي بکم آهي جا سمجهه سان سينگاريل انسان کي به رلائيندي رهي ٿي.

لعلچند هميشه استريءَ کي نيچ ۽ ڪميٽي سڏيندو آهي. پر هر استريءَ وٽ ويندي هو پنهنجو درجو هيٺ، گهٽو هيٺ ڪيرائي ڇڏيندو آهي! "تون منهنجي راڻي آهين. تنهنجون لتون منهنجون اکيون ...." اٿين ۽ اهڙو ڪجهه چوندو آهي هو ان وقت.

قدرت پرش سان هيءَ ڪهڙو نه عجيب مذاق ڪيو آهي جڏهين هو استريءَ کان جدا ۽ پري آهي تڏهين هو پاڻکي مٿي ۽ استريءَ کي هيٺ پيو سمجهي پر جڏهين هو استريءَ جي ويجهو آهي تڏهين ڪهڙي نه ڪاڻ هاب نموني ۾ هو ان اڳيان پيش ٿو پوي!

هيئنئر نه - پر جڏهين موهنيءَ هن گهر ۾ قدم رکيو تنهن کان به اڳ لعلچند جو اهو حال هو. موهنيءَ کي فقط

لعلچند جي نالي ۾ جڳھہ ھئي. باقي ھنجي تجوڙيءَ ۽ ھن جي دل ۾ ڪيس ننڍڙي ڪنڊ بہ نصيب نہ ٿي . لعلچند جي آمدني ڪافي ويڪري آھي، خرچ ڪرڻ مھل سندس دل جون ديوارون رڙھي، ڪيس ڪشاده دل ۽ سخي بڻائيندڻيون آھن پر جڏھين موھني ھٿ ڦھلائيندي آھي تڏھن لعلچند جو من سسي سوڙھو ٿي ويندو آھي.

آدر بدران ايمان، ڳالھہ ونڊڻ بدران گاريون، ھمدرديءَ بدران ننولي، پيار بدران ڇڙون، ڀڏندي ۽ سھندي موھني ھڪ نئر ۽ نادان ٻار جيان ٿي پيئي آھي. ھنجي من ۾ ڦھلجڻ جي شڪتي ئي ڪانھي. ھنجي استري- ھرديہ جي ممتا ڦٽل ڳوٺ جي کوه جي پاڻيءَ جيان گندي ۽ نڪمي بڻجي پيئي آھي .

ننڍڙيءَ مٺوءَ جڏھن ڪان اکيون کوليون آھن، ماءُ جي اکين ۾ گھري اداسي ئي ڏٺي اٿائين. موھنيءَ وٽ ممتا آھي پر سندس ممتا جو ڪرنڌو اونداھي گھيري ۾ ويڙھيل آھي. پٽني بڻجي ھنجي پيار جي پياس جيئن جو تيئن رھجي ويئي آھي. ان ڪري جنني بڻجي ھوءَ ٻئي جي اڄ لاھڻ ۾ ڪنجوس تمام ڪنجوس ٿي پيئي آھي.

مٺوءَ ۾ جڏھين ٿوري ڪجھہ سمجھہ آئي تہ ھن ڏٺو تہ گھر روبي پڃري ۾ طوطي طوطو ھڪ ٻئي جا ڪنب چني رھيا آھن. شروعات ۾ مادي گھٽيل ۽ ٻوساتيل ريھون ڪندي ھئي پر پوءِ ھوءَ ڪليل آواز ۾ ڪيڪون ڪرڻ لڳي. نر پنھنجي ھٿ سان حملو ڪندو ھو ۽ مادي پنھنجي زبان

سان. انهن ٻنهي جي حملي جي وچ ۾ مدوءَ جو ننڍڙو من هو، اُن من ۾ ڪي احساس هئا، احساس جي حملي ڪري زخمجي پيا هئا.

”بابا مون سان ظلم ڪري ويو. موهني ٻه ڪا زال آهي؟ رڍ جهڙو عقل ۽ ڪانوَ جهڙو آواز! مونکي ته ڀرئين ڏينهن کان ئي ڪانئس نفرت آهي.“ لعلچند ڀنيان ڀنهنجي دوست کي چئي رهيو هو ۽ مدو مون وٽ اڳيان ويٺي هئي ۽ پيءُ جو چوڻ ٻڌي رهي هئي.

ٻالڪ جو جنم ڪيئن ٿيندو آهي، کيس معلوم نه هو. پر انسان جي جنم-جات ٻڌيءَ سان هن محسوس ڪيو ته هوءَ نفرت جي پئداش آهي. ”مان پيار مان نه بلڪ ڌڪار مان ڄائي آهيان.“ مدوءَ جي دل روئي ڏنو. هنجو هٿ ڪنبڻ لڳو. هن ڏڏندڙ هٿ منهنجي بدن سان ڪٺي چنبڙايو. سندس دل جو آواز هٿ مان لنگهي مون ڌائين اچي پهتو. هنجي دل ڪيڪرائي رهي هئي.

ائين ڏسي هوءَ ڪيڪرائيندي رهي آهي. منجهيل ۽ اُلجهيل من ڪٺي هوءَ طوطي-طوطي جي ڇهنڻ ۽ ڪنهن بابت سوچيندي رهندي آهي. جنهن ڪري بار بار امتحان ۾ ناپاس ٿيندي آهي.

* * * * * *

لعلچند جو پتا رامچند وڪيل هو. وڪيل، جو سچ ۽ ڪوڙ کي لفظن جي جار ۾ ڦاسائي ڦٽڪائيندو آهي. سچ ڪوڙ ٻئي پيا ڦٽڪندا آهن. ويچارو سچ ائين ڦٽڪي ڦٽڪي

۽ لچي لچي اهڙو ڪمزور ٿي ويندو آهي جو گهڻو ڪري ته مري ئي ويندو آهي. جڏهين نه مرندو آهي تڏهن سندس صورت بدلجي ويندي آهي. ڪوڙ به انهين باجوابون ڪيلي پنهنجي صورت بدلائيندو آهي پر اوُ سچي ۽ ڦندي پوندو آهي. لفظن ۽ اکرن جي هير ڦير ڪيس بود ۾ آڻي ڇڏيندي آهي ۽ پوء انصاف دوکو کائي وهندو آهي. ان کي سچ ڪوڙ پاسندو آهي ۽ ڪوڙ سچ.

ها- سچ ۽ ڪوڙ جي صورت بدلائڻ ۾ وڪيل جيترو ئي ڪامياب ويندو آهي اوترو ئي هو ڏنوان بڻجندو آهي. رامچند ان ڳالهه ۾ ڪامياب ويو هو ان ڪري ڏنوان هو.

جڏهن هو ڪنوارو هو تڏهن دهل تي ڏونڪو هڻي هوڪو ڏياريو هئائين ته مان مفت ۾ چوڪري وٺندس- ساڙهي به پنهنجي موڪليندس.

اوهين چوندا ته کهڙو نه فراخدل انسان هو! پر مان چونديس ته ڪهڙو نه سوڙهي دل وارو آدمي هو! هن شرط وڌو هو ته چوڪري تمام سهڻي هجي. اوهين چوندا ته باقي ويچارو اها گهر به نه ڪري ڇا؟

پر اوهان کي خبر نه آهي ته وڪيل صاحب پاڻ ڪهڙو نه بدصورت انسان هو. اٽيي ڪاري چمڙي، ٿلها چپ، حد کان زياده ويڪرو وات، ڪنن تي برسات ۾ اپريل ڳاه جيان وار، اکيون پيٺل ۽ ڏند ٻاهر نڪتل!

هو ڪنهن سهڻي چوڪريءَ تي مهرباني نه ڪري رهيو هو، جو ڪيس فراخدل سڏيون. هڪ پاسي مرد جو تجوڙيءَ

وارو خزانو هو ۽ ٻئي طرف عورت جو جسم وارو خزانو، ان حالت ۾ وڪيل صاحب جو طرف وٺي ساڻس فراخدل ۽ مهربان هئڻ واريون صفتون لڳائڻ ٺيڪ ڪونهي.

خير .... وڪيل مهاشيه کي ڪنوار ملي، ڪونج جهڙي ڪنوار، ڪوڏن جهڙي ڪماري. جوڙو ائين هو جيئن سنڌ جي باغ جو سڳنڌي گلاب جو گل ۽ تيڏي اک سان نهاريندڙ ڪانءُ!

ها، ماڻهن پئي چيو ته هيءُ گل ۽ پونئر پورڻما ۽ اماس جو ميلاپ آهي. پر گل ۽ پونئر جي وچ ۾ رس پريو سنبند آهي، اماس وٽ ٽمڪندڙ چمڪندڙ اڻ ڳڻيا تارا آهن. ان ڪري هتي گلاب ۽ ڪانو جي تشبيهه ئي ٺيڪ آهي.

وڪيل صاحب پاڻ لاءِ نئورني خريد ڪئي ۽ نئورني لاءِ مونکي خريد ڪيو هو. ان رات اسين ٻئي سينگاريل هيوسين. مان ۽ ڪنوار. گلن ۽ هارن سان سينگاريل.

رامچند اسان ٻنهي جو مالڪ هو. هو پر ۾ ويٺل ڪنوار ڏانهن نهاري رهيو هو ۽ پنهنجي ڀاڳ کي ساراهي رهيو هو. ڪنوار نه موڏانهن ٿي نهاريو نه گهوٽ ڏانهن. هوءَ پنهنجي قسمت ڏانهن گهور ڪري نهاري رهي هئي. ۽ مان هنن ٻنهي کي ڏسي رهي هيس. ان وقت ئي مونکي خبر پيئي هئي ته انساني مشين ۾ ڪا زبردست خرابي آهي.

جڏهن به وڪيل صاحب پنهنجي ڪنوار کي ڇهندو هو، ڪنوار جي اکين مان ڏڪار ٽپڪي پوندو هو. هوءَ اهو ڏڪار ڇپن کي چڪ پائي گهي ويندي هئي. پر ڪجهڻ بعد

آنکي ڪيڏانهن ڪندي هئي، سا خبر نہ اٿم. ٻڌو اٿم تہ ڪلياڻڪاري مهاديو بہ هڪ دفعو زهر پيتو هو. پر نقصان ٿيڻ جي ڊپ وچان هن آهو زهر پيٽ ڏانهن موڪليو ئي ڪين. ڪنٺ ۾ اٽڪائي ڇڏيائين. هيءَ ڪنوار بہ خبر ناهي ڪيترو سارو زهر ڪيئن هضم ڪري ويندي هئي.

هندستاني سنسڪارن ۾ پليل هئي سشيلا. هنکي ان ڪنور نيم جي ڄاڻ هئي تہ پتنيءَ کي هميشہ پتيءَ ڏانهن عزت ۽ شرڌا سان نهارڻو آهي. پر هوءَ ائين ڪري نہ سگهي. هنکي پتيءَ کان نفرت هئي.

”ڇا ڇيئہ؟“ پتني ائين ڇئي نٿي سگهي. ائين ڇوڻ جو کيس ٻنهہ حق ڪونهي؟ پتي آهي.... ان ڪري بس کيس وٺڻ ئي گهرجي؟

اوهين اهي آپديش انکري ٿا ڏيو ڇاڪاڻ تہ اوهانجي ڌارڻا غلط آهي. اوهان جي ڌارڻا آهي تہ سنسار جا سڀ پدارٿ ٻن نمونن جا آهن:- ماٽيندڙ ۽ ماڻجندڙ. اوهان غلطيءَ وچان استريءَ کي ٻين چيزن سان گڏ ماڻجندڙ پدارٿن جي ياداشت ۾ ڪري ڇڏيو آهي. اوهانجو سماجڪ سرشتو، اوهانجا اخلاقي نيم، اوهانجي ڪورٽ جو قاعدو، اوهان جي وهنوار جي ريت، سڀ جو سڀ، ان ڌارڻا جي آڌار تي گهڙيو ۽ ناهيو ويو آهي. اهو ئي حساب لڳائي اوهان استريءَ کي ننديو ۽ ساراهيو آهي.

پر استري مون موتر جيان ٿورو ئي آهي۽ مان مشين آهيان، صرف هڪ مشين. مونکي پيار ڪرڻ يا ڌڪارڻ جو

حق نہ تو ملي سگهي پر سشيلا کي اهو حق ملي سگهي ٿو، چاڪاڻ تہ هن ۾ پراڻ آهن ۽ هنجي پراڻن کي پنهنجا احساس آهن.

سشيلا کي پٽ ڄائو. استريءَ جي جيون ۾ اها گهڙي- گهڙي جڏهين هوءَ پهريون دفعو پاڻ مان هڪ ٻي هستي سرجن ڪندي آهي، نهايت ئي شڀ آهي. ان وقت هنجي هردي جي آنند جو ٿاه پائڻ مشڪل آهي.

سشيلا ٻار کي پنهنجي گود ۾ کڻڻ چاهيو. ٻالڪ هن اڳيان آندو ويو. هنجي هردي جي ممتا آتاولي ٿي. هن جي سموري هستي ممتا بڻجي ٻانهون ڦهلائڻ لڳي.

ٻالڪ گود ۾ کڻي، سشيلا ڏٺو: لعل سا ڳيو جهڙو رامچند! ساڳي اٿيي ڪاري چمڙي، ساڳيو ٺلهن چپن وارو ويڪرو وات! سشيلا جي ممتا ۾ ڪسارو سواد هلي آيو.

استري سمپورڻ روپ ۾ جڏهين پنهنجو پاڻ ڪنهن کي ارپڻ ڪندي آهي تڏهين ئي کيس آنند ملندو آهي. سشيلا جي پياس ٻجهي نہ سگهي. هوءَ پتني ٿي پر هن نہ پتيءَ کي پيار ڏنو ٿي ۽ نہ کانئس پيار ورتائين ٿي.

رامچند کي ائين لڳندو هو ڄڻ سشيلا استري نہ بلڪ هڪ ڪچئون آهي جنهنجا سڀ انگ اندر سمايل آهن، بس، سندس پتني ئي ڏسڻ ۾ اچي ٿي. پتي-جا پٿر آهي، سخت ۽ ڪنور پٿر. اهڙي پٿر کي هو ڇا ڪري؟ هن شراب کي پيار ڪرڻ شروع ڪيو.

استري جڏهن ماتا ٻڻجندي آهي تڏهين سندس ساري

هستي هڪ ٽانءُ ٻڌي پنهنجو سمورو سنيهه جل ٻالڪ مٿان هاري ڇڏيندي آهي. سشيلا ماتا هئي پر هنجي هردي وارو ٽانءُ اوندو ٿي نه سگهيو.

سشيلا سمندر جيان هئي. سمندر ـ جنهنجي ڪناري تي ويهي ٻه ڪو پنهنجي اڃ ٻجهائي نه ٿي سگهيو.

لعل پاڙي ۾ ڪشن جي ماءُ ڏسندو هو. هن جي اکين مان ممتا جو جهرڻو پيو وهندو هو. ان جهرڻي ۾ هنجي دل سنان تہ ڪري ئي نه ٿي سگهي. هو ڊوڙي پنهنجي ماءُ وٽ ايندو هو پر کيس ائين لڳندو هو ڄڻ هنجي ماتا واري جهرڻي ۾ پاڻي ئي ڪونهي!

ناناڻي گهر هو پنهنجي ماسات پڳوان کي ڏسندو هو ـ هنجي ماسي ڪملا جڏهين پنهنجي پٽ کي ڪُتيون ڪري ڪارائيندي هئي تڏهين سندس سنيهه جهولنڊڙ وڻ جيان لڳندو هو. لعل پنهنجي ماءُ جي گود ۾ اڇي وهندو هو. پر کيس ائين ڀاسندو هو ڄڻ هنجي ماءُ پيار روپي وڻ ۾ تازا ۽ چڪنا پتا ڪونهن. اتي کيس سرءُ ۾ ڇڻندڙ پنن جي کڙ کڙ جو آواز ٻڌڻ ۾ ايندو هو. لعل آتان اتي پيڇي ويندو هو.

ائين ئي لعلچند پيڇندو رهيو آهي. هنجي ڪلپنا ۾ استريءَ جو موهڪ ۽ ڪلياڻڪاري روپ اچي ئي نه سگهيو آهي. هر استريءَ ۾ کيس استريءَ جي روپ جو فقط هڪ ٽڪر ڏسڻ ۾ اچي ٿو ۽ ان ٽڪري ڪان کيس نفرت آهي.

هو استريءَ ڏانهن وڌي ٿو، نه پيار ڪرڻ جي ڀاونا ڪٺي، پر پنهنجي بکم مٽائڻ جي اڇا رکي. هو استريءَ کي

ٻانهن ۾ جهلي ٿو، نه ڪنهن ڪومل انگ جي سپرش جو آنند پائي گدگد ٿيڻ لاءِ پر ڪنهن لچڪندڙ شرير کي مروڙي ۽ نپوڙي ان مان مزو وٺڻ لاءِ. هڪ استريءَ کي ڇڏي جڏهين هو ٻيءَ ڏانهن ويندو آهي تڏهين پهرين استريءَ جو حسد ۾ جلڻ يا تڙڦڻ وارو خيال کيس خوشي ڏيندو آهي، خوشي- جا انسان کي هميشه اڃايل رکندي آهي، هميشه پياسو ۽ اترپت ڇڏي ويندي آهي.

منهنجي ناني

مينگهي! او مينگهي! آئـي مينگهي! پريان سڏ ٻڌي اسين ڊوڙندا هئاسين ۽ نانيءَ کي هٿ کان وٺي پنهنجي گهر وٺي ايندا هئاسين.

هيرآباد جون گهٽيون هيون لڳ ڀڳ ساڳيون. انڪري ناني اڳيان يا پٺيان، ڪنهن گهٽيءَ ۾ گهڙي، منجهي، وٺي منهنجي ماءُ کي "مينگهي مينگهي" چئي سڏ ڪندي هئي.

منهنجي نانيءَ کي اوهان مان گهڻا "گوپال ماءُ" جي لقب سان سڃاڻندا هوندا. ڪي شايد هاسي يا آسر نالي سان به سڃاڻندا هجنس پر اسين کيس "پاپي" ڪري سڏيندا هئاسين.

پيرن ۾ روغني سليپر، ڪارن تڪڙن وارو ڳاڙهو پڙو ۽ ڏاڍي ڪاهي وتان پيڙن وارو ململ جو چولو پهري، نڪ ۾ ناس چپٽي ڏيئي، پڙي جي ڪنڊ مٺي هٿ ۾ جهلي، ناني جڏهين اسانجي گهر ۾ گهڙندي هئي تڏهين اسين کيس ورائي ويندا هئاسين، "پاپي! اسانجي گهٽي ميرن جي قبن جي ڀرسان آهي، ۽ اسانجو گهر ميران اسڪول جي بلڪل لڳو لڳ، پوءِ به تون منجهين ڇو ٿي؟"

رات جو ناني آکاڻي ڪئنندي هئي. اها آکاڻي اسان اڳ ۾ به گهڻا دفعا ٻڌي هئي پر نانيءَ جي آکاڻي ٻڌائڻ جو ڍنگ اهڙو وڻندڙ هوندو هو جو اسين ور ور ڪري ساڳئي آکاڻي ٻڌائڻ لاءِ زور پريندا هئاسين. آکاڻيءَ ۾ گلڙيءَ جي ماٽيجي

ماءُ ڪيس سوڙو هڻي ماري ٿي ڇڏي ۽ پنهنجي سڳي ڏيءُ کاڻيءَ گلڙيءَ جي جڳهه تي ساهري موڪلي ٿي ڏئي. گلڙي پکي ٻڻجي وڻ جي ٽاريءَ تي ويهي نوڪرن سان ڳالهائي ٿي:

”نوڪرو! پاڻي ڀرا هئہ؟ چي! هان

هنڊ ٻچايا هئہ؟ چي: هان
کانا پڪايا هئہ؟ چي: هان
راڻي گهمي ٿنگہ ٻہ ٽنگان ڪاڻي نال؟“

اچا ناني سوال پڇي تہ اسين سڀ گڏجي چئون ”چي: هان.“ ناني اسانکي ڏسي کلي ۽ اسين کيس ڀڏي کلون.

نانيءَ جا ڏند سڀ سالم هئا ۽ وار ڊگها ۽ ڪارا هئس. هوءَ مونکي چوندي هئي تہ هنهنجا وار سنواري چوٽي ڪر. مان ڦڻي کڻي ايندي هئس تہ چوندي هئي ”نہ ڏيءُ. مان پري جال (ٻڍي زال) ڦڻي ڇا ڪنديس. نهري کڻي ڏي. (آ گرين سان وار لسا ڪرڻ)“ سندس ڊگهي چوٽي هٿ ۾ جهلي مان پڇندي هيس، ”پاپي، تون ننڍي هوندي ڏاڍي سهڻي هوندينءَ“ خوشي ۽ فخر منهن تي پکيڙي ناني چوندي هئي. ”ائي، وهانو ڏينهن سڄي امير شاهي گهٽي، ٻئي ڪٺي مونکي ڏسڻ آئي هئي.اصل‌هوڪو پئجي ويو، چي:”ڪنوار ڪا آهي، جهڙو ڏاڙهونءَ جو داڻو! پيڙي ٻڏي ماسي‌جهميءَ جي، مونکي ڪري ڪوه ۾ اڇلايائين. شاديءَ رات‌ئي ننهن ۽ ناني ڏنہ. منهنجي ماءُ پلا وسوڙي، پيٽ جي چئي، مونکي کڻي ڇهن ٻارن تي وڏائين! مڻو جنہ‌س! ڪڏ ڀنو ٻار ٻہ

گهوريو.“

ڪاوڙ ۽ دک وچان ناني ء جو منهن ڳاڙهو ٿي ويندو هو. پر ڪن پل ئي ڪين گذرندي هئي ته سنيهه ۽ شرڌا سندس دل مان ليئا پائي ڪيس شانت ڪرائي ڇڏيندا هئا. هوء ڪومل آواز ۾ چوندي هئي، پر منهنجو ڌٿي ڪو هو، جهڙو ديوتا ڏنئه. مونکي ڪڏهين پٽ تي پير نه رکڻ ڏنائين. پٽ بـه مونتان گهوريو قربان پيا ويندا هئا، چي: ”ڪنوار! ڇا پئنددين ء؟ انگوري يا ترنکي؟ پلا گلابي دارون ء ۾ مصري وجهي ٺارڻ رکون؟“ مينهن پوندو هو ته ٿڌي مانـي ۽ ڪوسا پڪوڙا کائبا هئا. وٿي ء ۾ دارون پيو ٺرندو هو. هڪ ٻئي کـي سڌ ڪري اڌ ماني، ٻه پڪوڙا ۽ ڍڪ دارون ء جو وراهبو هـو. هينئر ته ماڻهن مان اهو هڳاء ئي هليو ويو آهي.

ناني ء جي ڪنن ۾ هيترا سارا سوراخ ڏسي منهنجي ننڍي ڀيڻ چوندي هئي، ”پاپي، هتي ڪهڙا مٽيا پاتا هئه جو هيڏا ٿونگه ٿي پيا اٿيئي؟“ ناني ء جي من ۾ جڻ ڪتڪتائي اچي ٿيندي هئي. ڪلي چوندي هئي ”نڪ ۾ نت ۽ بولو، نٿ ۾ ڏانوڻ، ڏانوڻ ۾ سوني ڪنڍي، ڪنن ۾ ڳن، ڪرڪيون ء جهوڪ، ڪرائي ء ۾ سونا ڪنگڻ، پوء ڪلهي تائين عـاج جون ٻانهيون، وچ ۾ سونيون ڪنگڻيون ٺونٺ وٽ ٻانهن رکيون، ٻانهن - رکي ء ۾ لٽڪندڙ ڦندڻ، آڱٺين ۾ منڊيـون، ڇلا ۽ آڱوٺا، پيرن جي آڱرين ۾ بندرا ۽ مٿان ڪڙيـون، پازيب، نورا ۽ ڇير، اهي سڀ پائي مان ڪنوار بڻي هيس، ڌي ء! اڄ جي ڪنوار ٻه ڪنگڻ ٿي پائي ته مرڪي اٿين ٿي

چڻ ڪوڙيمل جي گهر جي سڄي ”سهاء“ خريد ڪري پاتي اٿس. اسانجي ڏينهن جي ڪنوار، ڪنوار هئي!“

هيترن مٿين جا ناءُ ٻڌي منهنجي پيٽ ته دهاجي ويندي هئي پر منهنجي اڻ ڏڻ پاڻ وڌي ويندي هئي. ”پاپي، پـلا وهانو تي پتلون ٻ تي ڪين پڙو؟“

”پڙا پتلونون ڇا جون؟لکن بجاجيءَ کان ڏاجو ڦاڙائبو هو. ڪنوار پائيندي هئي گلبهري جي سوڙهن پاڇن واري سٿڻ، زيڪ جو ڪوٽ، اڇيءَ ململ جو چولو ۽ مٿان امبر جي گاڙهن پيلن ڇٽن واري چادر.“

منهنجو وڏو ياءُ ڪلي چوندو هو، ”پاپي، تون لنگهندي هوندينءَ ته رستي تي ماڻهو ٺي بيهجي وينداهوندا؟“

”چئين ڇا پيو؟ اسان ميرن جي صاحبيءَ ۾ گجر (گذر) ڪيو آهي. اکڙي ڪڏي نڪربو هو پوءِ ماڻهو ڇيڻو وري ڏوڙ مان ڏسندو؟ وڙي ۽ مان ـــ ٻئي ڀينر، داڻن سان مخمل جون ڏوپيون ۽ سليپر پرينديون هيوسين. پر گهر جا مڙسالو ٻاهر ٻاڦ ٻه ڪانه ڪيندا هئا ته ڪو اسانجي ڇوڪر جـو پرت تي هلڪو هلندو آهي. مڄاڻ ماريي مير کي کا سٽس پئجي وڃي، تـه ڪڏي نـادرشاهي حڪم تـه ڇوڪري منهنجي بيگم بڻجي!“

ناني ڇانوري اتي جو چلو ۽ گوار دل ڪري کائيندي هئي. ورانڊي ۾ سگريءَ تي چلوپچائيندي هوءَ سنهڙي مٺڙي آواز ۾ ڳائيندي هئي:

”عمر مارئيءَ کـي ڪٿي ويـو ڪٿي ويو ـ“

ڏنارن ڪـــي ڏاڙو هڻي ويـــو هڻي ويـــو.
لکيل قيد قسمت هئو مـاروئـــي ڪـــي –
عمر جـــو ٻهانو ٻڌي ويـــو ٻڌي ويـــو.

چلو اُٿلائي وري ڪو بيت شروع ڪندي هئي،

”ادا گـــل گـلاب جا تـــون اوري اچ
موکو آهين منهن ۾ تـون گهريو آهين گهچ
چؤ سڙين چاکي؟ تـــون چـــؤ ڪٿي سچ

چي: ”جڏهين چپ پٽيم تڏهين ٻـاغـائيءَ ٻٽ وڏم“
منهنجي وڇين پيڻ وچ ۾ ڊيڪ ڏيندي هئي، ”پـاپـي! انجي معني؟ ڀلا اهو بيت ڪنهن ٺاهيو آهي؟“ پاپي چوندي هئي ”ابا، ڪوي آهن ڏرمارما انهنجو نالو وئي چ اوئيو؟ بس، سندن چوٽيون ياد ڪرڻ ئي چڱو ڪم آهي.“

ٻاهر حيدرآباد جون ڪوسيون لڪون ڦوڪون ڏينديون هيون. اندر اسين باداميون، ڪس ڪس، اچو جبرو ۽ ڦوٽا گهوٽي ٺاڏل ٺاهيندا هئاسين. ”پاپي! تون پيئنديءَ؟“ امي پڇندي هئي. چڱو، ڏيءُ، روپي ڪٺوري ۾ ڪري ڍڪ ڏجانءِ.“

سامهون پنجل موديءَ وٽ يڪتارو وڄائي مسلمان پينار ڳائيندو هو:-

جيڪو مارن جي مانڪي خبر ڪري
ڇمان پير تنهنجا مـــان نيڻ ڌري.
ملڪ مـــارن جـو آهـــي ٺـــڏو
مون ڏينهن ڇمڻ جو آت لعل لـــڌو
منهنجو مارن سان اهو ٻـــول ٻـــڌو

مان لڄ شرم کان ڪين پري....

پاپي لوھہ جي در وٽ ويھي ٻڏي روئي وڃهندي هئي "پلي چائي ماروئي، ستياڻي هئي ستياڻي. ائي، مان بہ چلا ڳائيندي هيس چلا. پاڙي ۾ رهندو هو هڪڙو تمتو. منهنجو آواز ٻڌي ڪڏ ٽپي اچي منگهہ مان ليئو پائيندو هو. بس سندس ڏٺو متوڏسي منهنجو گلو ئي سڪي ويندو هو." نانيءَ جي چپن تي ان وقت جوانيءَ جي شرارت پري مشڪ نچندي هلندي هئي.

ناني هينئر ستر ورهين جي هئي. تڏهين هوءَ ڪڙي ڪنڌي سڌي هلندي هئي. اسانجي سوئيل پاڇيءَ مان ڪکہ پن نڪري ايندو پر پاپيءَ جي سوئيل چانورن مان ڪو ساڻو بہ ڪونہ نڪرندو! سندس سرو قد، سنهڙا چپ، آمي جي قار جهڙو نڪ، شيريون اکيون ۽ هڪ تهو شرير، جوڀن جي بهار گذاري چڪا هئا پوءِ بہ اهي سڀ ناريءَ جي سندرتا جو نقش قائم رکيو بيٺا هئا.

ناني سٺي سڳو لس ئي لس سوريندي هلندي هئي. منجهند جي ماني کائي گهڙي ڪن ليٽي، هوءَ نڪ تي عينڪ رکي، سئي ڌاڳو مان سئي ڪيي سندي پتلون سبڻ وهندي هئي. مان چوندي هئي سانس، "پاپي، ڏي تہ، مشين تي سبي ڏيانءِ. مون کي اڌ ڪلاڪ مس لڳندو." تہ آمالڪ آکيندي هئي، "تہ مونکي پانءِ سال لڳندا؟ اڃها آئي رهي" سچ پچ هوءَ پجوپهن منٽن اندر پتلون سبي اٿندي هئي. ڇا تہ سندس اوتيءَ ۾ صفائي ۽ نفيسائي هوندي هئي!

اوچتو هل اٿيو ته ملڪ جو ورهاڱو ٿيو آهي ۽ اسانکي سنڌ ڇڏي هندستان هلڻو پوندو. دپ ۽ هراس پکڙيل لڳو. هيراباد جي هڪ طرف هئي مسلم شاگردن جي هاسٽل ۽ سامهون هو سلاٽن جو پاڙو. مسلمان جوان ڏند ڪڍي ڪلي چوندا هئا، ”پهرين ته هيرآباد جون حورون ڪڍيون!“

هيرآباد جي سيٺي هندن فيصلو ڪيو ته سڀ کان اڳ نياڻين کي سنڌ کان ٻاهر ڪڍبو. مان نانيءَ کان موڪلائڻ هليس. سندس گهر جي ڏيوڍيءَ ۾ قدم رکيم ته سامهون ڪاٺ جي وڏيءَ صندوق وٽ نانيءَ کي اوڪرو ويٺل ڏٺم. مان اندر گهڙيس ته نانيءَ چيو، ”اءِ ڏيءَ، ٻر هي چون ڇا پيا؟ پنهنجو ملڪ به ڪنهن ڇڏيو آهي!“ ائين چوندي چوندي نانيءَ جي اکين مٿان ڇڻ ڏند جو پڙدو ويو ڇانئجندو ۽ هوءَ ڪمر کي هٿ ڏيئي هوريان پٽ تي پاٿاري ٻماري ويهي رهي.

مون ڪيس آٿارڻ جي ڪوشش ڪئي پر هنجي ڇپلهه ٻيهڻ جي شڪتي وڃائي ڇڏي هئي. هوءَ پٽ تي ويهي رهي ۽ ان ڏينهن ڪانپو ءهن پٽ تي ريڙهيون پائڻ شروع ڪيون. ●

برهما جي ڀل

هيما هڪ ڀل هئي. انسان ۽ سندس چرتر جي ڀل، سماج ۽ سندس نيمن جي ڀل، برهما ۽ سندس سرشٽيءَ جي ڀل.... مطلب ته هوءَ ڀل ئي ڀل هئي.

هيما جي ماتا جو نالو ڪنچن هو. ڪنچن جو نالو ته سونو هو پر هنجو مک ۽ هنجو شرير به سونو هو. اهو سون جو ٽڪرو انسان ۽ برهما جي چوڪن جو مرڪز بڻجي پيو.

چندرما جيان سيتل ۽ صاف مک ڪٽي ڦرندڙ ڪنچن پنهنجي چاچي وٽ سڌپور جي ننڍي شهر ۾ ننڍي پر صاف سٿري گهر ۾ رهندي هئي.

هڪ رات جو جيئن هوءَ دڪان تان ٻتيءَ جو تيل وٺي موٽي رهي هئي تيئن سکو نشئيءَ مٿس پنهنجو چنبو رکيو. پر سون ان باهه مان نڪري آيو. سکوءَ کي پوري وقت تي وچونءَ ڏنگيو ۽ ڪنچن ڀڄي نڪري آئي. ڀڄندي ڀڄندي پهر گذري ويو. هوءَ گهر پهچي ئي پهچي تنهن کان اڳ پاڙي ۾ خبر ڦهلجي ويئي ته ڪنچن سکوءَ سان ڀڄي ويئي آهي.

اڌ رات گذري وڃڻ بعد جڏهين هوءَ سهڪي سهڪي اچي گهر جي در وٽ ڪري تڏهين جوريءَ جج اتي نهيهه اچي حاضر ٿياه دريافت ڪرڻ بنا ڪنچن جي برخلاف فتويٰ پاس ٿي ويئي. سماج جي ڪورٽ ۾ ڏوهيءَ پاران وڪيل ڪرڻ جو رواج ته ٿيندو ئي ڪونه. آهي پوءِ ڏوهيءَ کي بي ڏوهي ڪير ثابت ڪري؟

ڪنچن جي بيان تي ڪنهن کي به اعتبار ڪين آيو، اعتبار ڪن به ڇو؟ جڏهين هنن کي وٺندڙ کوڙ پيارو هو. تڏهين ان کي قربان ڪري اڌوٺندڙ سچ کي ڇو پڪڙين؟

ڪنچن جي چاچي ڪيس در اندر پير ڌرڻ نه ڏنو. ”شريف گهر ۾ اهڙي ڇوڪريءَ جي رهڻ لاءِ ڪابه جڳهه نه ٿيندي آهي.“ ڪنچن ٻاڏائڻ لڳي، ”ڪاڪا، سکو نشئيءَ ـ منهنجو وات ٻڌي ڇڏيو هو. مان ڀلا ان سان ڪيئن ٿي ڀڄي سگهيس؟ ڪاڪا، ڀڳوان جو سنهن! منهنجي ڀڳوان پت رکي ورتي. ڪاڪا، مان اڳي جيان ئي نردوش ۽ نرليپ آهيان.“.... ڪاڪي در بند ڪري ڇڏيو. ”ڇوري، ڇري ڪنهن جاءِ جي!“

ڪنچن در وٽ مٿو رکي زندگيءَ پر جون آسون وهايون. ”ڪاڪا، مونکي بنا ڏوهه اهڙي سزا نه ڏيو. ڪاڪا مونکي بي پناهه نه ڪريو....“. برهما استريءَ کي استري بنائي مٿس ڏوهه جو ٺپو هڻي ئي ڇڏيو هو. انسان ڪڏهين به استريءَ کي بي ڏوهي ثابت ڪرڻ جو وجهه ڏيڻ لاءِ تيار نه ٿيو.

پاڙي جي استرين ته ٺٺولي مچائي ڏني. هنجي ته ڀڳوان ٻڌي هئي. ڪنچن جو سون جي ول جهڙو شرير ڏسي هو حسد وچان پوسرنديون هيون. استريءَ جو سياءُ به هڪ عجيب چيز آهي! ٻيءَ ڪنهن استريءَ جو گڻ ڪانئس سٺوئي نه ويندو آهي. باقي جي اوگڻ پڇوس ته هڪدم خورد بيني ٻڌجي ان کي لنبو ۽ ويڪرو ڪري ڏيکاريندي!

ڪنچن جون ساهيڙيون ته خاص طرح هنجو مذاق اڏائڻ

لڳيون. سچ لٿو ۽ سنجها آئي. شام پنهنجي هم جنس استرين جو هيءُ جاهلپڻو ڏسي لڄ وچان ڳاڙهي لعل ٿي ويئي.

سڄي شهر ۾ ڪنچن جو هڪ به همدرد ڪونه هو. دنيا به ڪهڙي نه عجيب آهي؟ جڏهين ڪنچن پوتر هئي، تڏهين سندس چوڌاري ڦرندڙ انسان اشارن ۽ گندن لفظن جي مدد وٺي زبردستيءَ اپوتر بڻائڻ جي سازش سٽي رهيا هئا ۽ جڏهين هن مٿان اپوترتا جو داغ زوريءَ هنيو ويو تڏهين کيس پوتر نه هجڻ جي ڏوهه هيٺ اهي ساڳيائي انسان سزا ڏيئي رهيا هئا! ان ڏينهن سنجها گهڻو وقت اتي ترسي نـه سگهي. ستارا آيا. ڪنچن جو هردو دک ۽ اپمان وچان جلڻ لڳو. پر ان آگ ۾ ڪابه چپي ڪانه هئي. فقط دم گهٽيندڙ دونهون هو. ان دونهي جو پاڇو جڏهين ڌرتيءَ تي پيو تڏهين ستارا ڊڄي ويا. ڊوڙ پائي بادلن وٽ وڃي چيائون، ”جلدي هلو. زمين جلي رهي آهي. هلي باهه وسايو.“ بادل به پهچندا آيا. وڄ روپي اک کولي هيٺ نهاريائون ته ڪرهائي اٿيا. ”اي ستارو! هيءَ آگ اسان کان نه ٻجهندي. هيءَ دونهون پري پري تائين پکڙجندو ويندو ۽ هن ۾ گهٽيئي پراڻ گهٽجندا رهندا.“ بادلن جا به چار ڳوڙها هيٺ ڪريا ۽ هو هليا ويا.

ڪنچن در جي ڏيوڍيءَ تان اٿي. زندگيءَ سان اڪيلي سر لڙڻ لاءِ هوءَ سنيري. پر لهر ڪڏهين پهاڙ مٿان سوب پاتي آهي؟ ڪنچن در در جي نوڪر ڪاڏي. شيطاني هٿن ۽ ڀونڪي آشرمن کيس وڪيو ۽ خريد ڪيو. هڪ ڏاڪو هيٺ بيٺل انسان کي ڌڪو ڏيئي صفا تري ۾ اڇلائڻ هنن

پنهنجو ڏرم سمجهيو ۽ آخر ڪيس عجيب ناٿلو ۽ نمبر ڏيئي هڪ گليءَ ۾ وهاريو ويو!

اها گلي، جتي انسانيت وڪري جي چيز بڻجندي آهي ۽ حيوانيت خريدار بڻجي ڦرندي آهي. جتي پيار شراب جي پيالي ۾ ڦٿڪي ڦٿڪي پڏي ويندو آهي ۽ جتي انساني دل نفس جا ڇهبوڪ کائي لڇي لڇي مري ويندي آهي.

ها، ان گندي گليءَ ۾ ڪنچن هڪ رات پنهنجي نيڪ چاچي کي بينل ڏٺو. ڪنچن ان وقت ٿي منڊي جو هيرو ڳڻهي آتم هتيا ڪري ڇڏي!

ڪنچن بري هئي پر هنجو چڱائيءَ ۾ وشواس هو. ان رات هنجي وشواس کي ٽڪڻ لاءِ ڪابہ جڳهہ نہ هئي. ڪنچن خراب استري هئي پر سندس هردي اندر انسانيت لاءِ شرڌا هئي. ان ڏينهن هنجي شرڌا بي سهاري بڻجي پيئي. ڪنچن گندي هئي پر هن ميري دبليءَ جي ڪنڊ ۾ چڱائي ويڙهي سيڙهي رکي هئي. ان وقت جڏهين هن چڱائيءَ جي نقاب اندر برائيءَ جي ننگي تصوير ڏٺي، تڏهن سندس چڱائيءَ سڏڪا ڀري روئڻ لڳي. هن برائيءَ جو رودن تہ ٻڌو هو پر هيءَ چڱائيءَ جو روج راڙو ٻڌڻ هن ڪان سنو نہ ويو.

هنجو شرير تہ مري چڪو هو. ان موت تي هن ماتم بہ ڪيو هو. پر تڏهين بہ پنهنجي هردي کي هن زنده رکيو هو. ان رات هنجو هردو بہ مري ويو. پوءِ ڀلا هوءَ ڪيئن ٿي جيئري رهي سگهي؟

هيما ان ڪنچن جي ڌي ڏيءَ هئي. هيما کي خبر نہ

هئي ته سندس ماتا وٽ ويراني پنهنجو آشيانو بڻايو هو. هنکي معلوم ئي نه هو ته ڪنچن اهو چراغ هئي جنهنجو اجالو ڪنهن چورائي ڇڏيو هو. هيما ته پنهنجي گهنگهرن کي ڪڙڪائڻ ۾ ئي مشغول هئي. هوءَ پنهنجي زندگيءَ جي افساني کان بنهه بيخبر هئي. سندس ماتا جي مرضي هئي ته هيما کي سينور سان ڊڪيل پاڻيءَ مان هڪ ڪمل جي روپ ۾ رکان. پونئرن کان بچائي ان سنگهيل پشپ جي روپ ۾ کيس ڪنهن لائق ديوتا اڳيان پيش ڪري ڊريان!

پر ماتا هجي چاهي ڪير به هجي، استريءَ مٿان قدرت ايڏي مهرباني ڪرڻ لاءِ تيار ڪٿي آهي؟

هيما اڃا مکڙي ئي هئي ته ڪنچن کيس ڇڏي ويئي. نادان هيما سارو وقت ڪمر لچڪائي ڦيريون پائي ”تا ٿئي ته ته ٿئي ٿئي“ ڪندي رهندي هئي. پر نيٺ ته مکڙيءَ جو منهن کلڻو ئي هو. ڪنچن جي خيرخواه سهيلي ماڌري کيس نئنيتال وٺي هلي. هيما جي البيلائي ۽ معصوميت کي خون ڪرڻ جي هوءَ تياري ڪري رهي هئي. ڀلا ڇوڪريءَ جي هيءَ آزاد اڏام ڪا نهي ٿي؟ نينگر ڪٿي به هجي، هن جو بيفڪرو رهڻ ڪو نيڪ آهي؟ ٻکيءَ کي پر اڃا ڇمن ئي مس ته هنجا ڪنپ ڪتري ڇڏجن ته ڇڱو نه ته هن جي پرن جي ڦر ڦراهٽ ڀلا ڪنهن کان ٿي برداشت ٿئي؟ جيئن استريءَ جي نڪ، ڪن، ٻانهن، ڳچي ۽ ڪمر ۾ جهاڀا جهوڙا هس هار ۽ ڪڙا وجهي سندس شرير کي ٻڌبو آهي تيئن هنجي دل ۽ دماغ مٿان به سوين ئي ڪڙا ويڙهيا وڃن

ته چگو نه ته هنجي هرديه جي آزادي پلا ڪنهن ڪان ٿي سني وڃي؟

هيما ۽ ماڌري اچي هڪ هوٽل ۾ لٿيون. قضا سان ات پڻ واري ڪمري ۾ هڪ نئون پرڻيل جوڙو به اچي رهيو هو. انجنا ۽ دليپ جي وچ ۾ پريم جي هڪ نرمل صاف نهر وهندي ڏسي هيما واڱڙي ٿي ويئي. هن اڳ ڪڏهن به پوتر پريم جي جهلڪ نه ڏني هئي. انجنا جي ساتوڪ للاٽ تي لعل بندو، سندس شرميلي نگاه، جهڪيل پلڪون، سندس مڌر مشڪ جي مستي ۽ سندس گورين ٻانهن ۾ شيشي جون ڪنگڻيون ڏسي هيما جو هردو ڌڙڪڻ لڳو. دليپ جڏهين پنهنجي مضبوط هٿ ۾ انجنا جو ڪومل هٿ پڪڙي هيٺ باغ ۾ لهندو هو تڏهين هيما جي منهن تي رنگ اڏين پکرجي ويندو هو جئين شام جو اولهه طرف آڪاش جي منهن تي رنگ ڇانئجندو آهي. جڏهين دليپ پنهنجي گهوري آواز سان ”انجو“ ڪري پڪاريندو هو تڏهين هيما جي هردي ۾ائين هلورا اٿندا هئا جيئن پتر تلاءَ ۾ ڪرڻ وقت ڇوڏاري لهرون اٿاريندو آهي.

هيما دل ئي دل ۾ پرڻ ڪيو ته هوءَ دليپ جهڙي ئي ڪنهن نوجوان سان شادي ڪندي ۽ پاڻ انجنا جهڙي ٿي لڄيلي بڻجندي. هيما خوبصورت هئي. سندس شرير تازي چاول پير جي پن جيان لسو ۽ ڪومل هو. وار ڊگها ڳل پريل، ڊگهيون پلڪون، لچڪندڙ ڪمر ۽ چيبيلي چال سڀ وٽس موجود هو. ڪيس اڳي ته ان خزاني جي خبر ئي نه

هئي پر هاڻي هن خبرداريءَ سان پنهنجي جهولي سنڀالي.

ماڙيءَ کي هيما جي اڻ ڄاڻائيءَ تي ترس اچي ويو. هن پاڻ سان کيس سمجهايو. پر هيما جو هرديه اڃان مڃڻ لاءِ تيار نه ٿيو. هوءَ آرسيءَ جي اڳيان بيهي پاڻ کي جاچڻ لڳي. هنجا سڀ انگ پنهنجي جڳهه تي بيٺل هئا. نڪ سندس اکيون گوڏن ۾ هيون نڪو سندس نڪ جي جاءِ تي ڪن هو. ته پوءِ پلا هنجي شادي ڇو نه ٿيندي؟

نئنيتال مان موٽي هيما ڪلي محفل ۾ نچڻ شروع ڪيو. ڪليءَ جي مسڪراهٽ تي هزارين پئسا اچي مڙيا. پر هيما ڪنهن کي به پنهنجي ويجهو اچڻ نه ڏنو. هوءَ انهن آدمخورن جي ٽولي ۾ پنهنجو ديوتا ڳولهڻ لڳي. مورکه کي اهو معلوم ئي نه هو ته اتي فقط راڪاس ئي ايندا آهن. ديوتا ته سندس پاڇي کان به ڏهه ڪوهه دور ڀڄندا هئا.

محلي جي ٻين استرين لاءِ ته هيما هڪ تماشو بڻجي ويئي. ٻڍيون عورتون ڳجهيون مٺل هيون. مردي مان حاصل ڪيل حصو کين نه ملندو هو ان ڪري هو هيما مٿان غصي جي آگ وسائينديون هيون. ننڍيون مٿس قياس پري نظر اڇلي سندس ٻيوسيءَ ۾ ساڻس همدردي ڪنديون هيون. وچوليون کيس ڌرم ۽ سماج جي نيمن بابت سمجهائي ڏينديون هيون "هيما ڏيءَ تون هڪ طوائف جي ڌيءَ آهين. تنهنجي شادي ڌرم ۽ پنگت جي قانون جي برخلاف آهي. ڪوبه شخص توکي پتنيءَ جو درجو نه ڏيندو. هيما! چڱي گهرجي چوڪريءَ ۾ فقط هڪ برائي اچي وڃي ته هنکي خوفناڪ ڏوهارڻ جهڙي

سزا ملندي آهي. ۽ بري گهر جي نينگرن ۾ چڱائي اچي وڃي ته هنکي به ڏنپ ڏنا ويندا آهن.

هيما جون اکيون آنسن سان پرجي ويون هيون. سندس نيڻ انهن تيزاب جهڙن ڳوڙهن سان ڪرندا هئا. عاجز ۽ بيوس نظر سان نماڻي نار سوال ڪندي هئي. "اڻين ڇو؟" جواب ملندو هوس "ڏاڍي جي لٺ ڪي به منا تيندا آهن." گهڻو وقت اڳ ۾ هڪ راوڻ به ٿيو هو ته هڪ رام به ٿيو هو. پر اڄ تون ان ذات مان ڪنهنکي به راوڻ سڏي نه ٿي سگهين. هو سڀ رام آهن. ساڳي وقت هڪ ڪيڪئي به پيدا ٿي هئي ۽ هڪ سيتا به پيدا ٿي هئي. پر اڄ سڄي استري ذات کي ڪيڪئيءَ جي اوگڻ سان ڏنپيو ويندو آهي. ان ذات مان سيتا سڏائڻ جو حق ڪنهن کي به نه آهي.

هيما اچي ششدر ٿي، آها! هيڏيءَ ساريءَ دنيا ۾ هن فقط هڪ ئي آدمي ته گهريو ٿي، فقط هڪ ديوتا .... جنهنجي چرڻن ۾ پنهنجي جيون جو خزانو نذراني طور رکي هوءَ پنهنجو پاڻ کي گم ڪري ڇڏي. پر هيترن ڪروڙن ۽ اربن انسانن مان فقط هڪ انسان به سندس پوڄا قبولي نه ٿي سگهيو!

هيما نچڻ بند ڪري ڇڏيو. ڪنهن لاءِ نچان؟ باقي نچان ئي ڇا لاءِ؟ پنهنجي ڪمري جو دروازو بند ڪري هن چيو "جيڪو مونسان وواه ڪرڻ لاءِ تيار ٿئي سوئي منهنجو در کڙڪائي سگهي ٿو." محلي جي استرين ۾ ٺهڪڙو مچي ويو. محفل جي جوانن ۽ پوڙهن، گانگٽ جهڙيون ......

رکندڙن ۽ ٿرڙهي ٽپر ڪٽي گهمندڙن جڏهين اها ڳالهہ پڌي تڏهين ڪالي ڪلي اونڌا ٿي وياہ ڀلا اهڙي ادنگي ڳالهہ ڪنهن ڪڏهين ڪئي بہ آهي؟

جڏهين کان هيما نچڻ شروع ڪيو هو تڏهين کان جڳن سيٺ ان محفل ۾ ايندو هوہ تازو ۽ خوشگوار سيوو ڏسي هنجو من للچائجي ويو هوہ پر هو هيما کي تاڙي ويو هوہ هيما کي ڪهڙو ديوتا پسند ايندوہ اها کيس خبر هئيہ هو اچا ڪپڙا پائيہ اکيون هيٺ ڪريہ فضيلت جي مورت بڻجي چپ چاپ هڪ ڪنڊ ۾ ڪلاڪ اڌ ويهي هليو ويندو هوہ هيما هڪ نہ پر گهڻائي دفعا ڏانهنس ليلائيندڙ نظر اڇلي هئي پر هو اکيون هيٺ ڪري شريف هئڻ جو ڍونگ ڪندو رهيوہ هن وڏين وڏين هرڻين جو شڪار ڪيو هوہ هيما تہ هنجي اڳيان هڪ جهرڪيءَ مثل هئيہ

عين موقعو حاصل ڪري جڳن هيما جو در کڙڪايوہ محلي جي استرين گڏجي جڳن سان منصوبو سٽيوہ هيما کي اڏين نشپاپ رهندو ڏسي اهي ڀلا ڪٿي ٿي چپ رهي سگهيون؟ پرش جاتي ۽ قدرت استريءَ جو ايترو برو نہ ٿي چاهي جيترو هڪ استري ٻيءَ جو برو چاهيندي آهيہ استري استريءَ جي جاني دشمن آهيہ ڪريل استري ٻيءَ کي ڪيريندي آهي ۽ دکي استري ٻيءَ کي دک پهچائيندي آهيہ ائين ڪرڻ بنا هنن کي آرام ئي نہ ايندو آهيہ

جڳن کي پنهنجي در تي ڏسي مرجهايل ڪلي کلي پيئيہ ٻئي ڏينهن تي شادي رچائڻ جو انجام ڏيئي جڳن کيس

باغ ۾ گهمائڻ وٺي هليو. ڪجهه دير تيڻ تي هيما کي شڪ پيو. ڊبل هرڻيءَ جيان هوءَ ڪنبڻ لڳي. هنجو انومان غلط ڪونه نڪتو. جڳن جي هٿن ۾ هوءَ ائين ڦٿڪڻ لڳي جيئن ماريءَ جي هٿن ۾ ڪبوتر ڦٿڪندو آهي. پر ماريءَ کي ڪڏهين پڪيءَ تي قياس به پيو؟

ان رات آڪاس مان هڪ تارو پنهنجي جڳهه تان هيٺ ڪري پيو!

صبح جو هيما ٿمندڙ نيڻ کڻي اچي ماڏريءَ جي هنج ۾ ڪري، سڏڪا پري پري هن ماڏريءَ جا ڪپڙائي پسائي ڇڏيا. ماڏريءَ سندس سر مٿان هٿ گهمايو. "هيما ٻچڙي! هيءَ روڄن ڇا لاءِ؟ اسين ته گند جون ٽوڪريون آهيون. سماج پنهنجو گند اسان ۾ نه اڇلائي تڏهين ڪيڏانهن ڪري؟ عجب رڳو اهو آهي ته اسين سماج کي صاف رکڻ لاءِ پاڻ ميروڪيون ٿيون پر سماج وٽ اسان جو قدر ئي نه آهي! شهر کي ڀنگي صاف رکندا آهن. ڀنگي نه هجن ها ته شهر ۾ ڪن ڪچرو ڪنو ٿي وڃي. پر شهرواسين کي ڪو ڀنگين جو قدر آهي؟ هو پاڻ صفائي ڪندڙن ڏانهن نفرت سان نهاريندا آهن. انسان گڻ چور آهي نه، هيما؟

هيما آلو منهن مٿي ڪري چيو ته "شنڪر ڀڳوان هڪ دفعو زهر جو لوٽو پيتو ته ماڻهن کيس نيلڪنٺ پڪاري پوڄين ٿا پوءِ اسين جو هر روز زهر جا ڍڪ پي ننهن کان چوٽيءَ تائين نيليون ٿيون وڃون ته اسان کان نفرت ڇو ٿي ڪئي وڃي؟"

ماڙيءَ هيما جي چپن تي آڱر رکي چيو”ش ش ڀڳوان جو نالو پنهنجي چپن تي ڇو آڻين؟ ماڻهن کي ڊپ لڳندو ته تون سندن ڀڳوان کي ميرو ڪري ڇڏيندينءَ!“

ٻيءَ رات جو هيما محفل ۾ قدم رکيو. طبلچيءَ طبلي مٿان ڌڪ هنيو. طبلي جو جگر دانهن ڪرڻ لڳو. سارنگيءَ واري سارنگيءَ مٿان آڱر رکي. سارنگي ڪنبڻ لڳي. منيجر وڄائيندڙ منيجر مٿان هٿ هلايو. منيجر روئڻ لڳي. باجي واري باجي مٿان هٿ ڦيرايو. باجو چلائڻ لڳو.

هيما پنهنجو نوپر کڙڪايو. بجليءَ جو نقاب اوڍي قيامت جو طوفان اتي ڏوڪي آيو. خزان بهار جو جامو ڍڪي اتي حاضر ٿي. رودن مسڪراهٽ جو پردو وجهي اتي پير پاتو. نچندڙ نار پنهنجي نازڪ تمنا جو خون ڪري خون جا ڳاڙها ڇنڊا هيڏانهن هوڏانهن اڇلايا. مورک تماشبين سمجهيو ته اهي گلن جي ورڪا آهي. بيوس استريءَ پنهنجي هردي کي ڀڃي ان جا ٽڪرا ڇوڏاري ڦٽڪيا. بيوقوف انسان سمجهيو ته اهي مشڪ جا ذرڙا آهن جن مان مونکي خوشبوءِ ملندي.

سورج کان اهو نظارو ڏٺو نه ويو. ڇنڊ بادلن پٺيان لڪي ڏسڻ آيو پر ڊپ وچان پيلو ٿي ويو. ستارا اکيون مهٽي ڏسڻ لڳا پر حقيقت ڏسي اتي ڀڳا. تمام پريان پريان ٻيهي ڏڻائون پر ته به خوف وچان هڪ هڪ ڪري غائب ٿي ويا.

هيما ناچڻي هئي. هنکي استري سڏڻ چوڪ آهي. استريءَ ۾ انيڪ گڻ آهن جي ناياب هيرن جيان چمڪندا آهن. پر جڏهين استري پنهنجو استريپڻو کوهي ڇڏيندي آهي تڏهين

اهي سڀ گڻ ڪوڙن پٽرن جيان نڪما ٿي پوندا آهن.

پر هيما کي تہ استريپڻي جي گهرج ئي نہ هئي. هوءَ گڻن کي ڪري ئي ڪيڏانهن؟ هن وٽ لڇڻن جو موجود هئڻ قاعدي جي برخلاف هو. هوءَ هاڻ چڱيءَ طرح سمجهي ويئي هئي تہ سڀ ڪا چيز پنهنجي جڳهہ تي ئي ٺيڪ ٺهندي.

هاڻ تہ هيما هڪ نانگڻ هئي، زهر سان ڀريل خوفناڪ نانگڻ جو ڏنگ بہ چڪ پائڻ سان لڳندو آهي پر هيما ان کان بہ وڌيڪ خوفناڪ هئي. هنجي مسڪراهٽ ۾ بہ زهر ڀريل هو. جتي بہ هوءَ مسڪرائيندي هئي اتي سڄي وايو منڊل ۾ زهر ڦهلجي ويندو هو. سندس سهيليون کانئس پڇنديون هيون تہ تو وٽ ايترو سارو زهر ڪٿان آيو آهي؟ هيما کلي ڏيندي هئي. ”اڙي هيترا سارا نانگ جـي منهنجي چوگرد ڦرن ٿا، انهنجي ڦوڪ ۾ ڇا امرت رهندو آهي؟ هو مونکي زهريلو ڪن ٿا ۽ مان هنن کي. پر خبر ناهي، ڇو دنيا هنن کي ڀليل انسان ۽ مونکي نانگڻ ڪري سڏيندي آهي!“

هيما جڏهين نچندي هئي تڏهين سندس ڪمر وراڪا کائيندي هئي. هنجي هڪ هڪ وراڪي ۾ ڪنهن نہ ڪنهن جو مـن ويڙهجي ويندو هـو. هوءَ اروڙ بلا بڻجي هڪ هڪ ڪري سڀني جا من گيهي ويندي هئي. هنجي، مور جهڙي ڳچي جڏهين لچڪندي هئي تڏهين چوگرد ويٺلن جون دليون ڦرڙ ڪري وڃي سندس قدمن تي ڪرنديون هيون. هوءَ نهايت بيدرديءَ سان انهن کي پيرن سان لتاڙي، انهن کي ڇيڇري ڇڏيندي هئي. پلا هنجي دل تي ڪنهن رحم ڪيو جو هاڻ

هوءَ رحمدل بڻجي؟

هيما جي آس پاس تمنا ۽ ڪامنا جو ساگر ڇوليون ماريندو هو. ويچارا پياسي هڪ ڇڪو پيئڻ ايندا هئا ته هوءَ کين گهڻ ڪان جهلي غوطا ڪارائي پورو ڪندي هئي!

هيما جا نوپر وڄندا هئا ۽ سندس لعل ڇڻي ڦيريون پائيندي هئي. ان وقت آڳ جا پنيٽ ٻرندا هئا ۽ ويٺل جلي خاڪ ٿي ويندا هئا.

هيما فقط هڪ گهر ٿي گهريو پر جڏهين سندس گهر ڪي غير واجب سڏي ٺوڪاريو ويو تڏهين هوءَ سوين گهر برباد ڪرڻ ۾ مشغول ٿي ويئي. هيما فقط هڪ پتي حاصل ڪرڻ ٿي چاهيو. پر جڏهين سندس چاهه جو خون ڪيو ويو تڏهين هوءَ هزارن پتين کي پتنين کان جدا ڪرڻ لاءِ سنبري. هيما فقط هڪ دل جي مالڪي ٿي طلبي پر جڏهين سندس طلب ٺڪرائي ويئي، تڏهين هوءَ سوين دلين جو ڏاڙو هڻڻ لڳي. هنجي چوگرد وڻلن وٽ پنهنجو ڪجهه به موجود نه رهندو هو. هوءَ انهن جي من مان انسانيت، دماغ مان هوش، کيسن مان پيسا، چت جي سمجهڻ سوچڻ جي شڪتي، تنگن مان هلڻ جي طاقت سڀ ڪڍي کين جوُکو بڻائي ڇڏيندي هئي.

برهما پنهنجي هيءَ جوڙ ڏسي وائڙو ٿي ويو. انسان پنهنجي هيءَ صورت پسي حيران ٿي ويو! برهما چوي ته هيءَ انسان جي چوڪ آهي پر انسان چوي ته هيءَ برهما جي ڀل آهي! انسان جو چرتر چوي ته هيءُ سماج جو ڏوهه آهي پر سماج چوي ته هيءَ انسان جي چرتر جي پيداش آهي! هماڻ ان

جهگڙي جو فيصلو ڪير ڪري؟

هيما اڃا به نچي رهي آهي ۽ نچي نچي وايومنڊل ۾ زهر ڦهلائي رهي آهي پر برهما ۽ انسان پنهنجي پل قبولين چپو ٿيا؟ هو پنهنجو ڌوهه لاهي هڪ ٻئي مٿان مڙهڻ ۾ ئي مشغول آهن. ●

سوني آما

ڪولابا ۾ مارڪيٽ سان پئي لنگهيس ته هڪ جهور ٻڍي ڏٺم. هيٺ جهڪيل چيلهه تي هٿ رکي، ٻئي هٿ ۾ ننڍڙي گوڏري لڏائيندي، زمين ڏانهن ڏسندي هوءَ پير پير ۾ پاڻي هلي رهي هئي. ڪيس ڏسي جهانگير ۽ نورجهان جي گفتگو من جي سطح تي تري آئي. جهانگير پڇيو، ”اي جان من! هيءَ ٻڍي زمين تي ڇا ڳولهي رهي آهي.؟“ نورجهان نهم پهه جواب ڏنو: ”جهان پناهه! هيءَ پنهنجي وڃايل جوانيءَ کي ڳولهي رهي آهي.“

اوچتو ٻڍي بيهي رهي. هيڏانهن هوڏانهن نهاري هڪ پاڇيءَ واري ڏانهن نهارڻ لڳي. دڪان جي ويجهو وڃي هڪ موري کڻي اکين جي بلڪل نزديڪ آڻي انکي ڦيرائي گهيرائي جاچي ڏسڻ لڳي. پاڇيءَ واري پيئي ڪيس هڪل ڪئي، ”اي ٻڍي ديکتي ڪيا هئه؟ لينا هو تو پئسا ڦئنڪ دو، ورنا آگي بڙهو!“ ويچاري ٻڍي سمجهي ويئي. آمالڪ موري ڪري ٽوڪري ۾ رکيائين.

جئين منهن ورائي اڳتي ٿي وڌي تئين مونکي ڏٺائين ۽ منٿ ڪندڙ آواز ۾ چيائين، ”ڏيئڙي! شل ڀاڳ ڀلو ٿيئي! هڪ تازي موري ته ڏسي ڏي.“ ائين چئي ڪنڌ ٿورو مٿي ڪري هن مونڏانهن نهاريو. سندس نهار ڏسي، مون چرڪ ڀريو.

”سوني اما!“

ها هوءَ اسانجي حيدرآباد واري سوني اما ٿي هئي. اما جي چهري تي هينئر ڪئين گهنج هئا. هنجي هرهڪ گهنج هڪ هڪ زمانو لتاڙيو هو. پلا زمانو لتاڙڻ ڪا سولي ڳالهه آهي؟ اج هن جا آزمودا تڪجي، لوندڙين وٽ ۽ للاٽ تي، وات جي چوڌاري ۽ ڪاڌيءَ تي گهنجن جو روپ وٺي ليٽي پيا هئا ۽ اما بڍي نظر اچي رهي هئي.

اهو به زمانو هو جڏهين سوني اما ڪنوار بڻجي اسان جي پاڙي ۾ رهندڙ ليکو زميندار جي گهر آئي هئي. ليکوءَ جي پهرين پتني سرڳواس ٿي ويئي هئي. ٻي پتني وٺڻ مهل هن مائٽين واريءَ کي تاڪيد ڪئي: ”ڇوڪري اها وٺي ڏجانءِ جنهنجي ٽنگ ڪيلي جي وڻ جي ٿڙ جهڙي لسي ۽ نرم هجي.“ زميندار کي پاڳه پرايو. شهر ۾ هوڪو پئجي ويو ته ليکوءَ کيڪنوار اها ملي آهي جا ڏينهن جو سوريه ۽ رات جو چندرما جي حاضريءَ کي ٿي شرمائي.

اچا ڪنوار جي ڏولي زميندار جي ڏيڍيءَ ۾ گهڙي ته گهٽيءَ جي ننڍي وڏي زال، ڪنوار ڏسڻ لاءِ زميندار جي گهر وڃڻ لڳي. گهٽيءَ ۾ ٻجلي فقط زميندار جي گهر ۾ ڏي پيل هئي، ان ڪري گهٽيءَ ۾ هٽ ٻتين جي قطار لڳي ويئي! ان قطار ۾ هڪ لالٽين پنهنجو به گڏي، ماءُ جي رئي جو پلاند جهلي، مان به زميندار جي ڪنوار ڏسي آيس. اهو ڏينهن هيءُ ڏينهن، مون اهڙي سونهن اجي ڪاڻ پيو ڪٿي نه ڏٺي آهي.

زميندار جو مڪان ڪافي وڏو هو. وڏي اڱڻ ڪانپوءِ هڪ ويڪرو ورانڊو هو جنهنجي ڇت تي سونا هاٿي ۽ مور چٽيل هئا. ورانڊي جو فرش ڳاڙهن چمڪندڙ سرن جو ٺهيل هو. ڏاڏي پاسي ڪنڊ ۾ نوارجي هڪ کٽ پيل هئي جنهن تي اوچو غاليچو پيل هو. ڪسيل ڏاڏوڻ ۾ انب جي ڦار جهڙي نڪ ۾ پيل ٻن موتين ۽ هڪ چولنيءَ واري نٿ پهري جڏهين ڪنوار ان کٽ تي وهاڻي تي ٽيڪ ڏيئي اچي وهندي هئي تڏهين زميندار جو گهر ٻهڪي اٿندو هو.

ليڪو گهڻو وقت ڪين تڳيو. مخمل جهڙي ڪنوار چڏي راهه رباني وٺي رمندو رهيو. ڳاڙهي ڪپڙي تي ڪارن ٽڪرن وارو پڙو، ڪلهي وٽ سٽ جي ٻيڙن وارو پهراڻ، مٿان محموديءَ جي چادر ويڙهي، ڪنوار لهي تڏي تي ٽبي ويٺي. ڳاڙهي پڙي جي ڪنار وٽ سندس پيرن جهڙا تازا ۽ ڪومل پير پيا شرمائيا هئا پر ڪنوار جي صبر پنهنجي پاڳي سان جلد ئي سمجهوتو ڪري ورتو.

ڪنوار کي پنهنجو پيٽ چاڙهو ته هئوئي ڪين پر هن پاڙي جا سڀ ٻار پنهنجا ٻڌائي ڇڏيا. گهر ۾ شراد ٿيندو هو ته سڀني ٻارن کي مٺائي ملندي هئي. اسڪول وڃڻ لاءِ همٿائي هوءَ هرهڪ نينگريءَ کي گڏي ۽ هرهڪ نينگر کي لغڙ وٺي ڏيندي هئي. دسهڙي تي باروت سان ٽوڪرا گهرائي هوءَ ڪنهنکي ٽڪڻين جو پترو، ڪنهنکي ڦٿاڪن جي دٻلي ته ڪنهنکي جرفرائي ڏيندي هئي. هرهڪ چنڊ تي ڌانڌريءَ جي ديگ فقيرن لاءِ، هرهڪ ستئن تي سول اسپتال ۾ بيمارن لاءِ پنج سئو سنگترا، هرهڪ ڳيارس تي،

گدوبندر واري چرين جي اسپتال ۾ ڏهه مڻ ڏڌ، آٽي وٺي غريب کي پنج وال بافتو يا ٽي وال ململ، ائين ڪنوار وٽ سداورت هلندو رهندو هو.

ڪنوار ڪڏهين ڪنهن سان ڪوڙو نه ڳالهايو. نوڪرن سان به هوءَ نهايت ئي نرمي ۽ ميناج سان پيش ايندي هئي. زميندار جي جيئري پاڙي جون زالون کيس ”سوني ڪنوار“ ڪري سڏينديون هيون پر پوءِ پارن کيس ”سوني اما“ ۾ بدلائي ڇڏيو. ننڍو وڏو نوڪر چاڪر ڏاڍي قرب مان کيس سوني اما ڪري سڏيندو هو. قدرت کيس وردان جي روپ ۾ سونو جسم ڏنو هو ۽ پوءِ ڏهاڳ ڏيئي ان وردان کي سراپ ۾ بدلي ڇڏيو هو. پر اما پنهنجي سوني سياءَ سان ان سراپ کي وري ڦيرائي وردان بڻائي ڇڏيو هو! هن جي بڻي پيشاني ۽ نٽ ڪان خالي نڪ، ڇپن جي مڌر مشڪ ۽ اکين جي سيتل نهار سان اڳي ڪان به وڌيڪ سينگار جي ويو هو. هنجون چوڙين بنا پانهون پنهنجي سخي هٿن کي ساڻ ڪري نهايت ئي پياريون پاسنديون هيون.

ٻن سالن بعد ليکو زميندار جو ڪو ڏورانهون مائٽ ڪندن اچي جاڳيو. هو ولايت ويل هو. موٽڻ تي هن پنهنجي قاعدي قانون جي چاڻ جو سهارو وٺي ملڪيت تي حق چڪيو. قاعدي هنجو حق تسليم ڪيو. ڪندن کي سوني اما تي سخت غصو هو. اما کي سندس سخاوتي سياءَ ڪري گهٽو چنيو ويو. وراندي مان هٽائي کيس هڪ ڪنڊ واري ڪمري ۾ رکيو ويو. نوار جي کٽ ۽ غاليچي بدران هاٿي اما

جي ڪمري ۾ واڻ جي کٽ ۽ فراسي رکيل هئي. سندس هٿ روڪي ڪيس خرچ پکي لاءِ ماهوار چاليهه رپيا ٻڌي ڏنا ويا.

اما ڏينهن جو تيل جي انبڙي ڪٽي ماني ڪائيندي هئي ۽ رات جو پاپڙ ۽ ڪچٽي. پر بيوهه وسي وٽس بئي ويلا ڪائيندي هئي ۽ ٻار وٽانئس ڪنڊ پگڙن جي جهول ڀري نڪرندا هئا.

ڪندن کي سٺن هٿڻ جي عادت هئي. سوني اما جي ٻئار جي جاءِ وڪامي ويئي! اما کي ڪنڊ واري ڪوٺي ٻه خالي ڪرڻي پيئي.

هاڻي هوءَ پنج روپيه مسواڙ ڀري هڪ بلڪل ئي ننڍي جاءِ ۾ اچي رهي اها جاءِ حقيقت ۾ جاءِ ته نه هئي، بس ٻن گهرن جي وچ ۾ هڪ ڏيڍلي ئي هئي پر اما ڇا ڪري؟

اما اڱڻ مڙهڻ ۽ ڪيچا ڪچريون ڌاهڻ لڳي. اما جي للاٽ تي ڏيرج مشڪي رهيو هو پر سندس ڪارن وارن پنهنجو رنگ بدلائڻ شروع ڪيو. وقت ڪان اڇ رنگ چڙهڻ تي ٻه وارن کي ڪو غم ڪونه هو. اهي چانديءَ جي تارن جيان چمڪي رهيا هئا. هڪ دفعي اميءَ مونکي اما وٽان ٻن پئسن جو اڱڻ وٺي اچڻ لاءِ موڪليو ته اما منهنجي گهگهري مٿي جهلي ان ۾ چانورن جي ڦلن سان مٺ ڀري وڌي هئي.

سوني اما جي هٿن ۾ موري ڏيئي مون چيو "اما، هيءَ موري توکان ڪيئن ڇڏبي؟" اما ورندي ڏني، "پٽ! ٻچڙي جو وات ٿيو آهي ڦڪو، موري واڱڻ جي ٻاجيءَ تي ڪٽي

ائس دل، سوچيم ته ....“ ”ٻچڙو! اما! تنهنجو پٽ؟ ڪهڙو پٽ؟“ ”ٻچڙي! ڪندن پٽ. مونکانسواءِ سندس ڪير ويٺو آهي، جو سندس دل پوري ڪري ....“

هيءَ ذات پرواني جي

بي. اي. جا فائينل امتحان هلي رهيا هئا. هو ڪتاب اندر رکي ٻاهر ويو. ٻن منٽن بعد ئي اندر آيو ته ڏٺم اڇا ٻه رومال سان منهن اگهي رهيو هو. بينچ تي وهڻ کان اڳ، پهو رومال ڪڍي ان سان، اڳيان ڊيسڪ ۽ پنيان ٻنهي رکڻ واري ٽوڙي وهڻ واريون جڳهيون اگهيائين.

جڏهن هو ويٺو، مون کيس ڏسي مشڪي ڏنو. سندس سر تي ڳنڍ ٻڌل چوٽي ٻراجمان هئي.

گهنڊ وڳو. پيپر ورهايا ويا. سڀني جون اکيون پيپر ۾ هيون. ٻنن جي کڙ کڙ ۽ نڙي صاف ڪرڻ جا گونا گون آواز ٻڌڻ ۾ آيا. هن ڏانهن نهاريم. اکيون پوري ڪجهه پڙهي رهيو هو. اکيون کولڻ بعد خالي آڱر سان ڪاپي جي مٿان اوم اکر لکيائين ۽ پوءِ سؤستڪا جي آڪار سان نهڪندڙ آڱر جو گهاءُ ڪيائين.

هاڻي بلڪل خاموشي هئي. گهڻن شاگردن لکڻ شروع ڪيو هو. منجهائن ڪي اهڙيءَ تيزيءَ سان قلم هلائي رهيا هئا، ڄڻ انجي تيزيءَ جي شرط پڄائڻي اٿن. ڪي پاڻيءَ جي پخالن جيان ڪاپيءَ تي پاڻي اوتي رهيا هئا ته ڪي ڳانءَ جي چيڪي جيان اکر اکر تي زور ڏيئي لکي رهيا هئا. ڪي ته وري انهيءَ تاڙ ۾ هئا ته اڳيان ويٺل جو ڪنڌ هن يا هن پاسي ٿئي ته سندس ڪاپيءَ تي لکيل جملا جهٽ

هٿي ڳرڪائي وڌون!

هيءَ به لکي رهيو هو ۽ لکڻ سان لکي رهيو هو. ڪنڌ هيٺ ڪري، ساريءَ دنيا جي چاڻ ڀري هنائي، سچائيءَ سان اپياس ڪيل محنت قلم ذريعي ڪاپيءَ تي ويهاري رهيو هو.

رکي رکي منهنجو ڌيان هن ۾ وڃي پئي اٽڪيو! هنجي پير ۾ وينل جا وار ڳچيءَ تائين ڦهليل هئا ۽ هنجي چوٽي آيي تي، مٿي روپي جبل تي هڪ اڪيلي وڻ جيان وڃي هئي. هنجي وارن ۾ پاءُ ڪلو تيل پيل هو ۽ هنجي پنيان وينل جا اٿيا وار پنکي لڳڻ ڪري ڪرڪيٽ ڪندڙن جيان اڳيان پنيان ڊوڙي رنسوُن ڪري رهيا هئا. هنجي نراڙ تي چندن جو تلڪ ڏنل هو ۽ هنجي اڳيان وينل جا لونٺا هيٺ ڪاڏيءَ طرف ۽ مٿي ڳل طرف وڌي اڏنگل تي ڪٽ ٿيل هئا. پئي ڪنهن کي ڏسي خبر ڏي نه ٿي پيئي ته هو پارسي آهي يا ڪرستان، هندو آهي يا مومن، پر هنکي ڏسي خاطريءَ سان چئي پيو سگهجي ته هو هندو آهي ۽ پڪو هندو.

ڪلاس ۾ نظر ڦرندي وري جڏهن هن تائين آئي ته ڏٺم ته هنجون اکيون ڦاٽل هيون ۽ هنجي قلم هلڻ بند ڪري ڇڏيو هو!

سندس نظرن جو پيڇو ڪرڻ سان معلوم ٿيو ته هو مون سان گڏ سپروائيز ڪندڙ مس دباش ڏانهن ڏي نهاري رهيو هو. مونکي خبر آهي ته مذڪر ذات ۾ پئدا ٿيندڙ کي اچا ڪشي مس چمندا آهن ته ڪيس اها نهارڻ جي بيماري اچي لڳندي

آهي، پر ان بيماريءَ هن ويچاري کي نهايت غلط وقت تي اچي پڪڙيو هو!

اڌ ڪلاڪ گذري چڪو هو پر مون مس دباش ڏانهن چتائي ڪين نهاريو هو. هاڻ ڪيس ڏنم .... هوءَ عام پارسي ڇوڪرين جيان ٿڌي سفيد رنگ يا ڏگهي وريل نڪ واري ڇوڪري ڪين هئي. سندس منهن گول ۽ پريل، چمڙي ڪڻڪ رنگي ۽ تازي، پرؤن سنهيون ۽ وريل، چپ ٿلها ۽ ڪارسرا ۽ نڪ ننڍو ۽ سڌو هو! سڀ گڏي سندس منهن نهايت دلڪش پئي ڀاسيو.

ٽڙيل جوڀن وقت هرڪا نينگر راڻي لڳندي آهي ۽ هن جي دل ان راڻيءَ کي سلام ڪري سندس قدم بوسي ڪري رهي هئي. هوءَ ڪتاب پڙهي رهي هئي ۽ هنجي نظر جهڪيل پلڪن تان قربان وڃي رهي هئي.

ڪتاب پڙهڻ واريءَ رکي رکي ڪتاب تان نگاهه هٽائي ٿي، پر هن سامهون واري مڪان ۾ وينٽيليٽرس تي ويٺل ڪبوتر ڏانهن ٿئي نهاريو.

مونکي ان امتحان ڏيندڙ تي قياس آيو. پرسان وڃي، آهستي چيومانس، ”فائينل امتحان آهي. وقت نه وڃاء. هوش سنڀالي، ڏيان سان لک.“ پر منهنجو آواز سندس اکيان ۽ پنيان ويٺلن ٿي پڌو!

مان موٽي دباش وٽ آيس. دل ٿي ته چوانس ته تون پنهنجي جوڀن جي لؤ کٿي ڪجهه وقت لاء ڪٿي هلي وڃ ته هيءُ ويچارو ڪجهه لکي امتحان پاس ڪري وٺي، پر هڪ

فرض نباهيندڙ سپروائيزر کي اٿين چٽي نه سگهيس.

ڪلاڪ پورو ٿيو. دباش اوباسي ڏني. ڪتاب بند ڪري هوءَ ڪلاس ۾ وينلن تي نظر گهمائڻ لڳي. پرواني جي نظر ان نظر کي ڏاڍو ليلايو ته ”ڪجهه وقت مون وٽ اچي ترس.“ پر دباش جي نظر هڪ ڇوڪريءَ جي پرنٽيڊ ڪڙتي ۾ وڃي اٽڪي! اتان پاڻ ڇڏايائين ته وري وڃي ٻيءَ ڇوڪريءَ جي ڳلي ۾ پيل هار تي ڄمي ويهي رهي! ويچارو برهمڻ جو پٽ ديويءَ اڳيان پل چڙهندڙ ڇيلي جيان ٻيوسيءَ سان نهارڻ لڳو.

هوءَ ڪرسيءَ تان اٿي، هيٺ لهڻ لڳي. ڇيلهه سنهي ۽ ڊگهي.... سينو ڳول ۽ اپيل.... فراڪ جي ڪٽنگ نهايت فنڪاريءَ سان ڦهڪيل، ٽنگون ڊگهيون ۽ مٿن ماس پوري حساب سان چڙهيل، چال چلولي ۽ مستاني....!

دباش جون ٻانهون هڪ ٻئي مٿان ويڙهيل هيون، پر هن جون ٻئي اکيون ڦهلجي ويئون!

”مري ويو، ويچارو!“ منهنجيءَ دل چيو.

همٿ ٻڌي دباش کي چيم، ”تون ويهي رهه. مان ٿي چڪر هڻي نگراني ڪريان.“

دباش منهنجي بدن ۽ وارن ڏانهن نهاريو. منهنجيءَ عمر ۽ ٿولهه تي ٽٽولي ڪرڻ بدران چيائين، ”توهانکي ٿي وهڻ سونهين ٿو.“ هنجي اکين ۾ مروت ۽ چپن تي مشڪ هئي.

پلا، مان ڪيئن چوانس ته منهنجي هلڻ ۽ تنهنجي ويهڻ سان ٿي هنن امتحان ڏيندڙن جو پلو ڀينڊو!

هوءَ کلڻ لڳي ۽ اڇي هن چوٽيءَ واري وٽ ويٺي. هن جي دل جي ڌڙڪڻ تيز ٿي ويئي يا صفا بيهي ويئي، معلوم نہ ٿي سگهيو.

دباش هنجي ڪاپي کڻي ۽ چيائين، "فرسٽ ڪلاسچن، ويري ويل رٽن. واءِ ڊونٽ يوُ اٽينڊ دي نيڪسٽ ون؟ (پهرئين سوال جو جواب تمام سٺو لکيل آهي. ٻيو پيو لکڻ جو يتن نہ ٿو ڪرين؟)

هو ادب سان اٿي بيٺو.

هن جا چپ ڦڙڪي رهيا هئا، پر انهن مان آواز ڪونہ نڪتو.

هو هڪ عجيب ڍنگ سان ناسن مان ساهہ چڪي اندر موڪلي رهيو هو. سندس نرڙ پگهر جي بوندن سان چمڪڻ لڳو ....

ڪاپي رکي دباش اڳتي وڌي آئي. هاڻ هنجو حال ائين هو، ڄڻ ڪجهہ دکي پوءِ ٻري رهيو آهي.... ڄڻ هڪ ڪوئلو هو جو هاڻ ٽانڊو ٻڻجي پيو هو!

وارننگ بيل لڳو.... هن مٺي جي پنهي پاسن کان هٿ رکيا ۽ ڪنڌ هيٺ ڪري ڇڏيائين!

سندس چوٽيءَ جي پڇڙي اڳيان نمي ويئي هئي، ڄڻ ڪو وڏ طوفان ۾ ڪري پيو هو!

مونکي لڳو تہ اهو، جو ڏگري وٺي ڪٿي اڏامي ها، تنهن پنهنجا ٻئي پنک جلائي ڇڏيا!

مان بي وفا نہ آھيان

آشا: مان آشا آھيان. پنھنجي ڪلا- ساڌنا ۾ مست رهندي آھيان. پاونگر ۾ نئون ڪاليج کليو آھي. مان اتي نرتيہ سيکارڻ لاءِ مقرر ٿي آھيان. مون نرتيہ پريڪشائون برابر پاس ڪيون آھن پر جوين اوستا پار ڪين ڪئي اٿم. مکڙيءَ واري بيتابي ڪٿي، حياءَ جو دامن سوگھو جهلي، پنھنجي پير ۾ گھنگھروءَ ٻڌي، سنگيت جي لئہ تي نچندي آھيان ۽ پنھنجي شاگرديائين کي پنھنجي پير پنيان پير کڻندو ڏسي، پرسن ٿيندي آھيان.

ان ئي ڪاليج ۾ هو آيو آھي. ڪاليج ۾ ڇا، هو منھنجي جيون ۾ گھڙي آيو آھي. نراڙ اوچو، هلت شاهاڻي، بدن، سڌو ۽ ٻولائتو، اکين ۾ چمڪ، گنڀير ٻڌي بحث ڪندو آھي تہ ورهسپتيءَ جھڙو سياڻو ڀاسندو آھي. ڪنھنجو نقل ڪري ڳالھائيندو يا هلندو آھي تہ گوڪل جو مستيخور گوپال لڳندو آھي. ڪنھنجون چاپيون گم ٿين يا ڪنھنجو ٿيلھو نظر نہ اچي تہ پڪ ڄاڻجو، اها هنجي ئي حرڪت هوندي.

سندس حاضريءَ جو جادو سڀني تي هلندو آھي. پر مونتي سندس حاضري توڙي غير حاضريءَ - ٻنهي جو جادو هلي ويو آھي. هو منھنجو ٿي ويو آھي. هنکي ڇا وڻي ٿو ۽ ڇا نٿو وڻي، مونکي معلوم ٿي ويو آھي. هن وقت هو ڪٿي

آهي ۽ ڇا وينو ڪري؟ مونکي خبر ٿي پئجي وڃي. پريم کي ڪيڏي نه سوکيم درشٽي آهي! پريتم جي هرهڪ ڳالهه جاچڻ ۾ پريميءَ جا سڀ حواس ڪهڙي نه تيزيءَ سان ڪم ڪن ٿا.

هڪ اهڙي پاونا ٻن دلين ۾ آيري ٿي جا ٻنهي کي هڪ ٻئي جو ٻڌائي ڇڏي ٿي. جڏهين هو سڄي جو سڄو منهنجي روم روم ۾ وسي رهيو آهي تڏهين هروڀرو اهو ضروري نه آهي ته هو جسماني طرح به مونکي ڇهي، پر تنهن هوندي به هڪ دفعو، صرف هڪ دفعو بلڪل اچاتري نموني ۾ هن منهنجو هٿ پڪڙيو آهي، بس! هنجي ڇهاءَ جي سڳنڌ منهنجي شرير جي هرهڪ انگ ۾ پرجي ويئي آهي!

نريش: مان نريش آهيان. آشا سهڻي نه آهي پر نه معلوم ڇو مونکي وڻي ويئي آهي. پريم هن لاءِ پوڄا آهي ۽ مان هنجي دل - مندر جي مورتي. شروعات ۾ هوءَ پري کان هٿ مٿي کڻي مونکي پرڻام ڪندي هئي. پر هاڻي نيڻن جا ديپ جلائي، منهنجي اچڻ تي منهنجي آرتي آتاريندي آهي. مان پنهنجي چوگرد سندس سواسن جو واس ڌوپ بخوبيءَ محسوس ڪندو آهيان. اهو سچ آهي ته مون آشا جي پپر جي تازي ۽ ڪومل پتي جيان نازڪ چپن جي چاشني ڪڏهين به ڪانه چکي آهي پر مان هنجوڳي آهيان، اهڙي ڳالهه مونکي هڪ پل لاءِ به نه وسرندي آهي.

مونتي هنجو پورو ڀروسو آهي ۽ منهنجو هنتي. هنجي نزديڪ ويهڻ سان منهنجي من جي اڄ لهي ويندي آهي.

ڪاليج جي آنسو وقت ڪلاڪن جا ڪلاڪ گڏ ڪم ڪندا آهيون. پر هنجي پرسان هوندي مونکي ڪلپنا ۾ به ٿڪ محسوس نه ٿيندو آهي. هوءَ منهنجي دل جي بنهه ويجهو آهي. ايترو ويجهو جو "مونکي بکه لڳي آهي" چوڻ جو خيال ڪندو آهيان ته هوءَ سامهون ڪاڏو رکي ڏي ويندي آهي.

آشا: هڪ نئين ليڊي - پروفيسر آئي آهي. چنچل ۽ مڌر مشڪ واري گوپي. منهنجي هن کي ڏسي گوپيءَ جي چپن جي مشڪ اڃا به وڌيڪ مڌر ٿي ويندي آهي. اهو ڏسي نه معلوم ڇو منهنجي دل ۾ هڪ قسم جي باهه ٻرندي آهي.

پهرين نه پر هاڻي هو گوپيءَ کي ڏسي ٿو ته سندس اکيون سندس پين انگن ڪان گهڻو اڳ اڳيان وڌيوچن ٿيون. گوپيءَ جي غير حاضريءَ ۾ سندس اکين ۾ ڪنهنجي ڳولها ڪرڻ جي ڀاؤ چٽيءَ طرح اُتري اچي ٿو. گوپيءَ کي ڏهي وڙا وٺندا آهن، بس هنکي به وٺي ويا آهن! پر مونکي اها ڳالهه بنهه ڪين ٿي وڻي.

نريش: هيل تائين آشا ۾ مونکي خوبيون ئي خوبيون پئي ڏسڻ ۾ آيون. خوبيون به جهڙيون تهڙيون نه. خاص خوبيون. هاڻي هن ۾ مون کي ڪا خاص ڳالهه ڏسڻ ۾ نٿي اچي. خبر ناهي هيءُ ڇا ٿي رهيو آهي!

آشا: مونکي ائين محسوس ٿي رهيو آهي ڇڻ منهنجي ۽ هنجي دلين جي وچ ۾ آيل ڳنڍ کي ڪوئي ڍلو ڪري رهيو آهي. هن نه اڳ ۾ مونکي ڪجهه چيو هو نه هاڻيئي ڪجهه چوي ٿو. پوءِ به الائي ڇو آها پنهنجپائيءَ واري پلونا

نہ رهي آهي. اچانڪ من ۾ دوريءَ جو آڀاس ٿيڻ لڳو آهي.
هڪ گهرو درد منهنجي دل کي نپوڙي رهيو آهي.

نريش: ڳالهين جي وچ ۾ آشا چئي ڏنو، ”پرش کي پريم ڪرڻ نہ ايندو آهي.“ مان آشا سان شامل راءِ نہ آهيان. پرش پريم ڪندو آهي ۽ ضرور ڪندو آهي. آشا ڄاڻهن جيڪا منهنجي پلونا هئي انکي بريم نہ- تہ ٻيو ڇا سڏبو؟ سچ تہ اهو آهي تہ پرش پيار ڪري ٿو ۽ گهرائيءَ سان پيار ڪري ٿو. اصل مست بڻجي پيار ڪري ٿو.

آشا: آف! پرش اوستائين پريم ڪري ٿو جيستائين سندس دل ۾ ڪنهن لاءِ چاهنا پيدا ٿئي ٿي. هنجي چاهنا زور سان اڀري وڌي ٿي، سمنڊ جي لهر جيان اڀري. پر لهر ڪناري وٽ پهچي واپس وري ٿي. پرش جي چاهت بہ منزل وٽ پهچي سست بڻجي وڃي ٿي. پرش جو پيار معنيٰ مسافري هڪ دل کان ٻيءَ دل تائين مسافري. معلوم ٿي وڃيس تہ جنهنکي چاهيان ٿو، سا بہ مونکي چاهي ٿي، ايترو چاهي ٿي جو ملي سگهي ٿي يا ملي ئي ويئي آهي تہ بس اها مسافري پوري ٿي! ٿورو ٽڪ ٻيجي وري ٻي مسافري شروع ڪندو.

نريش: مونکي آشا کان وڌيڪ ڳوپي وڻي ٿي. ڪهڙي نہ چلولي ۽ ڪلڻي آهي! اوهين مونکي بي وفا ٿا سڏيو؟ نہ پيلي- اهڙو ظلم نہ ڪريو. خبر ناهي اهو ڦيرو مون ۾ ڪيئن ۽ ڇو آيو؟ مون ائين چاهيو تہ نہ هو منهنجي نہ چاهيندي بہ ائين ٿي ويو آهي. شايد مان ائين ئي بڻيل آهيان.

آشا: هو ڳوپيءَ جي ادائن تي فدا آهي. هڪ پاسي ناز

آهي ٻئي پاسي نياز. هڪ طرف بي نقاب حسن آهي ۽ ٻئي طرف بي حساب عشق. هنن ٻنهي هڪ ٻئي کي اُلفت جي دعوت ڏني آهي. ۽ مان؟ منهنجي دل اُجهاٽيل ۽ ميڻ-بتي جيان آهي. جليل ٽڪرو وهي ويو آهي ۽ بچيل ٽڪري تي جليل ٽڪري جون ڳريل ڳنڍيون لٽڪي رهيون آهن.

نريش: هڪ ويچار وٺدي اوهان سان؟ مونکي لڳي ٿو ته استري‌ءَ جا ٻه نمونا آهن. هڪ آهي جنهن ۾ ماتاپڻو زياده آهي. هوءَ پنهنجي پتيءَ يعني پريتم کي ائين ئي هلائي، ڪارائي ۽ هنجي رکيا ڪري جيئن ماتا پنهنجي ٻالڪ جي ڪندي آهي. اُشا، استريءَ جو اهڙو ئي نمونو آهي.

ٻي آها آهي جنهنجي طبيعت انڊلٺ جيان رنگين ٿئي ٿي. چنچل، چلولي، ڪلٺي، رسٺي، حرڪتي ۽ شوخ. گوپي اهڙي ئي استري آهي. مونکي ماتا نه-پريتما کپي. گوپي منهنجي پريتما آهي.

منهنجو ويچار جيڪڏهين غلط آهي ته مان بيشڪ پوڙر سڏجڻ جي لائق آهيان پر جيڪڏهين منهنجو ويچار درست آهي ته مان بي وفا نه آهيان.

اُشا: مان استري آهيان. استريءَ جو ذاتي سڀاءُ چاهي ٿو ته ڪو هجي، جو مونکي چوي، ”تون بنا مان ڪيئن ڪندس؟ تو بنا ته مان جي ئي نه سگهنديس.“ جڏهين ڪو پنهنجو ٻئي اهڙي قسم جي ٻيوسي ڏيکاري ٿو تڏهين استري ان مٿان پنهنجو سڀ ڪجهه قربان ڪري ڇڏي ٿي.

استريءَ جو ذاتي گڻ آهي ڪنهن لاءِ جيئڻ. هنجي من

جي گهري تمنا هيءَ ٿي آهي. ڪو هجي جنهنکي مان ڪپان، ضرور ڪپان. ڪنهنکي منهنجي گهرج هجي. ايتري گهرج جو منهنجي پيار جي سهاري بنا هو جاي ٿي نه سگهي. بس ان گهرج جي پورائي ڪرڻ لاءِ پاڻ ڏيڻ ۾ ئي استري پنهنجو جيون سارٿڪ سمجهي ٿي.

پر استري ائين نٿي چاهي ته اهو ڪو ڪيس بس جان چيز جيان ڪتب آڻي. جڏهين عورت جي ان ذاتي گڻ جو فائدو ناجائز فائدو وٺي، ڪيس ڪتب آڻڻ جي خيال کان ڪتب آندو وڃي ٿو تڏهين استريءَ جي دل ٽٽي پوي ٿي. بس منهنجي دل ائين ئي ڏوڙي ويئي آهي.

ڊائري

ڏياري تي جيئن پين وٽان مبارڪن جا ڪارڊ پهتا تيئن سشيءَ وٽان رجسٽرڊ ٽپال هڪ ڊائري پهتي! سشي.... ڇا ٽئين سال جي ڊائري موڪلي جهوني ساهيڙپ تي ڳنڍي؟ مڪار.... دوکيباز! نفرت وچان مون ڊائري ميز تي اڇلي.

سشي جڏهن پهرين پهرين ناٽڪ ۾ پارٽ کڻڻ لاءِ اسان وٽ آئي هئي، سندس شڪل شبيهه ۽ سڊول بدن ڏسي اسان سڀني سندس سواگت ڪيو هو. پر ناٽڪ جي ريهرسل ڪندي هوءَ ڏاڍو ڏڪي رهي هئي. اڃا جسونت چوي، ”تون منهنجي مومل، مان پڻا توکي ائين ڪيئن چوندس؟“ ته سشيءَ جو چهرو لال لال ۽ گرم گرم پيو ٿيندو وڃي ۽ سندس هٿ پيا ٿڌا ٿڌا ٿيندا وڃن! هوءَ لڄ جي گهيري کان ٻاهر نڪري نه پئي سگهي.

جسونت ۽ مون پاڻ ۾ صلاح ڪئي ۽ پوءِ جسونت وارو ڊائلاگ مون ڇيو ۽ ان طرح ائڪٽنگ ڪيم ڄڻ ته مان ڇوڪرو آهيان. آهستي آهستي سشيءَ جي همٿ لهندي ويئي. ان کانپوءِ هميشه ائين ئي ٿيندو هو. سشيءَ سان جيڪو به ڇوڪرو پارٽ ڪري، ان جو ڊائلاگ پهرين مان ئي چوندي هيس ۽ پوءِ ئي اهو ڇوڪرو ساڻس ريهرسل ڪندو هو. ڌيري ڌيري سشي بهادر ٿيندي ويئي. هاڻي هوءَ بي ڌڙڪ اسٽيج تي هلي ويندي هئي، مون جهان هڪ همٿ بنا رومانٽڪ

ڊائلاگ چئي ويندي هئي. نوجوان استريءَ توڙي پڍيءَ عورت جو پارٽ ادا ڪري ويندي هئي ۽ نهايت سڦلتا سان جذباتي رول نڀاهي ويندي هئي.

پوءِ به مٿي چڙهڻ سان سندس مٿو ڪين ڦريو هو. هوءَ هر ڳالهه ۾ منهنجي صلاح وٺندي هئي ۽ منهنجي هر صلاح مڃيندي هئي.

ائين اسان هڪ ناٽڪ جي سلور جبلي ملهائي، پيو ناٽڪ ڊبوئيءَ ۾ پيش ڪيوسين ۽ تنهن ناٽڪ ۾ اهڙو ڌاڪو ڄمايوسين جو ماڻهن ور ور ڪري ان ناٽڪ جي تقاضا پئي ڪئي. ايتري قدر جو اهو ناٽڪ هڪ سو پنج دفعا اسٽيج تي پيش ٿيو تڏهين به ماڻهو ٽڪيٽ دريءَ تان نراس موٽي پئي ويا!

اجمير ۾ منهنجيءَ ماسات جي شادي هئي. پيءُ جي سرگواس ڪري وڃڻ بعد اسين ماسيءَ جي جاءِ ۾ اچي مسواڙ تي رهيا هئاسين. در در ۾ گهر هو، سو اٿڻ ويهڻ، سڀڻ پرڻ سڀ گڏ ٿيندو هو. ان حساب سان هوءَ منهنجي ماسات نه پر ڀيڻ ٿي هئي، پوءِ ڀيڻ جي شاديءَ تي ڪيئن نه وڃان؟

پنيان اسانجي تواريءَ ڪي احمدآباد مان ڪوٽ آئي. جسونت لکيو ته اسين تنهنجيءَ جاءِ تي سشيءَ کي هيروئن بڻائي وٺي تا وڃون. ڪنهن اتسو ملهائڻ جي سلسلي ۾ ڏي ناٽڪ پيش ڪرڻو هو ان ڪري تاريخون بدلائڻ جو ته سوال ئي نه ٿي پئدا ٿيو.

اجمير مان موٽڻ بعد محسوس ڪيم ته سڀ ڪجهه

بدلجي چڪو هو. احمدآباد واسين کي هيروئن جي روپ ۾ نئون چهرو خوب پسند پيو هو. سشي پنهنجو واڇو وڃائي آئي هئي ان ڪري اسانجي گروپ جي ميمبرن جي نظرن ۾ سندس مان وڌي ويو هو.

سشي ته خير سا ٿي ڳئي هئي پر جسونت جي نظرن هنجو ملهه مان اڳي کان وڌيڪ ٿي ڪٿيو ان ڪري منهنجو سشيءَ ڏانهن رخ بدلالجي ويو! جسونت جي حاضريءَ ۾ اڻ سڌيءَ طرح ۽ سندس غير حاضريءَ ۾ سڌيءَ طرح مان سشيءَ جي بي عزتي ڪندي هيس. هڪ زال ٻيءَ زال کي ڪهڙن سوکيم ۽ ادرشيه طريقن سان ستائيندي آهي اها ڳالهه ڪنهن مرد کي ڀڌائڻ ۽ سمجهائڻ جي بلڪل ٿي نه آهي.

هڪ ڀيري منهنجي گهر ريهرسل رکيل هئي. دير ٿي وڃڻ سبب جسونت کيس بس اسٽاپ تائين اپرائڻ لاءِ آٿيو! پر مون اهڙي ڳالهه ۾ کيس رنبائي ڇڏيو جو سشي اڌ ڪلاڪ در تي ترسي منهنجي مراد ڇاڏي ورتي ۽ هوءَ اڪيلي ٿي هلي ويئي. رات جي ان اڻ سهائيندي وقت ۾ بس اسٽاپ تي اڪيلي ٻيهڻ سشيءَ کي ڪيترو نه اُگرو لڳو هوندو. اهو محسوس ڪندي مون کي خوشي ٿي رهي هئي!

ٻئي دفعي اسانجي پاڙي واري هال ۾ ٿي ناٽڪ پيش ٿيو هو ان ڪري سيني جي ماني مون وٽ هئي. منهنجي پاڻ وسکي کولي. هو ور ور ڪري سشي لاءِ ڪوڪوڪولا گهرائڻ لاءِ چئي رهيو هو پر مان ڪم ۾ مشغول هئڻ جو بهانو ڪندي ٽٽائي ويس. گهڻي ٻا ڳي ٿاهيم ته اهي ٿي چيزون

جي سشي نہ کائيندي هئي. گوشت ۽ مڇي، ڀاڄيءَ ۾ گاڙها مرچ، چانور ۽ ڊبل روٽي! ميز پئي پيل هئي پر سشيءَ جي پليٽ بلڪل خالي!

سشي کي جسونت کان دور رکڻ لاءِ بہ مان هزارين بهانا ٺاهيندي هيس. ”حيدرآبادي عامل آهي. عامل تہ مئو بہ ڪونہ اوڙانگهبو آهي. سوئي وري زال ذات. اها تہ جهڙي وچين آگر ڏنئہ! ڏاڍي اڇي اٿيئي. ڏس پهرين لچاري هئڻ جو مڪر ڪري ڪيئن نہ اسان سڀني کي الو ٺاهيائين!“

اڳي ريهرسل جي وچ ۾ واندڙيون ٿينديون هيون سين تہ ويهي گپ شپ هڻنديون هيون سين گڏجي سڀ چانهہ پيئنديا هئاسين پر هاڻ ريهرسل ختم ٿي نہ آهي تہ مان ضرور ڪا چيز وٺڻ جي بهاني سشيءَ کي موهاٽا مارڪيٽ، ايئرڪنڊيشن مارڪيٽ وغيره ڏانهن وٺي هلي ويندي هئس! ”اڄ ڪنگڻيون ڪپيم، اڄ تہ هوٽل ۾ چانهہ پي اچون، ساڙي پرڻ لاءِ ڏيڻي اٿم“ ائين چئي مان کيس جسونت کان پري وٺي ويندي هيس.

ائين نہ هو تہ سشي منهنجي وهنوار جي مراد نہ ٿي سمجهي پر الائي ڇو هوءَ منهنجو ستم چپ چاپ سهي ويندي هئي.

ان وچ ۾ جسونت بہ دفعا اسپتال ۾ داخل ٿيو. پهريون دفعو تہ فقط هڪ ڏينهن لاءِ ويو هو پر ٻئي دفعي چار پنج ڏينهن داخل ٿيو هو. پهرين دفعي تہ اهڙو تازو توانو پئي لڳو جو مونکي گهڻو دير سان خبر پئي هئي تہ هو اسپتال ۾ داخل

ٿيو هو. پر ٻئي دفعي رت ۽ پيشاب جي چڪاس ڪرائڻ بعد هو پهريون پيلو پئجي ويو هو.

هڪ ته هو سشيءَ تي مهربان هو ۽ ٻيو ته مان ڪڏهن پري هٽي ويٺي هيس ان ڪري نه مون ئي ويجهو وڃي ڪانئس گهرائيءَ سان ڪجهه پڇيو ۽ نه هن ئي پنهنجائپ جتائي مون کي ڪجهه ٻڌايو. جسونت هوندئن به گنڀير ۽ پاڻ سان اوتينڊڙ موکيندڙ انسان هو ان ڪري مون کي پوري خبر نه پئجي سگهي ته کيس ڪهڙي تڪليف آهي.

هڪ دفعي مون جسونت سان ضد ڪيو ته مون سان فلم تي هل. ان ڏينهن کيس اک ۾ آنڙي هئي جنهن ۾ سور هوس پر هو منهنجو ضد پورو ڪرڻ لاءِ پڪچر تي هليو. ”نمو! جنهنکي پيار ڪيو آهي تنهن جي سک دک جو به خيال رکيو آهي. ڀلا اهو تون ڪڏهن سکنديندءَ؟“ هن چيو ۽ مون کلي جواب ڏنو، ”اڙي واه ڙي شير! ڪٿي آنڙيءَ جو سور ۽ ڪٿي محبوبا جو ماڻو!“ چپن تي مشڪ ۽ بند ٿيل اکين جي وچ تي آڱريون رکي هن پنهنجو اعتراض ئي ڇڏيو!

ٿورن ڏينهن بعد ٻڌم ته جسونت سشيءَ سان شادي ٿو ڪري! ساڙ ۽ حسد وچان مان ٽٽڪسي ڪري سشيءَ وٽ ويس. غصي ۾ مون هن کي الائي ڇا ڇا چيو! سشيءَ روئڻ شروع ڪيو ۽ سڏڪا ڀريا پر مان چوندي ئي ويس. ”حرفتڻ! دغاباز! آئي ٿاندي لاءِ ۽ ٿي بورچاڻي وئين! ميڪ ميڪ ٿي ڪري، ڇڻ ڪجهه ڇاڻي ئي ڪين! اڙي! تيرهن تال ڇاڻين

تون!" سشيءَ آليون اکيون ڪئي مون ڏانهن نهاريو پر چيو ڪجهه به ڪين. مان شاديءَ تي ويس ٿي ڪانه. بس پنهي سان مون ناتو ٽوڙي ڇڏيو!

شاديءَ بعد سال اندر ئي جسونت گذر ڪري ويو. مون کي ڏکه ته ٿيو پر ان کان وڌيڪ خوشي ٿي ته سشيءَ کان جسونت جلد ئي کسجي ويو!

شاديءَ تي نه ويس ته پرچائي ڪرڻ ڪيئن وڃان؟ نه پيار جي ڇڪ، نه ساهيڙپ جو ننگ منهنجي من کي مڃائي سگهيو.

ٻن ٽن ڏينهن بعد مون ڏياريءَ جي ڪارڊن جي ۽ ههچ ۽ شڪرگذاري ظاهر ڪرڻ لاءِ قلم هٿ ۾ کنيو ته نه چاهيندي به ڊائري جي چوگرد ويڙهيل پنو ازخود ڦاڙي وڌم. ڊائري جسونت جي ئي هئي!

سشيءَ پنو اٽڪائي لکيو هو: "سندس اِڇا انوسار سندس هلي وڃڻ بعد هنجي ڊائري توکي موڪلي رهي آهيان."

"نمو! توکي معلوم ناهي پر جسونت کي معلوم هو. شاديءَ بعد منهنجي مڙس خانداني ضد سبب مونکي ڇڏي ڏنو هو. منهنجي پاءَ جي زال جو هو مائٽ هو. بس هوءَ پيڪي هلي ويئي ته هن به مونکي پيڪي آماڻي ڇڏيو هو!

جسونت منهنجي ساهرن کي سچائيندو هو ۽ هن ئي مونکي ناٽڪن ۾ پارٽ ڪٺي من وندرائڻ لاءِ آتساهت ڪيو هو.

جڏهين ڊاڪٽر هنکي ڪئنسر هئڻ بابت ڪجهه، چيو،

هو ڏاڍو ڏچي ويو هو. تو وٽان آئٽ پاڻ لاءِ هو تو وٽ آيو هو پر تون....

مان عورت آهيان. شيوا ۽ همدردي ڪرڻ نه رڳو منهنجو سڀاءُ آهي پر اهو منهنجو حق آهي. منهنجي مڙس اهو حق مون کان کسي ورتو هو. مون جسونت سان همدردي ڪئي ۽ سندس خدمت ڪئي. هنکي استريءَ جي ٻڪيس ساٿ جي سخت ضرورت هئي ڇاڪاڻ ته هنکي پنهنجي ماءُ به ننڍپڻ ۾ ڇڏي ويئي هئي.

جسونت کي خبر هئي ته هنکي جلد مرڻو آهي. پر هڪ ته تو عجيب رخ اختيار ڪيو هو ۽ ٻيو ته هن خود نه ٿي چاهيو ته هو توکي وڌوا بڻائي!

مون جسونت کي پنهنجو ساٿ آڇيو. ٿوري وقت لاءِ ٿي سهين.... اسان ٻنهي کي ساٿي ٻانهن جي ڏرڻيءَ جي گهرج هئي.

توسان ناحق ڪيم؟ مان ته ٿي ميان.

توتي احسان ڪيم؟ ائين به ڪيئن چوان؟

سک مليو. "صرف ڪي مهنا. پر هن فاني جهان ۾ جٽادار ڇا آهي يلا؟"

جسونت.... هڪ پني تي.... تاريخ وجهي لکيو هو.... هنجو مونسان ٿي پيار هو....

مون محسوس ڪيو.... ڪئنسر جسونت جو وات زخمي ڪري ڇڏيو ۽ منهنجي وهنوار سندس هردو.... !

ڪاريون اکيون

ڏينهن جا سادا پارهن لڳا هئا. سينگاپور جي تيز اُس ۽ گرم آبهوا ۾ پليل بدن ۽ لنبي ڊيگهه ڪٽي هو ڪمري اندر گهڙيو. هانگ ڪانگ ۾ هو پهريون دفعو آيو هو.

ڪمرو ايئرڪنڊيشنڊ ٿيل هو. اندر، هڪ ڪنڊ ۾ مور جي پنک جهڙي رنگ جو صوفا سيٽ پيل هو، جو ڪنڊ وٽ گول آڪار وٺي بيٺو هو. هانگ ڪانگ جا فرنيچر وارا نازنين جي فراڪ جيان صوفا جي ڪپڙي کي به جهالر، پليٽون ۽ ٻتڻ هڻي نزاڪت وارو ٺاهيندا آهن. ان نزاڪتي ۽ قيمتي صوفا جي وچ ۾ بيضي جي آڪار واري ڊگهي ميز رکيل هئي جنهنجي چيڙن تي ۽ وچ ۾ ٿي جيڊ (Jade) پٿر مان ٺهيل ائشٽريز رکيل هيون. ٻئي پاسي ڪاري شيشم جون وڏيون ۽ ويڪريون ڇهه ڪرسيون پيل هيون جنجي ويهڪ ۽ پٺ تي ڪاري پلش مان ٺهيل گديون رکيون هيون. ويهڪ وارين گدين تي منهلا جو پڙت ٿيل هو جنهن ۾ ڳاڙها پکي ۽ سايون ٽاڙيون پٺي ڏسڻ ۾ آيون. پٺ وارين گدين تي ٿائلنڊ جي نرتيه چٽر_ جنهن ۾ پراچين ٻڌ مندر جي گنبذ جهڙا مکٽ پهري ڇوڪرو ڇوڪري نچي رهيا هئا، چمڪندڙ رنگن سان پينٽ ٿيل هئا.

اندر آيل جوان سامهون پيل ميز وٽ هلي آيو. ٻه پير جدا ڪري، مغروريءَ سان ڪلها جهلي، ڪرسيءَ تي هٿ رکي اچي بيٺو.

ميز جي ڀئي پاسي عاج جي ڪرسي پيل هئي جنهنجي پٺ ڪنهن هندستاني ڪاريگر جي هٿن نزاڪت سان گهڙي هئي. ان سفيد ۽ زيبائتي ڪرسيءَ تي هڪ ٿلهو ۽ بندرو آدمي ويٺو هو، ائين چڻ درياهي گهوڙي جي ڪارب ۾ پيل هڪ ماس جو ڳوڙهو رکيل هو. آدميءَ جي منهن ڏانهن نهارڻ سان ائين ٿي لڳو چڻ هڪ وڏو صوف پچي، پوءِ رجهي ويو آهي! سندس ٿلهن چپن جي وچ ۾ چروٽ جهليل هو. اکين جي هيٺان ۽ مٿان ماس سڄيل هوس جنهنڪري سندس اکيون اندر هلي ويئون هيون. سندس ڦهليل نڪ جي ٻن وڏين ناسن مان رکي رکي اهڙو آواز اچي رهيو هو جهڙو ڪنهن جانور جي ناسن مان گاهه چٻاڙڻ وقت نڪرندو آهي. ميز تي لائيم جوُز ڪارڊيل ۽ جن جون بوتلون رکيون هيون. آدميءَ جي هٿ ۾ اڌ ڀريل گلاس هو. سندس هٿ جي ٻاچ ۾ پيل منڊيءَ جو وڏو هيرو بلوُ رنگ جا جهلڪاٽ ڪڍي رهيو هو.

چروٽ ڏائي پاسي چريو ۽ اتان آواز آيو:- ”ها- چوُ، تون ڪير آهين؟“

”ڪير به هجان پر اهڙو ضرور آهيان جنهنکي پهرين وهڻ جي اڄ ڪجي.“ آواز گنڀيرتا هئي.

بيٺل جوان جي پرسان ئي هڪ ڇوڪري پنيري ويٺي هئي. هنجي هڪ هٿ ۾ پئڊ هئي جنهن تي ٿورو ڪجهه اڳ ۾ ڪجهه لکي رهي هئي. جوان جي گفتگو ٻڌي هنجي هٿ مان بال پين ڪري پيئي!

پٽ تي نئڙي هن. ٻن ڪنئين ۽ هيٺان ئي منهن ڦيرائي

جوان ڏانهن نهاريائين. جوان ڏٺو ته ڪاريءَ پلش تي وڪيل به اڇا چمڪندڙ هيرا ڏنا هئا، پر اڇيءَ بخمل تي رکيل ٻه ڪارا ۽ پاٽيانا، چمڪندڙ ۽ چرندڙ پٿر ڪڏهن به نه ڏسيا هئائين!

پين ڪٺي، اڳيان جيان عاج جي ڪرسيءَ تي ويٺل آدميءَ ڏانهن منهن ڪري ڇوڪري بلڪل سڌي تي ويٺي. هنجي لؤنڊڙي به جوان طرف ڪين مڙي.

آدميءَ هٿ جي اشاري سان جوان کي وهڻ جو اشارو ڪيو ۽ چيو، ”توکي ڇا کپي؟“

جوان ويٺو. ڇوڪريءَ جي طرف کان هڪ وٽندڙ خوشبوءِ آئي ۽ کيس وڪوڙي ويئي. هن محسوس ڪيو ته ڇوڪري سڌي ويٺي آهي پر هنجا ڪن پاڻ ۾ نهايت گهڻي دلچسپي ڏيري سندس آواز جهٽڻ لاءِ تيار ويٺا آهن.

”مونکي؟ مون سمجهيو ته اوهانکي ڪنهن ماڻهوءَ جي ضرورت آهي- اهڙي ماڻهوءَ جي، جو اوهانجي پڇندڙ پڙندڙ عمارت جهڙي ڪاروبار کي اڇي سنڀالي ۽ سندس حالت سڌاري.“

ڪرسيءَ تي ٿلهيل آدميءَ جو ڇروٽ ٻه دفعا هيٺ مٿي ٿيو، ڇڻ هن پنهنجو غصو ڇپاڙي ورتو. ميز تي رکيل وزٽنگ ڪارڊ ڏانهن نگاهه ڦيرائي هن چيو، ”تون ڇا ڇا ڄاڻين؟“

جواب ۾ هن پنهنجي درخواست وارو پنو کولي، ڦيرائي هنجي اڳيان رکيو.

”رکي وڃ. ضرورت پيئي ته توکي خبر ڏبي.“

جوان جي اکين ۾ ويچار شڪتيءَ جي گهرائي هئي. پر

هن انتي پڙدو وڌو ۽ اٿيو. ٻن ڪارين اکين جون پلڪون اٿين ڦرڪيون جيئن پکيءَ جي ننڍڙي ٻچي جا پر ڦڙڪندا آهن.

هن پنهنجا ڪلها مغروريءَ سان ڪنيا ۽ شرير کي ايمان سان سڌو جهلي هلڻ لڳو. وڃڻ لاءِ جيئن هن دروازو کوليو، تيئن هن ڏٺو ته ڇوڪريءَ جو ڪنڌ کن پل لاءِ پٺيان مڙيو. هن ڪنڌ جهڪائي انهن سهڻين اکين اڳيان سلام ڪيو ۽ هليو ويو.

رات جا يارهن لڳا هئا. شرير کي ڍلو ڇڏي، ٽنگون ڊگهيون ڪري هو پلنگ تي ليٽيو پيو هو. هنجي ڳچي سهڻي هئي ۽ ڪلها نهايت موڪرا ۽ ڊولائتا هئس، پر انهن مٿان رکيل سر جا وار منجهيا پيا هئا. هن ڊگهو ساهه کنيو ۽ پاسو ورائي ٻانهن تي سر رکيائين. هو ضرور ڪنهن ڳالهه تي خفي هو. هر گهڙيءَ پنهنجي ڏسٽيءَ تي سر جا وار ڦيرائي رهيو هو. سڌو ٿي، اکيون بند ڪري نڪ جو مٿيون حصو، ڏسٽي ۽ آڱوٺي جي وچ ۾ جهلي، هو اونهي خيال ۾ غرق ٿي ويو.

اوچتو ڪيس ڪارين اکين جي ياد آئي. نائيٽ سوٽ جو چولو هيٺ ڇڪي، پاسو ورائي، هو مشڪڻ لڳو. ڏائي ٻانهن ڏانهن ڏسي، انکي ڊگهو ڪري وري هٿ اڳيان آندائين. سندس نڙيءَ ۽ ڪلهي جي وچ واري مشڪ ٽپا ڏيڻ لڳي.

هو اٿيو ۽ اچي آرسيءَ اڳيان بيٺو. ساڄي هٿ سان ڇاتيءَ جي ڏائي پاسي ڌڪ هڻي پنهنجو پاڻ سان ڪلي ڏنائين. ”ٻچڙا! ڇوڪري. ذات ۾ پنهنجي ڪا خاص دلچسپي ڪانهي. وساري

چڙيس!“ بتي وسائي هو اچي پلنگ تي ليٽيو.
ٻاهران آواز آيو: ”حسن! يار! آهين؟“
”اڙي، گموءَ جا ٻچا، دروازو کليو پيو اٿيئي- هليو اچ.“
در جو هئنڊل ڦيرائي گمو اندر هليو آيو. ”اُت ڙي! ڀيڙيءَ جي پوڙيءَ جيان گهر اندر قابو ٿي ويٺو آهين؟ جلد تيءَ سنهري وٺ- ڪلب ۾ هلڻو آهي.“
”نه يار! پاڻ ته ٿڪا پيا آهيون.“
”ماءُ جا پٽ! نصيبن وارو آهين. هانگ ڪانگ ۾ آئي هفتو مس ٿيو اٿيئي ته سونهن جي راڻيءَ جو درشن ٿو ٿئيئي! اڄ مئجيسٽڪ ۾ مس ڪلئوپٽرا اچڻي آهي.“
”اِها وري ڪهڙي بلا آهي؟“
”ٻچ نه- هلي ڏس. طبيعت ڦرڪي اٿندءِ. پاڻ ته ان کي ڏسندا آهيون ته سمجهندا آهيون ته دنيا ۾ پلي چاوا ڀين!“
”چڱو، يار! تون وڃي پنهنجو جنم سڦلو ڪر. مونکي اڄ ڇڏ، سياڻي هلندس.“
گموءَ ٽهڪ ڏنو. ”اڙي خدا جا بندا! هيءَ اپسرا آهي اپسرا! اندر لوڪ مان روز ڪونه لهندي آهي. مئنيجر کي به اوچتو يارهين بجي فون ايندو آهي ته هوءَ اچي ٿي. مئنيجر پنهنجو دوست آهي، مونکي به فون ڪندو آهي موٽ ۾. يار تهنجي ڪري پڇندو آيو آهيان. هلين ٿو، يا پاڻ هلون؟“
ڪلب جو وڏو ۽ شاندار هال رنگين پر جهيڻي روشنيءَ سان چمڪي رهيو هو. ايڪڙ ٻيڪڙ ڪا ڪرسي خالي هئي. اسٽيج تي ڏهه پندرهن ڇڙا ٻئيڊ وڄائي رهيا هئا. مائيڪ جي

پنيان هڪ حسين ڇوڪري بيهي ڳائي رهي هئي.

گيت جي لئہ تي سندس سهڻو بدن لچڪي رهيو هو.

کيس بند ڳلي سان چيڻائي ڊريس پيل هئي، جنهنجا ٽنگن وٽ ٻئي پاسا کليل هئا. پنهنجن سنهين ڊگهين آڱرين سان هوءَ چپٽي وڄائي رهي هئي ۽ نهايت دلفريب ادا سان ڳائي رهي هئي.

When the moon is there
You meet me here
Under the Palm Grove
Under the Palm Grove ...

حشوءَ ڏٺو ۽ بس ڏسندوئي رهجي ويو!

گموءَ کيس ٺونڊ هنئين. "يار! ڳڙڪائينس ڏ.و ڇا؟ انگريز تہ چوندو آهيانءَ تہ ڇوڪرين سان دوستي رکندو ڪر نہ تہ تہ هيئن بکايل وانگر پيو واجهائيندين!"

حشوءَ چڱ پڌو ئي ڪين!

گموءَ کيس ڪلهي سان ڌونڌاڙيو. "اکيون پوءِ ڏسجانس پهرين تہ ٽنگون ڏسيس، جهڙي ملائي لڳي پيئي آهي!"

حشوءَ چڱ پاڻ سان ڳالهايو، "هيءَ تہ هوءَ ئي آهي!"

"هوءَ آهي. ڪير؟" گموءَ عجب مان پڇيو.

"ڪير بہ نہ." حشو سچيت ٿي ويو هو.

حشو ڪلب مان موٽيو تہ سڄين پر کيس ننڊ نہ آئي. هو پاسا ورائيندو رهيو.

جڏهين آٿيو تڏهين سج ڪافي چڙهي چڪو هو.

ٽڙتڪڙ ۾ اسنان پاڻي ڪري هو ٻاهر آيو. بس ۾ چڙهي ڪالهه واري آفيس ۾ ويو. اندر گهڙي Receptionist کان پڇيائين ”مسٽر فانگ آيو آهي؟“

”نه - پر سندس اچڻ جو وقت ٿي ويو آهي. بس ڇاڻ آيو، توهين هتي ترسي سگهو ٿا.“

”سندس اِسٽينو آئي آهي؟“ پڇڻ مهل هو ٿورو هٻڪيو. ڇوڪريءَ منهن ۾ گهنج وڌيو. ”اِسٽينو؟ ڪهڙي اِسٽينو؟ هتي هڪ کان وڌيڪ اسٽينوس آهن.“

”آها جيڪا سندس روم ۾ وهندي آهي....ڪارين اکين واري“. ڇوڪريءَ هلڪو ٽهڪ ڏنو. اکين ۾ شرارت ڀري چيائين، ”آها ته باس (Boss) جي پرائيويٽ سيڪريٽري آهي! باس ڪيس ڏاڍو ڀائيندو آهي، ان ڪري هر وقت ڪيس پرسان وهاريندو آهي.“

هوءَ وري به ڪلڻ لڳي. ڪلڻ مهل سندس ڏائي ڳل ۾ کب پئجي ٿي ويو. پر حشوءَ جو من ان کب ۾ ڪن پل به ڪين اٽڪيو. هو ڇوڪريءَ کان ڇيل ڦرين سٽ تي ئي اٽڪي بيٺو هو. ”باس جي پرائيويٽ سيڪريٽري آهي....“

ڇوڪري حشوءَ جي لنبي قدءَ سر ڪٽڻ جي نموني کي ڏسي، اکين ۾ پسندي ڀري ڏانهس نهاري رهي هئي.

”مهرباني .... مان ٿورو ترسي پوءِ اچان ٿو.“ حشو هلڻ لاءِ تيار ٿيو ته ڇوڪريءَ مشڪي چيو، ”اچجو ڀلي پر ان اسٽينو سان گڏجڻ جي تمنا رکي نه اچجو. منهنجي صلاح اٿو ته ٻي ڪنهن ڏانهن ڌيان ڏيو.“ هوءَ کلڻ لڳي وري

به ڳل ۾ ڪپ وجهي.

رستي تي اچي حشو دل کي سمجهائڻ لڳو ”هليو هل. نه چاڻ کهڙي چڪر ۾ ڦاسان؟“ پر دل کيس مجبور ڪيو. هو آفيس ٻاهران ٿي چڪر هڻڻ لڳو.

هڪ رولس رائلس ڪار آئي ۽ اچي آفيس جي در وٽ بيٺي. چيني ڊرائيور لهي اچي در کوليو. ماس جي هڙ لهي آئي. ننيان هوءَ ڪافور جي پتلي بڻ لڳي. هن نه هيڏانهن نهاريو نه هوڏانهن. سڌوئي سڌو آدمي ۽ ننيان ائين هلي رهي هئي ڄڻ ڏور ۾ ٻڌل آهي.

آفيس جي ننيوالي ٻوڙ پاڻي اچي در کوليو. هو اندر گهڙيو. ننيان هوءَ به گهڙي! در ۾ گهڙڻ وقت هوءَ پاسيري ٿي لنگهي. حشو واڻڙو ٿي ويو! ”هنجي پٺيءَ ۾ به اکيون آهن ڇا؟“

ڇوڪريءَ ڏانهس نهاري اڻ لکو مشڪيو پر سندس اکين جون پتليون نه جنسي ناچ ڪرڻ لڳيون هيون!

حشوءَ جو سارو بدن ڀڳهر سان شل ٿي ويو.

رات جو سويل ٿي حشو گموءَ جي گهر هليو آيو. گموءَ کي سنيرڊل ڏسي چيائين، ”ڪيڏانهن تياري آهي؟“

”بس يار! ڪيڏانهن نه ڪيڏانهن ته هلبوئي. ماءُ جي ڪنواري ڌيءُ ته ناهيان جو گهر ۾ ويهي رهان؟ پر يار ڳالهه ته ٻڌ - فانگم وٽان ڪو جواب آيو؟ ٻڌو اٿم ته هو آفيسر

جو ڏنڊو ڪندو آهي. حق تي ڪروڙن جو آسامي بڻيو آهي. جڏهين ڊئڊيءَ جو پارٽنر هو تڏهين ته ڏاڍو سڌو سادو ماڻهو هو- خير .... هو ڪم جي آڇ ڪريئي به ڪٿي ته اوڏانهن نه وڃ، پاڻيهي ڪٿي نه ڪٿي بندوبست ڪري وٺبو. پلا.... هلين ٿو؟"

"ڪيڏانهن؟"

"انٽرنئشنل ڪلب ۾. ڪوالالمپر مان آئي آهي مس فاطما شيام ڪلي. ڇا ته ڳائيندي آهي! آ.... ها .... ها ...."

"نه يار! پاڻ ڪوئل نه پر ڪلئوپٽرا ئي ڏسڻ هلنداسين. اڄ اچڻي آهي، ڪٿي؟"

گموءَ سندس پٺيءَ تي ڌڪ هنيو. "تون به چڱو ڇريو نڪتين. ٻڇا ٻڌ. تون گومومل جو پٽ مان حشمتراءِ جو. تون منهنجو پيءُ لڳين ۽ مان تنهنجو. پيءُ جي صلاح مچ ۽ ميان مجنوءَ جو پارٽ ادا ڪرڻ ڇڏ. هلين ٿو يا مان ٿيان گولي؟"

"تون هل يار! پنهنجي قسمت پاڻکي ڏسون ڪٿي تي وڃي؟" ٻئي گڏ نڪتا پر ٻاهر نڪري ٻنهي الڳ الڳ رستو ورتو.

حشو اچي هڪ ريسٽارنٽ ۾ ويٺو. هڪ ڪنڊ ورتي ڪافيءَ جو پيالو اڳيان رکي ويهي رهيو. سندس دل بيچين هئي. اتي ٻاهر چڪر ڏيڻ لڳو. گهر جو رخ ورتائين پر پوءِ وري ڦري اچي هڪ هوٽل ۾ نڪتو. وسڪيءَ جي اڌ پيگ جو آرڊر ڏيئي، گلاس مان سرڪي پري هو جهوتا

ڪائڻ لڳو. اوچتو سندس پرسان ڪنهن جي پوشاڪ جي سر سر ٿي، ساڻ ساڻ هڪ خوشبوءِ وٺي اچي هلي ويئي! پهرين ته ڪيس هوش ڪونه رهيو پر ڪن پوءِ ئي ڪيس ياد آيو ته ان خوشبوءِ کي هو سڃاڻي. تڪڙ ۾ اٿي هو در ڏانهن وڌيو. ٻاهر ڪنهن موٽر اسٽارٽ ٿي، جيستائين هيءُ در وٽ پهچي تيستائين تيزيءَ سان هلي موٽر رستو ڦري ويئي.

حشوءَ جي ننڊ حرام ٿي ويئي! ڪلاڪن جا ڪلاڪ هو آفيس ٻاهران وڃي بيهندو هو. پر هوءَ روز ڪونه ايندي هئي جڏهين به ايندي هئي تڏهين ڪٺ- پتليءَ وانگر ڏور سان ٻڌجي سڌي ٿي هلي ويندي هئي. حشوءَ کي خبر هئي ته هن جي ٻئي ۽ ڪن نهايت سچيت آهن. هوءَ پنهنجي پٺيءَ سان ئي سندس حاضري محسوس ڪري وٺندي هئي. پر حشوءَ جي نظر ڀن ڪارين اکين کي چمڻ چاهيندي هئي. ان چاهه ڪيس پاڳل بڻائي ڇڏيو هو!

مهنا گذري ويا، حشو وڃي ڪم کي لڳو پر سندس من اڃا به ڪارين اکين جي تلاش ۾ ڀٽڪندو رهندو هو.

رات جو هڪ لڳو هو. حشوءَ جي در تي ٺڪ ٺڪ ٿيو.

”ڪير آهي؟“ حشوءَ ننڊاکڙي آواز ۾ پڇيو.

”مان آهيان“ آواز زنانو هو.

حشوءَ ٻتي ٻاري ۽ ڳاٺون لاهي اُن ۾ ٻانهون وڌائين. در جي نيڏڙي ٻرکڙي ۾ نهاريائين. ٻه چمڪندڙ ڪاريون اکيون ڏسڻ ۾ آيس.

حشوءَ در جا ٻئي ڀاڪ کولي ڇڏيا.

”اندر اچان؟“

حشوءَ جي سڄي وجود ڄڻ ڇٽي ڏنو، ”اچو، ڀلي اچو.“ اچا هوءَ گهڙي مس ته حشوءَ کيس چيو، ”وهو.“

هوءَ سوفا تي تمام آچاتري تي ويٺي.

ٻئي ماٺ ۾ هئا. ”مون ڀيرئين ڏي ڏينهن اوهان جي وزٽنگ ڪارڊ تي اوهانجو پتو ڏسي ڇڏيو هو. هوءَ يڪساهي ڇٽي ويٺي. حشوءَ جي سڄي بدن جون رڳون سر ۾ وڃڻ لڳيون. هن سمجهيو ته سڄي ڪمري ۾ چانديءَ جون لهرون پکڙجي ويئون آهن. هن پنهنجي من کي سنڀاليو. ڏيرج رکي چيائين، ”تنهنجو نالو؟“

”چٽنگ“ هوا جي جهونڪي تي ڄڻ هڪ ننڍڙي گهنڊڻي وڳي.

”چٽنگ معني صاف وهندڙنهر. اهو نالو منهنجي ماءُ مون تي رکيو هو“ هوا ۾ ستار جي جهنڪار تري رهي هئي.

هو ڇا چوي؟ ڀيرئين خيال ڪيائين ته پڇانس هيڏي مهل ڇو آئي آهين؟ پر پوءِ سوچيائين ته اهو کهڙو نه بي فضيلتو سوال آهي؟ پر ڳالهائڻو ته ضرور هو. پڇيائينس ”ڀلا! تون منهنجو پتو ڇو ڏٺو هو؟“

هن کليو. سندس موتين جي مڪڙين جهڙن ڏندن جي قطار ڏسڻ ۾ آئي، ڄڻ موتين جي لڙي هئي، ”اوهان جنهن بي ڊپائيءَ سان فانگ سان ڳالهايو تنهن مونکي موهي ڇڏيو!“

هوءَ هاڻ سوفا تي ٺهي ويٺي. نهايت سادگيءَ سان چيائين، ”ننڍي هوندي منهنجي نانيءَ هڪ هندستانيءَ جي

ڪهاڻي ٻڌائي هئي. هن جو بدن رڪ جو نهيل هو ۽ دل سون جي! هو دشمن لاءِ موت ڀڄندو هو ۽ دوست لاءِ پاڻ مرندو هو...."

حشوءَ کي هنجي سادگيءَ تي کل اچي ويئي. "اچا! ڀلا تون مونکي دوست ٻڌائڻ آئي آهين يا دشمن؟"

هوءَ سندس اکين ۾ اکيون کپائي ڏانهس نهارڻ لڳي. اوچتو هوءَ آئي ۽ جتي حشو ويٺو هو، اتي هلي آئي ۽ اچي سندس پرسان ويٺي.

سچاتل خوشبوءِ حشوءَ کي پاڪر پاتو ۽ هنجو هوش اڏامي ويو. آمنگن ڀڙڪون ٻڄي سندس بدن کي گرم ڪري ڇڏيو ۽ سندس دل لوُندڙين وٽ اچي زور سان ڌڪ ڪرڻ لڳي.

هن گجيءَ اندر هٿ وجهي اچي ۽ سنهي ڀني ۾ ويڙهيل چينائي ڊرئگان (Dragon) جي آڪار واري منڊي ڪڍي، حشوءَ جي ٻاچ ۾ پاتي. "هيءَ منهنجي ڪٽنب جي نشاني آهي" چئي هن حشوءَ جو هٿ پنهنجي ڇپن تي رکيو. پوءِ هوءَ اتي نزاڪت سان هلي وڃي پنهنجي جڳهه تي ويٺي.

حشوءَ کي ڪجهه سمجهيوئي نه پئي ته ڇا چوان. ششتاچار جو خيال ڪندي چيائين، "ڪجهه پيئندينءَ؟"

هن کلي ڏنو، "ڇا پيارينديون؟ پاڻي؟ اسين توهان وانگر پاڻي ته نه پيئندا آهيون."

حشوءَ به کليو، "۽ اسان وٽ توهان جي چائنيز چانهه ته آهي ئي ڪين! ڀلا.... شئمپين هلندو؟"

”نه ... تنهن ڪان ٿوري برئنڊي ڏيو.“
حشو اٿيو. سامهون ڏي سائيڊ بورڊ هو. هو ٻه گلاس تيار ڪرڻ لڳو.

ڇوڪري نهايت وشواس سان سوفا تي ٿهي ويٺي هئي.
حشو گلاس کڻي آيو.
اوچتو ڇوڪري اٿي ۽ پنهنجي پوشاڪ لاهڻ لڳي!
حشو هڪو ٻڪو ٿي ويو!
”پوشاڪ لاهڻ جي ڪائي ضرورت ناهي“ هن جي آواز ۾ گنڀيرتا هئي.
ڇوڪريءَ ٿهڪ ڏنو. هوءَ اندريون ڪپڙو لاهڻ تي هئي ته حشوءَ پٺي ڏني، ”پنهنجي پوشاڪ ٺيڪ ڪري هلي وڃ“ آواز ۾ حڪم هو.
ڊريس پنهنجي سيني تي رکي هوءَ حشوءَ جي سامهون آئي. ”توکي منهنجو جسم نه کپي؟“هن ناز-ادا سان چيو.
”نه.“ حشوءَ کيس آهستگيءَ سان پري ڪيو.
هوءَ سوفا تي ويهي رهي.
”مان توکان ڪجهه به ڪونه وٺندس.“
”ڇا هر چيز جو سودو ٿيندو آهي؟“ حشوءَ جي آواز ۾ رڪاوٽ هئي.
هاڻي ڇوڪري روئڻ لڳي، ائين جيئن ڪو ٻار روئي. حشوءَ کي قياس اچڻ لڳو. آواز ۾ نرمي آڻيندي هن چيو، ”توکي آخر کپي ڇا؟ هوٽلن ۾ نچڻ....“
هوءَ اوڇنگارون ڏيڻ لڳي.... ”ڪلهوڙا منهنجي جاڙي

پيڻ آهي. سندس حقيقي نالو آچن آهن. مان چئنگ آهيان."

حشوءَ سندس پٺيءَ تي هٿ رکيو ۽ پاڻ سان چنبو "بس .... روءُ نه" ڇوڪريءَ روئڻ بند ڪيو ۽ پنهنجو منهن حشوءَ جي ڇاتيءَ ۾ لڪايائين.

ڇوڪري اتي ئي ڪلاڪن ترسي، پوءِ هوءَ موڪلائي هلي ويئي: حشو ڪيس آپرائڻ لڳو تي پر هن منع ڪيس. وري اچڻ جو واعدو ڪندي چيائين "منهنجي نشاني سوگهي رکج." جواب ۾ حشوءَ پنهنجا چپ منديءَ تي رکيا.

صبح جو سستي ۽ گهير سان پريل اکيون کٽي، حشو ميز ڏانهن وڌيو. هٿ ۾ اخبار کٽي جيئن ئي ڦيرائي ڏٺائين ته پهرئين صفحي تي هڪ وڏو فوٽو ڏٺائين. هنجون اکيون ٺي ڦاٽي ويئون!

وڏن اکرن ۾ لکيل هو "مشهور چيناڻي جاسوس مس لي جو الوپ ٿيڻ، سانده ئي ڪلاڪ پوليس جي ناڪامياب ڪوشش ـــ" ....

هانگ ڪانگ

ڦانگم پنهنجي زال آچن کي هڪ ڏيءُ ۽ هڪ پٽ سميت ڇڏي ڏنو ۽ چيني ڊنگ سان مس يئنگم ڪوان سان لائون لهي ان سان گڏ رهڻ لڳو. سينگاپور ۽ هانگ ڪانگ جي چينائين لاءِ اها نئين ڳالهه نه هئي.

اچن پنهنجي ڌيءُ آئون کي پنهنجي پاءُ جي گهر ۾ ۽ پٽ جان کي پاڙي واري جي گهر ۾ رکيو. اها به هن لاءِ هڪ تمام رواجي ڳالهه هئي. (هن جهڙيون سڀ عورتون ٺيڪ ائين ئي ڪنديون هيون.)

هوءَ پوءِ واندي ٿي ويئي. ڏينهن جو هڪ ٽيلر وٽ چار ڪلاڪ ۽ رات جو بگ ورلڊ (Big world) ۾ ڪئبري ڊانس جي ڪنهن نه ڪنهن اسم کي پيش ڪندي هوءَ ڪو وڏو گراهڪ ڦاسائڻ جو يتن ڪندي رهي. گراهڪ هڪ رات لاءِ نه بلڪ پنهنجي جيون لاءِ.

آخر هوءَ پنهنجي ڪوشش ۾ ڪامياب ٿي، هڪ رنگوني سان رنگون هلي ويئي. هتي مردن جيئان ئي زالون هڪ کان وڌيڪ شاديون ڪن. پوءِ پل ته ڪين ٻار به هجن. ته پوءِ پلا اچن چونه ائين ڪري؟

آئون پنهنجي مامي جي گهر ۾ ٻهاري پائيندي هئي ۽ ڪپڙا ڌوئيندي هئي. بدلي ۾ کيس کائڻ لاءِ اوٻاريل چانور ۽ مڇي ملندي هئي ۽ پٽ تي سمهڻ لاءِ جهوني چادر.

جان پنهنجيءَ نئينءَ مالڪيائيءَ جي انن ٻارن جا لامحدود ڪم سر انجام ڪندو هو. اتفاق سان جي اچن ڪڏهين ٻارن وٽ ايندي، ٻه هئي تہ بانس جي لڪڙي ڪٽي ايندي هئي. ٻنهي ٻارن جي مالڪيائين جون شڪايتون ٻڌي زپات ڪري ٻنهي کي سٽي ويندي هئي! اڏين ٻئي ٻار لارڊ ڊلهائوسيءَ واري ڊاڪٽرکي سسٽم وانگر ٻن مالڪيائين جي گڏيل حڪومت ۾ ٻن قسمن جون ڏلون، ڪم ۽ مار-پرينديءَ پريندي وڏا ٿيڻ لڳا.

آفون ٿوري وڏي ٿي تہ سندس ڪم بہ وڌي ويا. پاڻيءَ ۾ چانور اوٻارڻ رکي، هوءَ باسڻ صاف ڪري ونندي هئي. ماميءَ جي ٻار کي ٻئيءَ سان ٻڌي هوءَ بيضا ۽ چڪن خريد ڪري ايندي هئي. هڪ هٿ ۾ برش ۽ ٻئي ۾ ڪپڙو کڻي هوءَ فرش ۽ سامان اگهي صاف ڪري ڇڏيندي هئي. مامي ۽ مامو گول ميز تي ويهن تہ سندن اڳيان گرم گرم سوپ جا پيالا ۽ چمچا رکي ويندي هئي. اهي سڀ ڳالهيون ڪرڻ هن لاءِ ڏکيون تہ هيون. ڇيناڻي ڪاڏو تيار ڪرڻ تہ هنجي ڏائي هٿ جو کيل هو. چانور پيا اوٻارجن تہ ٻاڦ تي مڇي يا جهينگا بہ پيا نرم ٿين. چڪن جو ٽڪر، پالڪ جا پن، ڇهہ ست کهنبيون، هڪ بيضو ۽ مٿان سويابين جي کير مان ڇميل ڏڌ جو چمچو وڌو تہ اجهو سوپ تيار ٿيو! اچا بہ مالڪن کي بک هجي تہ ڪري ان ۾ بيضي ۽ مٺڊي مان ٺهيل نوڊلس وجهجن! بس-ٻہ ٻہ ڪلاڪ جون سهڻيون ڪانيون اڳيان جهلي انهن سان سڀ ڪجهہ کڻي گرم گرم چيز.

ڇپاڙن بنا ڏي ڪري ڳڙڪائين ته انهن جي بک لٿي. مهمان مرو اچي ته مڪائي سنگ کي ڪدوڪش ڪري چڪن ساڻ وجهي ڪري ڪارن (Chicken Corn) سوپ ناهجي! سواد لاءِ ڳاڙهن مرچن، سرڪن ۽ ادرڪ مان ٺهيل ساس ته رکيل هوندا ڏي هوندا پوءِ ڀلا پرواهه ڪهڙي؟

پر مصيبت اها هئي ته آفون صابڻ ساڻ ڌوئيندي هئي ڪپڙا مگر سندس چهرو ڌوپي اوجل پيو ٿيندو هو! هوءَ فرش اگهي چمڪائيندي هئي پر سندس اکيون ۽ وار به چمڪندا پئي ويا!

مامي هيءَ سڀ ڏسي جلي ويندي هئي. هوءَ پنهنجيءَ ڌيءَ کي ڌڪ هڻي چوندي هئي ته آفون کان سک نه- ته منهن ڪيئن ڌوئجي؟

صبوح سويل آفون ٻهاڙي پائي در کولي ڪچرو دٻي ۾ وجهندي هئي ته سويل نوڪريءَ تي ويندڙ هينري به پنهنجو در کوليندو هو ۽ پوءِ ٻئي مشڪي ڏيندا هئا! هينريءَ کي اڏين لڳندو هو ڇڻ آفون جي ٻهاڙي ڏي اوندهه کي هٽائي پرڀات ٿي آڻي.

آفون چوڏهن ورهين جي ٿي ته هڪ ڏينهن مارڪيٽ ۾ هڪ انڊونيشن واپاريءَ سڪارتو کيس ڏٺو. واپاريءَ جو پئسو چا نه ٿو خريد ڪري سگهي؟ سڪارتو چاتو ٿئي ته چينائي انڊونيشا جي مسلمانن کي ڌڪاريندا آهن پر کيس اهو به معلوم هو ته سهڻين چينائي ڇوڪرين جون مائٽون پئسي کي ڏاڍو پيار ڪنديون آهن.

هن آفون جي باري ۾ سڀ ڪجهه معلوم ڪيو ۽ پوءِ ڏاڍو خوش ٿيو. ڀلا ڇوڏهن ورهين جي اڇوتي ڪنواري ڇوڪري ماڻي پنهنجي ڀيڻ کي پنج ست سال پري ڌڪڻ جي حق کان ڪيئن ڪير ٿئي محروم ڪري سگهيو؟

سڪارتو آفون جي ماميءَ وٽ آيو. ماميءَ آفون جي ماءُ کي لکيو. سودي ۾ ڪيس به ڪجهه نه هر پلئه پوڻ وارو ٿي هو! آخر به نه ڇوڪريءَ جي مامي هئي هوءَ.

اڇن سينگاپور ۾ آئي پر هن انڊونيشن وٽ ڏيءَ رکڻ کان انڪار ڪيو. سڪارتو اڇن لاءِ جيڊ (ساڻو قيمتي پٿر) جو ڪنگڻ آندو ۽ چيو ته هو سندس ڏيءُ کي راڻي بڻائي رکندو. پنهنجي ڌيءُ جي راڻي بڻجڻ ۾ پنهنجو فائدو ڏسي اڇن ”ها“ ڪئي. سڪارتو هڪ لک جو فليٽ وٺي چاٻي اڇن کي ڏني ۽ آفون هينريءَ سان گڏ گهمڻ وارا سونهري خواب پنهنجن گوڙهن سان ڌنڌلا ڪري سينگاپور جي پسگردائيءَ ۾ ٺهيل هڪ شاندار بنگلي ۾ پهچي ويئي!

صبوح جو هنجي پرياتي لعلائي رکندڙ ڳلن تي انگور جي ڇڳن جيان موتين جا در لٽڪندا هئا ۽ شام جو سندس ڳلي ۾ گهاٽي سائي جيڊ (Jade) مان جڙيل چينائي ٻرڻگان جي شڪل وارو لاڪيٽ!

پهرين ته آفون زناني سپاءَ موجب سٽنڊلن جا ڍير ورتا ۽ پوشاڪن سان ڪبٽ پريا پر پوءِ هن پنهنجي جيون جي آزمودي مان لاڀ وٺڻ شروع ڪيو. هن انگريزي ڀاشا سکڻ

لاءِ ماستريائي رکي، مشين تي سبق جي سکيا ورتي، جپاني طرز تي گل سجائڻ جو ڪورس پورو ڪيو ۽ پينٽنگ جا ڪلاس اٽينڊ ڪيا. سڪارتو واپار سانگي انڊونيشا، سينگاپور، مليشيا، هانگ ڪانگ، ڪوريا ۽ ٽاڪيو ۽ جپان پيو ايندو ويندو هو. هو آفون کي هر ملڪ ۾ هڪ ٻه ڀيرو وٺي ويو پر پوءِ کيس سينگاپور ۾ ئي ڇڏي پاڻ اڪيلو هليو ويندو هو. هاڻ آفون انڊونيشا ڏسي نه سگهي هئي. سڪارتو کيس انڊونيشا جي پرمٽ وٺي نه ڏني. اتي سندس ڀيڻيون ۽ ڀائرون ۽ آفون کان وڏي هڪ ننهن رهندي هئي. آفون کي نه انهن سان ملڻ جي تمنا هئي ۽ نه ئي کيس انهنجا محل ڏسڻ جي خواهش هئي. ڪڏهين ملي (Malay) سڪر زال جي پوشاڪ پهري هوءَ شاليمار ۾ لنچ ڪائڻ ويندي هئي ته ڪڏهن فرينچ ڇوڪريءَ جيان فنستائيءَ سان سبيل فراڪ پائي ۽ هيئر اسٽائيل ٺاهي نيپچون ۾ چانهه پيئڻ ويندي هئي. سڪارتو سينگاپور ۾ هجي نه هجي هوءَ گهر ۾ چانهه ڪڏهين ٻه نه پيئندي هئي. نه ڄاڻ ڇو سج لهندي لهندي سندس دل اڪيلي ۽ اداس ٿي ويندي هئي ۽ هوءَ منجهي پوندي هئي ته پنهنجيءَ خالي دل کي ڇا سان ڀريان؟

ٽاڪيو ۾ سڪارتو کي هڪ ڪورين ڇوڪري گڏي هئي. مهني ڏيڍ بعد جڏهين هو واپس هانگ ڪانگ ۾ آيو تڏهين کيس آفون جي ياد آئي. هن کيس فون تي حڪم ڪيو ته شام جو ئي ٽڪيٽ وٺي هلي اچ.

هوائي جهاز ۾ آفون آسمان تي رکيل ننڍا ننڍا ۽ اڇا

بادل ڏسي ڪ ڪ ٿي پيئي. ٻاهر اونده پکڙي ته هوءَ آباسيون ڏيڻ لڳي.

سيٽ تان اٿي هوءَ (Gangway) ۾ آئي. اوچتو هن ڏٺو ته هڪ جوان سندس سامهون بيٺو هو. جوان جي ساڄي هٿ ۾ پستول هو جو هن آفون جي ٻن اکين جي وچ ۾ رکيو ۽ انگريزيءَ ۾ ڪيس حڪم واري نوع ۾ چيو ته ڪاڪ پٽ (Cockpit) جي دروازي تي هلي ٻيهه.

جوان جو سڄو بدن سٽيل هو. هنجي ساڄي هٿ جي آڱر پستول جي ٽرگر تي رکيل هئي ۽ هنجي اکين ۾ هڪ جهنگلي نگاهه هئي.

آفون ٻڌي ٻنهه ڪين. موت سان ته هوءَ ساڻ سان پلي هئي. جوان جي پرنڊڙ اکين ۾ نهاري هن مشڪيو ۽ چيو "منهنجو نالو آفون آهي. تنهنجو ڇاهي؟"

جوان ڏانهس اوشواسي نگاهه اڇلي. "شٽ آپ" هن تيز ٿي چيو.

"نالو ٻڌائڻ ۾ ڇاهي؟ خبر ته پويم ته زندگيءَ جي هن گهور اونده مان نجات ڏيڻ وارو ٿورو مونتي ڪير ڪري رهيو آهي؟"

هاڻي جوان آفون جي سڊول بدن تي نظر وڌي. ڏڪندڙ تڏندر آواز ۾ چيائين "مونکي هينري سڏيندا آهن."

"هينري!" آفون جو آواز لرزي ويو. هنجي سهڻين اکين ۾ پاڻي تري آيو.

جوان جي سيٽ ڍلي ٿي ويئي. هو اتاويهن اٺيهن ورهين

جو جوان هو. وچولي ڊيگهه، ڪڪا وار، سنهي ليڪ جيان مڇيون، ٿلهن شيشن واري عينڪ ۽ گهڙرو آواز. هن سخت ۽ محڪم ٿيڻ جي ڪوشش ڪندي چيو ”مونکي هيءَ جهاز هائجئڪ ڪرڻو آهي. توکي داؤ طور ڪئپٽن اڳيان هلڻو پوندو.“

”ٺيڪ آهي.“ آفون بي پرواهيءَ سان چيو.

”ڪئپٽن نه مڃيو ته توکي مرڻو پوندو.“

آفون مشڪيو. جواب ڏيڻ بنا هن پاسو ڦيرايو ۽ هلڻ لاءِ تيار ٿي.

جوان هنکي ڏٺو. مٿو گول جهڙو ڪنهن ننڍي ٻڪيءَ جو، ڳچي ڊگهي جهڙي ڪنهن شراب جي بوتل جي، وار چمڪندڙ جهڙيون ڪنهن ڏاتوءَ مان گهڙيل سنهڙيون تارون، بدن سڊول هڪ تهو جهڙو مصر جي راڻيءَ ڪلئوپيٽرا جو!

آفون جي پٺي ڏي هئي تڏهين به جوان پڇيو، ”تون ڪيڏانهن وڃي رهي هئينءَ؟“

”جهنم ۾!“

آفون جو جواب ٻڌي هو وائڙو ٿي ويو، ”چو تنهنجو اتي ڪير ڪونهي؟ ته ڪنهن وٽ وڃي رهي هئينءَ؟“

آفون ڪو جواب نه ڏنو.

هينريءَ ڪيس ڪلهي کان پڪڙي پنهنجي سامهون ڪيو، ”تون مرڻ لاءِ تيار آهين؟“

آفون جواب ڏيڻ بنا ڏانهس اکيون مٿي ڪري نهاريو.

”توکي مارڻ کان ته بهتر آهي ته مان دريءَ کان ٻاهر

تپو ڏيئي ڇڏيان!“ هينريءَ چيو.

”ڇريو آهين ڇا؟ پئراشوٽ کانسواءِ تپو ڪيئن ڏيندين؟“ آفون ابوجهاڻيءَ مان چيو.

پئراشوٽ اهو پهريندو آهي جو جيئڻ چاهيندو آهي.“

”ڏس، تون هينري آهين. اهو منهنجي لاءِ ڪافي آهي. هل تہ ٻئي ڪيڏانهن هليا هلون.“

”ڪٿي؟“

”ڪٿي بہ“ هوءَ مشڪڻ لڳي.

هينريءَ پستول کيسي ۾ وجهي ڇڏيو. ●

نيو فيلڊس طرفان جلد شايع ٿيندڙ ڪتاب

۰۱	آيل ڙي اولاڻا (ڪهاڻيون)	علي بابا
۰۲	هم اوست (ناول)	آغا سليم
۰۳	شاه لطيف جي شاعري	تنوير عباسي
۰۴	ڌرتي روشن آهي (ڪهاڻيون)	آغا سليم
۰۵	ٻه ننڍا ناول (ناول)	آغا سليم
۰۶	شاعري جو مجموعو	آغا سليم
۰۷	مڪليءَ کان ملاڪا تائين (سفرنامو)	الطاف شيخ
۰۸	دارون هن ديواني جو (ڪهاڻيون)	نجم عباسي
۰۹	سهڻي ڌرتي (ناول)	پرل ايس بڪ
۱۰	عشق ناهي راند (ناول)	گوبند مالهي
۱۱	اڳي اڄين هياس (يادگيريون) جلد II	فضل احمد بچاڻي
۱۲	شيطانن جو ديوتا (سراسرار ناول)	البرٽ آرميڪ ڪامن
۱۳	تيرهون سج (ناول)	امرتا پريتم
۱۴	حليم بروهي مجموعو (ڪهاڻيون)	حليم بروهي
۱۵	پراڻو ماڻهو، نيون ڪهاڻيون (ڪهاڻيون)	فضل احمد بچاڻي
۱۶	ڌرتيءَ تي دوزخ (ڪهاڻيون)	نظير ميمڻ
۱۷	رات وچ ۾ (ناول)	برٽ هاليڊي
۱۸	ڪهاڻيءَ جو قافلو	نجم عباسي
۱۹	.... (ڪهاڻيون)	مرتب: شمشيرالحيدري

نيو فيلڊس طرفان شايع ٿيل سوهن ڪلپنا جو مشهور ناول

"رج ۽ پاڇا"

خوبصورت ٽائيٽل - صفحا - 212 قيمت -/16

نيو فيلڊس پبليڪيشنس طرفان شايع ٿيل ڪتاب

٠١	بين الاقوامي قانون ۽ تنظيم	فيروز احمد	١٦/-
٠٢	جيل ۾ ٢٢ مهينا (ڀاڱو ١)	طارق اشرف	(ختم ٿيل)
٠٣	اڌ ملاقات	طارق اشرف	١٢/-
٠٤	جيل گهاريم جن سان	طارق اشرف	(ختم ٿيل)
٠٥	جيل ۾ ٢٢ مهينا (ڀاڱو ٢)	طارق اشرف	١٢/-
٠٦	زندگيءَ جو تنها مسافر	طارق اشرف	(ختم ٿيل)
٠٧	٤- مارچ ۽ سنڌي جوڌا	—	(ختم ٿيل)
٠٨	بهترين ڪهاڻيڪارن جون بهترين ڪهاڻيون	امرجليل، آغا سليم نسيم کرل، ڀاڳيجو ۽ ٻيا	١٢/-
٠٩	اونداهي ڌرتي روشن هٿ	آغا سليم	٢٥/-
١٠	رات منهنجي روح ۾	غلام نبي مغل	(ختم ٿيل)
١١	٣٠ سالن جون چونڊ ڪهاڻيون (ڀاڱو ١)		(ختم ٿيل)
١٢	ٽڏا چپ (ڪهاڻيون)	ايشور چندر	(ختم ٿيل)
١٣	واٽون وڻجارن جون	الطاف شيخ	١٢/-
١٤	٣٠ سالن جون چونڊ ڪهاڻيون (ڀاڱو ٢)		(ختم ٿيل)
١٥	بندر بازارون	الطاف شيخ	١٢/-
١٦	شڪليون (خاڪا)	عبدالقادر جوڻيجو	١٠/-
١٧	يادگار ڪهاڻيون	شمشيرالحيدري ۽ ٻيا	(ختم ٿيل)
١٨	ٽين دنيا جون ڪهاڻيون	وليرام ولڀ	(ختم ٿيل)
١٩	عظيم ڪهاڻيڪارن جون عظيم ڪهاڻيون	امرجليل، جمال ابڙو، موهن ڪلپنا ۽ ٻيا	١٢/-
٢٠	دل اندر درياءُ (ڪهاڻيون)	مددعلي سنڌي	(ختم ٿيل)

۲۱. دل جو بندر (ناول) مصنف: اڊورل آئيوبس ـ/۱۲
مترجم: نصير اعجاز
۲۲. رهيل قرض (ڪهاڻيون) ظفر حسن ـ/۱۲
۲۳. درد جي خوشبو (ناول) قاضي خادم ـ/۱۸
۲۴. ڪنهن سان سور سليان مرتب: فيروز احمد ـ/۱٦
۲۵. فڪر جي آزادي مصنف: آسٽيفن زويڪ ـ/۲۰
مترجم: ابراهيم جويو
۲٦. منهنجو ساگر، منهنجو ساحل الطاف شيخ ـ/۱٦
۲۷. غلامن جو ٻيڙو (ناول) مصنف: ايرڪ ڪاربر ـ/۲۰
مترجم: دوست محمد پتي
۲۸. سي ٿي جوين ڏينهن الطاف شيخ ـ/۱۲
۲۹. عاشي (ناول) مصنف: هينري رائڊر هئگرڊ ـ/۲۵
مترجم: فضل احمد بچاڻي
۳۰. سي ٻيڙيون رکين ٻاجهه سين الطاف شيخ ـ۱۲
۳۱. سڌارٿ (ناول) مصنف: هرمن هيس ـ/۱۰
مترجم: فضل احمد بچاڻي
۳۲. جپان رس الطاف شيخ ـ/۱۵
۳۳. روح جي ڳولا (ناول) مترجم: فضل احمد بچاڻي ـ/۱۰
۳۴. درد جا ڏينهن، درد جون راتيون طارق اشرف ـ/۲۰
۳۵. سانپاهو سمونڊ جو الطاف شيخ ـ/۱۳
۳٦. سورج هوندي مرجهايل نجم عباسي ـ/۱۵
۳۷. آسيہ (ناول) مصنف: هينري رائڊر هئگرڊ ـ/۲۰
(عاشي جي واپسي) مترجم: فضل احمد بچاڻي
۳۸. قلندر (ڪهاڻيون) مصنف: قرة العين حيدر ـ/۱۲
مترجم: مدد علي سنڌي

٣٩. الطاف شيخ جي ڊونبڪ تان الطاف شيخ -/١٢

٤٠. سزا جا سک مصنف: آسڪر وائلڊ -/١٢
مترجم: فضل احمد بچاڻي

٤١. بهترين سفرناما الطاف شيخ -/١٥

٤٢. للڪار (ڪهاڻيون) نجم عباسي -/١٥

٤٣. تڪل سريت مصنف: البرتو موراويا -/١٢
(ڪهاڻيون) مرتب: وليرام ولڀ

٤٤. لنڊن ڏائين لفٽ الطاف شيخ -/١٢

٤٥. تصوير جو خون (ناول) مصنف: آسڪر وائلڊ -/٢٠
(پڪچر آف ڊورين گري) مترجم: فضل احمد بچاڻي

٤٦. حليم شو حليم بروهي -/١٥

٤٧. ٻارن جون آڪاڻيون الطاف شيخ -/١٢

٤٨. سپون مصنف: خليل جبران -/١٢
مترجم: فضل احمد بچاڻي

٤٩. سفر يورپ جي ڊائري قاضي عبدالمجيد عابد -/٢٥

٥٠. آزادي خاطر (ڪهاڻيون) مرتب: فيروز احمد -/١٦

٥١. چانديءَ جون تارون (ڪهاڻيون) ماهتاب محبوب -/١٦

٥٢. مس سدا بهار چنبيلي (ناول) الطاف شيخ -/٢٠

٥٣. پيار ڪهاڻي (ناول) نجم عباسي -/٢٥

٥٤. نيگرو، عشق ۽ بغاوت مصنف: ڪرسٽوفرنڪول -/١٦
(ناول) مترجم: نصيراعجاز

٥٥. شرم ٻوٽي (ناول) گوبند مالهي -/١٢

٥٦. اکيُ ايٽن هياس فضل احمد بچاڻي -/٢٠

٥٧. ٻره ڪان ٻهرين ماهتاب محبوب -/١٦

۵۸ . بلنديون (ناول) — نجم عباسي — -/۲۱

۵۹ . رڃ ۽ پاڇا (ناول) — موهن ڪلپنا — -/۱۶

گھرائڻ لاءِ لکو: نيو فيلڊس پبليڪيشنس
ڏنبو ولي محمد، حيدرآباد سنڌ .

نيو فيلڊس طرفان

ڊسمبر جي ٻئي هفتي ۾ شايع ٿيندو

آغا سليم جو مشهور ناول

اُونداهي ڌرتي روشن هٿ

پهرين ايڊيشن ۾ نه اچڻ واري

هڪ مڪمل باب جي اضافي سان

پڪو جلد، خوبصورت پلاسٽڪ ڪور سان

316 صفحن تي مشتمل - قيمت -/25 رپيا

ڊسمبر جي آخري هفتي ۾ شايع ٿيندو

علي ٻابا جي ڪهاڻين جو مجموعو

آيل ڙي اولاڈا

هڙئي يادگار ڪهاڻيون

آفسٽ تي ڇپيل خوبصورت ٽائيٽل

200 صفحن کان مٿي - قيمت -/20 رپيا